

ZAŁĄCZNIK

SEKCJA 1: REFORMY I INWESTYCJE W RAMACH KRAJOWEGO PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

1. Opis reform i inwestycji

A. KOMPONENT A: ODPORNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI

Realizacja tego komponentu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) przyczyni się do sprostania kilku wyzwaniom związanym z odpornością i konkurencyjnością polskiej gospodarki. Pierwsze nadrzędne wyzwanie związane jest z klimatem inwestycyjnym i otoczeniem biznesowym, których rozwój w ciągu ostatnich lat był utrudniany poprzez luki w przepisach, nadmierne wymagania i procedury administracyjne oraz częste zmiany kluczowych przepisów prawa. Po drugie, Polska musi nadal zwiększać swój potencjał innowacyjny, aby zmienić model wzrostu z konkurencyjności kosztowej na zrównoważony rozwój oraz działalność o wyższej wartości dodanej. Całkowite wydatki na badania i rozwój (B+R) pozostają na niskim poziomie, tj. 1.4% PKB w porównaniu do 2.3% w UE w 2020 roku. Mimo że wydatki przedsiębiorstw na badania i rozwój wzrosły ponad czterokrotnie w ciągu ostatnich dziesięciu lat, ciągle pozostają poniżej średniej unijnej. Po trzecie, transformacja cyfrowa oraz inne przemiany gospodarcze wymagają wysiłków na rzecz poprawy dopasowania umiejętności do rynku pracy a także unowocześnienia metod kształcenia i szkolenia zawodowego. Po czwarte, kobiety, osoby starsze, osoby niepełnosprawne oraz osoby o niższych kwalifikacjach zawodowych uczestniczą w rynku pracy w znacznie mniejszym stopniu niż w wielu innych krajach UE. Wynika to z kilku czynników, w tym z ograniczonego dostępu do opieki nad dziećmi i opieki długoterminowej, a także z niskiego ustawowego wieku emerytalnego czy też rzeczywistego wieku przechodzenia na emeryturę. Dodatkowo elastyczność rynku pracy jest ograniczana przez specyficzne systemy emerytalne oraz brak elastyczności w zakresie organizacji czasu pracy. Wreszcie, udział umów o pracę na czas określony jest nadal wysoki, mimo że systematycznie spada.

Głównym celem komponentu jest pobudzenie inwestycji, zwiększenie produktywności oraz wzmocnienie konkurencyjności i odporności polskiej gospodarki. Aby to osiągnąć komponent wprowadza następujące cele: i) wzmocnienie stabilności i adekwatności ram fiskalnych; ii) ograniczenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców; iii) wspieranie cyfrowej i zielonej transformacji oraz odporności kluczowych sektorów gospodarki, w tym sektora rolno-spożywczego; iv) poprawę ekosystemu innowacji; v) wspieranie dostosowania umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz udoskonalanie procesu uczenia się przez całe życie; vi) zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej oraz podniesienie rzeczywistego wieku przechodzenia na emeryturę; vii) poprawę dostępności i jakości opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat oraz; viii) zwiększenie skuteczności publicznych służb zatrudnienia.

Komponent odnosi się do następujących zaleceń wydanych dla Polski w ramach Europejskiego Semestru 2019 i 2020 (*Country-Specific Recommendations, dalej CSR*), a mianowicie: CSR 3, 2019 i CSR 4, 2020 związanych z poprawą klimatu inwestycyjnego i otoczenia prawnego, w szczególności poprzez zwiększenie roli konsultacji społecznych w procesie legislacyjnym. Komponent ten odnosi się również do: CSR 1, 2019 i CSR 1, 2020 dotyczących poprawy efektywności wydatków publicznych i procesu budżetowego, a także wspierania przez środki publiczne ożywienia gospodarczego; CSR 2, 2019 dotyczącego adekwatności przyszłych świadczeń emerytalnych oraz stabilności systemu emerytalnego, w szczególności poprzez

podjęcie działań na rzecz podniesienia rzeczywistego wieku przechodzenia na emeryturę, a także podjęcie działań na rzecz zwiększenia zatrudnienia, w tym poprzez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i opieki długoterminowej, a także usunięcie pozostałych przeszkód utrudniających podjęcie bardziej trwałych rodzajów zatrudnienia, w tym poprzez działania na rzecz dostosowania umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz udoskonalanie procesu uczenia się przez całe życie; CSR 3, 2019 dotyczącego wzmocnienia potencjału innowacyjnego gospodarki, w tym poprzez wspieranie instytucji badawczych oraz ich bliższej współpracy z biznesem.

Oczekuje się, że działania realizowane w tym komponencie nie spowodują znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

A.1. Opis reform i inwestycji realizowanych w ramach wsparcia bezzwrotnego

Podkomponent A1 - Ograniczenie wpływu COVID-19 i skutków spowodowanego przez niego kryzysu na przedsiębiorstwa

A1.1 Reforma ram fiskalnych

Nadrzędnym zadaniem reformy jest zwiększenie przejrzystości i skuteczności wydatków publicznych. W tym celu reforma zmierza do: (i) umożliwienia bardziej skutecznego zarządzania środkami publicznymi; (ii) zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności w zarządzaniu środkami publicznymi; (iii) zwiększenia stabilności finansów publicznych oraz zapobiegania nieźrównoważonemu wzrostowi wydatków.

Reforma polega na wdrożeniu dwóch działań legislacyjnych. Po pierwsze, ustawa o finansach publicznych zostanie zmieniona poprzez wprowadzenie nowego systemu klasyfikacyjnego, nowego modelu zarządzania budżetem oraz zredefiniowanych średniookresowych ram budżetowych. W wyniku tej nowelizacji zostanie ustanowiony nowy system budżetowy. Po drugie, ustawa o finansach publicznych zostanie zmieniona poprzez rozszerzenie zakresu stosowania stabilizacyjnej reguły wydatkowej na większą liczbę jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych, w szczególności na fundusze celowe.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2025 roku.

A1.2 Dalsze ograniczenia obciążeń regulacyjnych i administracyjnych

Nadrzędnym zadaniem reformy jest dalsze ograniczenie obciążeń administracyjnych i regulacyjnych dotyczących przedsiębiorstw w Polsce, a także wspieranie prywatnych inwestycji, zwłaszcza w sektorze MŚP. Aby to osiągnąć reforma ma na celu: (i) uproszczenie procedur administracyjnych i prawnych, (ii) zminimalizowanie wymagań prawnych stawianych przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom, (iii) przyspieszenie procesu podejmowania decyzji, (iv) stworzenie przedsiębiorstwom odpowiednich warunków do inwestowania, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych; oraz (v) ułatwienie komunikacji obywateli i przedsiębiorstw z władzami publicznymi.

Reforma składa się z dwóch pakietów legislacyjnych. Pierwszy z nich ("Tarcza prawna") wprowadzi następujące przepisy prawne: (i) ustanawiające procedury elektroniczne

(internetowe) dominującym kanałem załatwiania co najmniej ośmiu procedur administracyjnych i prawnych, w tym składania oświadczeń przez podmioty związane z turystyką i przedsiębiorców do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego; (ii) upraszczające procedury administracyjne, w szczególności związane z zawodem marynarza oraz handlem i dystrybucją napojów alkoholowych; (iii) ograniczające stosowanie procedury dwuinstancyjnej w co najmniej dziesięciu procedurach związanych w szczególności z zasobami geologicznymi; (iv) ograniczające liczbę dokumentów i formalności wymaganych w procedurach administracyjnych, na przykład w procesach planowania przestrzennego i budowlanych; oraz (v) wydłużające terminy niektórych procedur administracyjnych, na przykład rejestracji samochodu zakupionego w innym państwie członkowskim.

Drugi pakiet legislacyjny znowelizuje "Ustawę o wspieraniu nowych inwestycji" ("*Polska Strefa Inwestycji*") celem zwiększenia w Polsce liczby obszarów określanych jako "specjalne strefy ekonomiczne" oraz stworzenia nowego modelu udzielania wsparcia finansowego przedsiębiorcom podejmującym działalność w tych strefach, głównie w formie ulg podatkowych i dotacji przeznaczonych na zakup gruntów inwestycyjnych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest wspieranie odporności MŚP i mikroprzedsiębiorstw w branżach najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19 w Polsce, a mianowicie branży hotelarsko-gastronomicznej (*HoReCa*), turystyki i kultury. W tym względzie inwestycje mają na celu zachęcanie do rozszerzania i dywersyfikacji działalności prowadzonej przez MŚP i mikroprzedsiębiorstwa w tych branżach.

Inwestycje obejmą realizację następujących trzech rodzajów działań:

- inwestycje w projektowanie i produkcję własnych towarów i usług, takich jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) prace budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów, poprzez prace projektowe, recykling/ponowne wykorzystanie odpadów, a także wdrażanie rozwiązań z zakresu energii odnawialnej;
- usługi doradcze w zakresie realizacji projektów;
- podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowanie pracowników poprzez prowadzenie szkoleń z zakresu nowych rozwiązań i technologii IT, analizy potrzeb klientów, zarządzanie informacjami i danymi oraz zarządzanie ryzykiem.

Działanie to zapewni zrównoważoną realizację wszystkich opisanych rodzajów projektów, uwzględniając zarówno specyficzne potrzeby beneficjentów, jak i cele Rozporządzenia Ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Rozporządzenia RRF).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie liczby terenów inwestycyjnych w Polsce, tj. terenów uzbrojonych/zabudowanych na potrzeby rozwoju przemysłu i przedsiębiorczości. W tym celu w ramach inwestycji powstanie co najmniej 4200 hektarów terenów inwestycyjnych.

Inwestycje obejmą: (i) scalanie gruntów oraz - w wyjątkowych przypadkach - ich nabywanie, (ii) budowę niezbędnej infrastruktury, w tym budowę obiektów umożliwiających przedsiębiorstwom prowadzenie działalności, (iii) budowę infrastruktury komunalnej, a mianowicie przyłączy wodnych, gazowych i energetycznych, (iv) zapewnienie wsparcia technicznego władzom regionalnym i lokalnym. Inwestycje będą realizowane głównie w miastach średniej wielkości, opóźnionych pod względem rozwoju gospodarczego.

Oczekuje się, że działanie to nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*). Oznacza to między innymi, że:

- Co najmniej 70% (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów konstrukcyjnych i pochodzących z rozbiórki, wytworzonych na placu budowy, będzie gotowych do ponownego wykorzystania, recyklingu czy też innego rodzaju odzysku materiałów, w tym do operacji wypełniania wyrobisk przy użyciu tych odpadów celem zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz Protokołem UE Dotyczącym Gospodarowania Odpadami z Budowy i Rozbiórki¹.
- Konstrukcja infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej paliw gazowych będzie umożliwiać w czasie budowy transport gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.
- Konstrukcja nowych budynków będzie zgodna z założeniami budynków o niemal zerowym zużyciu energii, określonymi w Dyrektywie dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków (*Dyrektywa 2018/844/UE*).
- Kryteria kwalifikowalności dla projektów realizowanych na terenach inwestycyjnych, wykluczają następującą listę działań (i) działalność związaną z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie², (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) prowadzącą do prognozowanych emisji gazów cieplarnianych równych lub wyższych niż odpowiednie poziomy odniesienia³; (iii) działalność związaną ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴ oraz zakładami mechaniczno-biologicznego

¹ Komisja Europejska (2018), "Wytyczne dotyczące audytów odpadów prowadzonych przed rozpoczęciem prac związanych z rozbiórką i renowacją budynków" (*Guidelines for the waste audits before demolition and renovation works of buildings*). Dostępne na stronie: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en (dostęp: listopad 2021).

² Z wyjątkiem projektów prowadzonych w ramach tego działania i dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

³ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, zostanie przedstawione wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴ Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych

przetwarzania odpadów⁵; oraz (iv) działalność, podczas której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres zadań wymaga ponadto, aby wybierane były tylko te rodzaje działalności, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

- Docelowo, tereny inwestycyjne zapewnią odpowiednie zabezpieczenia, aby uniknąć szkód wyrządzanych różnorodności biologicznej. W szczególności ustanowienie terenów inwestycyjnych odbywać się będzie w pełnej zgodności z Dyrektywą OOS (Dyrektywa 2014/52/UE), Dyrektywą Siedliskową (Dyrektywa 92/43/EWG) oraz Dyrektywą Ptasią (Dyrektywa 2009/147/WE).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

A1.3 Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego

Nadrzędnym celem reformy jest stworzenie stabilnego i przewidywalnego klimatu inwestycyjnego dla sektora budowlanego, a także walka z niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się zabudowy na obszarach podmiejskich, zwłaszcza w największych miastach. Aby to osiągnąć reforma ma na celu (i) usprawnić istniejące przepisy i poprawić ramy prawne dotyczące planowania przestrzennego na szczeblu gminnym; (ii) stworzyć przejrzyste i klarowne zasady zagospodarowania przestrzennego na szczeblu gminnym, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do zrozumiałych, podanych w formie elektronicznej i wiarygodnych informacji o zagospodarowaniu przestrzennym w gminach; (iii) zwiększyć udział zainteresowanych stron i partnerów społecznych w opracowywaniu gminnych planów ogólnych.

Reforma ma polegać na przyjęciu nowej ustawy o planowaniu przestrzennym. Ustawa ta, między innymi: (i) wprowadzi wymóg przygotowania i przyjęcia przez wszystkie gminy długoterminowej strategii związanej z zagospodarowaniem przestrzennym na ich terenie; (ii) wprowadzi wymóg przygotowania i przyjęcia przez wszystkie gminy ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego, przekształconych następnie w akty prawa miejscowego, określających ogólne zasady zabudowy na terenie gminy, oraz opartych na długoterminowej strategii gminy związanej z zagospodarowaniem przestrzennym; (iii) wprowadzi wymóg, który zobowiąże inwestorów do realizacji dodatkowych projektów na rzecz gminy przy realizacji nowych projektów deweloperskich, co ma na celu m.in. ograniczenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego bez wystarczającej oferty usługowej (np. sklepy); (iv) określi proces, w ramach którego zainteresowane strony mogą uczestniczyć w opracowywaniu strategii i planów ogólnych w gminach.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2023 roku.

A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego

Inwestycja ma na celu wsparcie wdrażania reformy planowania przestrzennego, określonej w reformie A.1.3 komponentu A. Celem inwestycji jest zapewnienie wsparcia dla gmin w

zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵ Wyłączenie to nie dotyczy istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania prowadzone w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

zakresie przygotowania strategii rozwoju oraz ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego, tak aby wszystkie gminy w Polsce przyjęły nowe ogólne plany zagospodarowania przestrzennego. Inwestycja składa się z trzech rodzajów działań: (i) zapewnienie wsparcia technicznego w zakresie przygotowania planów zagospodarowania przestrzennego; (ii) zapewnienie gminom materiałów edukacyjnych (takich jak webinaria i podręczniki); (iii) zapewnienie ukierunkowanych szkoleń dla planistów zaangażowanych w opracowywanie planów ogólnych w gminach, z myślą o przeszkoleniu co najmniej 1700 pracowników.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym

Nadrzędnym celem reformy jest wzmocnienie pozycji konsumentów i producentów w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych z myślą o zwiększeniu inwestycji i poprawie odporności wszystkich podmiotów sektora rolno-spożywczego, w szczególności MŚP i drobnych producentów. Aby to osiągnąć reforma ma na celu: (i) stworzenie zbioru zasad i dobrych praktyk w relacjach wertykalnych w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych; (ii) udoskonalenie systemu egzekwowania umów w sektorze rolno-spożywczym, aby zapobiec wykorzystywaniu przewagi kontraktowej; oraz (iii) zwiększenie przejrzystości rynku.

Reforma obejmie nową ustawę o zwalczaniu nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej w sektorze rolno-spożywczym, która wykracza poza Dyrektywę w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych 2019/633. Reforma:

- i. Oprócz listy nieuczciwych praktyk handlowych określonych w Dyrektywie 2019/633, wprowadzi ogólną definicję nieuczciwych praktyk handlowych. W szczególności, praktyki handlowe będą uznawane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) za nieuczciwe, jeżeli (i) są sprzeczne z wymaganiami dotyczącymi dobrych praktyk handlowych; (ii) w istotny sposób naruszają lub mogą naruszyć interesy innych stron umowy.
- ii. Będzie chronić wszystkie podmioty handlowe, w tym nabywców produktów rolnych i spożywczych.

Reforma obejmie również sporządzenie śródk okresowego przeglądu nowego prawa, które powinno zawierać ocenę, czy osiągnięto założone cele, oraz określać kierunki działań mających na celu rozwiązanie potencjalnych problemów związanych z wdrożeniem tego prawa.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2025 roku.

A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie konkurencyjności i odporności sektorów rolno-spożywczego i rybołówstwa w Polsce. Aby to osiągnąć inwestycja ma na celu: (i) wsparcie zielonej i cyfrowej transformacji w sektorach rolno-spożywczym i rybołówstwa; (ii) skrócenie i zbudowanie odporności łańcucha dostaw w sektorach rolno-spożywczym i rybołówstwa oraz akwakultury, w szczególności poprzez wspieranie lokalnych MŚP, drobnych producentów i rybaków; (iii) zapobieganie marnotrawieniu żywności oraz zajęcie się tzw. białymi plamami oraz barierami technicznymi związanymi z redystrybucją żywności.

Na inwestycję składają się następujące inicjatywy:

- Budowa oraz modernizacja lokalnych centrów magazynowo-dystrybucyjnych, rynków hurtowych i lokalnych rynków żywności, oraz spółdzielni w tym renowacja lub modernizacja infrastruktury logistycznej i ICT (technologii informacyjno-telekomunikacyjnych), termomodernizacja budynków.
- Wsparcie dla MŚP i mikroprzedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym, w tym w sektorze rybołówstwa i akwakultury, obejmujące zakup maszyn i urządzeń, łącznie ze środkami transportu, a także rozbudowę i modernizację infrastruktury zakładu.
- Wsparcie rolników i rybaków w przetwórstwie i obrocie produktami rolno-spożywczymi, w tym budowa i modernizacja infrastruktury oraz zakup nowych maszyn i urządzeń, w tym dla przetwórstwa, sprzętu transportowego i przechowywania produktów. Wsparcie obejmuje również organizację sprzedaży produktów rolno-spożywczych w Internecie wraz z organizacją dostaw. Wsparcie dla organizacji charytatywnych z sektora rolno-spożywczego na modernizację budynków, infrastruktury i sprzętu, w tym środków transportu. Wsparcie obejmuje rozwój systemów informatycznych i aplikacji cyfrowych.
- Wsparcie dla rolników we wdrażaniu rozwiązań z zakresu Rolnictwa 4.0. Obejmuje to zakup czujników, stołów i sprzętu cyfrowego, a także zakup i serwis rozwiązań cyfrowych, takich jak aplikacje i oprogramowanie.
- Wsparcie dla rolników oraz producentów z sektora rybołówstwa i akwakultury związane z zieloną transformacją. Obejmuje to modernizację infrastruktury producentów, w tym wymianę dachów zawierających materiały szkodliwe dla zdrowia lub środowiska, a także wymianę słupów impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu.

Oczekuje się, że działanie to nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytocznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

Oznacza to, że:

- Zakupione samochody ciężarowe oraz inne pojazdy ciężkie będą wyłącznie samochodami o zerowej emisji⁶, niskiej emisji⁷ lub pojazdami LNG/CNG, napędzanymi biogazem/biometanem. Pojazdy specjalnego przeznaczenia również mają spełniać zasady określone wyżej. Pojazdy napędzane biopaliwami, biopłynami i paliwami z biomasy mają: (i) spełniać kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29-31 oraz przepisy dotyczące biopaliw na bazie żywności i paszy określone w art. 26 Dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dyrektywa 2018/2001/UE, dalej zwana REDII) oraz powiązanych aktów wykonawczych i delegowanych; oraz (ii) dawać pewność, że w ramach programu wspieranego przez REDII stosowane w nich będą wyłącznie biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy zgodne z Rozporządzeniem RRF;

⁶ Zgodnie z definicją zawartą w art. 3(11) Rozporządzenia (UE) 2019/1242: pojazd ciężki nieposiadający silnika spalinowego wewnętrznego spalania lub posiadający silnik spalinowy wewnętrznego spalania emitujący mniej niż 1 g CO₂/km.

⁷ Zgodnie z definicją zawartą w art. 3(12) Rozporządzenia (UE) 2019/1242: pojazd o emisji CO₂ mniejszej niż połowa wartości emisji odniesienia CO₂ dla wszystkich pojazdów w podgrupie pojazdów, do której należy ten pojazd; wartości referencyjne różnią się w zależności od typu samochodu ciężarowego.

oraz (iii) zostać uzupełnione "środkami wspierającymi" udowadniającymi, że udział biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy w krajowym miksie będzie wzrastał z czasem.

- Wszystkie remonty budynków muszą być przeprowadzane zgodnie z Dyrektywą dotyczącą charakterystyki energetycznej budynków (*Dyrektywa 2018/844/UE*).
- Zakłady wytwarzające energię z biogazu muszą spełniać kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29-31 oraz przepisy dotyczące biopaliw na bazie żywności i paszy określone w art. 26 Dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (*Dyrektywa 2018/2001/UE*) oraz powiązanych aktów wykonawczych i delegowanych

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

Podkomponent A2 - Rozwój narodowego systemu innowacji: wzmocnienie koordynacji, stymulowanie potencjału innowacyjnego oraz współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i organizacjami badawczymi, w tym w zakresie technologii środowiskowych

A2.1 Przyspieszenie procesów robotyzacji i cyfryzacji i innowacji

Reforma ma na celu zwiększenie popytu na wiedzę i innowacje oraz ich efektywne wykorzystanie w przedsiębiorstwach, w ramach gospodarki cyfrowej.

Reforma polega na wprowadzeniu systemowych preferencji podatkowych dla przedsiębiorstw realizujących proces cyfryzacji poprzez inwestycje w robotyzację i digitalizację. Ulga podatkowa przyjmie formę dodatkowego odliczenia od podatku kosztów zakup robotów.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach

Celem tej inwestycji jest wspieranie projektów wprowadzających innowacyjne rozwiązania mające na celu transformację cyfrową.

Inwestycja polega na cyfryzacji procesów biznesowych, wspieraniu przejścia na Przemysł 4.0, ze szczególnym uwzględnieniem robotyzacji i technologii operacyjnych. Wspierane będzie również wykorzystanie technologii opartych na chmurze i sztucznej inteligencji w integracji i zarządzaniu procesami produkcyjnymi i biznesowymi; wdrażanie inteligentnych linii produkcyjnych, budowa inteligentnych fabryk; stosowanie nowoczesnych technologii cyfrowych redukujących emisje środowiskowe (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz zmniejszających zużycie zasobów naturalnych a także wpływ procesów produkcyjnych i biznesowych na środowisko.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A2.2 Stworzenie warunków do przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym GOZ

Celem reformy jest stworzenie odpowiednich ram prawnych dla funkcjonowania handlu surowcami wtórnymi. Wprowadzi ona również regulacje dotyczące utraty statusu odpadu dla kluczowych odpadów przemysłowych (o największym potencjale ekonomicznym) oraz wdroży definicję surowca wtórnego, co ułatwi obrót i wykorzystanie odpadów jako surowców wtórnych.

Reforma stworzy ramy dla rozwoju rynku surowców wtórnych, ułatwiające gospodarowanie tymi materiałami, co doprowadzi do ograniczenia eksploatacji złóż surowców naturalnych, zastępując surowcami wtórnymi surowce i produkty pierwotne. Reforma doprowadzi do zmniejszenia ilości odpadów składowanych na hałdach.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2024 roku.

A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z GOZ

Zadaniem tej inwestycji jest wspieranie wykorzystywania surowców wtórnych, w tym poprzez finansowanie m.in. infrastruktury badawczo-rozwojowej służącej opracowywaniu technologii wykorzystywania odpadów jako surowców wtórnych tak, aby stworzyć bardziej wydajną gospodarkę.

Inwestycja składa się z dwóch działań. W ramach pierwszego działania wspierane będą projekty MŚP służące opracowaniu i wdrożeniu zielonych technologii związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, co doprowadzi do poprawy zarządzania surowcami, zwiększenia efektywności energetycznej i zmiany filozofii przedsiębiorstw w kierunku zerowej ilości odpadów.

Wdrażanie tego działania zostanie zakończone do 31 marca 2025 roku.

W ramach drugiego działania finansowane będą projekty wspierające rozwój technologii przyczyniających się do tworzenia rynku surowców wtórnych.

Wdrażanie tego działania zostanie zakończone do 30 września 2025 roku.

Wybór beneficjentów odbywać się będzie zgodnie z określonymi kryteriami wyboru, z zachowaniem zasad niedyskryminacji i przejrzystości. Projekty będą dotyczyły opracowania i wdrożenia lub zastosowania rozwiązań z zakresu zielonego przemysłu, które mają skutkować zwiększeniem efektywności energetycznej w procesach produkcyjnych i operacyjnych, lub zmniejszeniem ilości odpadów pochodzących z tych procesów, lub ponownym wykorzystaniem lub recyklingiem odpadów, lub zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych. Dla zapewnienia zgodności działania z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następującą listę działań (i) działalność związana z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie⁸, (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równe lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁹; (iii) działalność związana ze składowiskami

⁸ Z wyjątkiem projektów w ramach tego działania dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

⁹ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, zostanie przedstawione wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

odpadów, spalarniami¹⁰ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹¹; oraz (iv) działalność, w której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska.

A2.3 Zapewnienie instytucjonalnych i prawnych podstaw rozwoju bezzałogowych statków powietrznych (BSP)

Celem reformy jest powołanie podmiotu, który będzie wspierał testowanie i wdrażanie nowych rozwiązań opartych na BSP, w szczególności na obszarach zurbanizowanych.

Reforma przyzna Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej prawo do posiadania udziałów w spółkach prawa handlowego oraz upoważni ją lub jej podmioty zależne do prowadzenia projektów pilotażowych wspierających wdrażanie modeli biznesowych i usług opartych na BSP. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej będzie również pełnić rolę podmiotu świadczącego specjalistyczne usługi dla BSP w ramach planowanej sieci centrów kompetencji.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2023 roku.

A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, ośrodki wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania przemysłem pojazdów bezzałogowych, jako ekosystem innowacji

Celem tej inwestycji jest stworzenie zintegrowanego systemu centrów kompetencji i projektów pilotażowych oraz infrastruktury dla pojazdów bezzałogowych.

Inwestycja polega na realizacji lokalnych centrów i infrastruktury dla pojazdów bezzałogowych. Lokalne centra i/lub infrastruktura będą wdrażane w dziesięciu lokalizacjach. Kluczowymi elementami wspieranego projektu będzie infrastruktura naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi cyfrowymi usługami i ich producentami.

Drugi element inwestycji będzie polegał na testowaniu i wdrażaniu usług związanych z pojazdami bezzałogowymi w projektach pilotażowych realizowanych w poszczególnych centrach kompetencyjnych. Projekty pilotażowe będą realizowane w ramach specjalistycznych programów w obszarach autonomicznej koordynacji ruchu, kluczowych obiektów infrastrukturalnych (porty i infrastruktura energetyczna), służb porządku publicznego (bezpieczeństwo i ochrona ludności) oraz mobilności miejskiej.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem

¹⁰ Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹¹ Wyłączenie to nie dotyczy działań w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Reforma składa się z dwóch działań. Celem pierwszego działania jest dopuszczenie uniwersytetów i ośrodków badawczych do udziału w spółkach. Oczekuje się, że doprowadzi to do większej interdyscyplinarności i elastyczności transferu technologii.

Pierwszym działaniem w ramach tej reformy będzie rozszerzenie kategorii podmiotów, z którymi uczelnie mogą tworzyć spółki celowe. Będą to ośrodki badawcze, instytuty Polskiej Akademii Nauk oraz instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz. Reforma pozwoli na tworzenie spółek celowych przeznaczonych specjalnie do komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych.

Wdrażanie reformy zakończono do 31 marca 2022 roku.

Drugie działanie w ramach tej reformy ma na celu ustalenie, dla placówek badawczych i jednostek podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zasad korzystania z laboratoriów, infrastruktury badawczej i transferu wiedzy w ramach współpracy nauka-nauka i nauka-biznes. Zasady przyznawania pomocy mają być zgodne z zasadą niedyskryminacji i przejrzystości.

Wdrażanie reformy zakończono do 31 marca 2022 roku.

A2.4.1 Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego

Celem tej inwestycji jest zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się badaniami i innowacjami, placówkami naukowymi a sektorem biznesu. Przyczyni się to do zwiększenia liczby wysokiej jakości wyników prac B + R o dużym potencjale komercjalizacji.

Inwestycja polega na finansowaniu infrastruktury badawczej w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej oraz instytucji rolno-spożywczych i jednostek podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dla zapewnienia zgodności działania z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkoły (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następującą listę działań (i) działalność związana z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie¹², (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równe lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia¹³; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁴ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania

¹² Z wyjątkiem projektów w ramach tego działania dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkoły (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

¹³ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, zostanie przedstawione wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁴ Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

odpadów¹⁵; oraz (iv) działalność, w której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska.

Następujące działania B+R+I w ramach tej inwestycji uznaje się za zgodne z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*): (i) działania B+R+I skutkujące neutralnymi technologicznie wynikami na poziomie ich zastosowania; (ii) działania B+R+I wspierające rozwiązania alternatywne o niewielkim wpływie na środowisko, jeżeli takie istnieją; lub (iii) działania B+R+I, w danym sektorze, koncentrujące się przede wszystkim na opracowywaniu rozwiązań alternatywnych o możliwie najmniejszym wpływie na środowisko w przypadku czynności, dla których nie istnieją technologicznie i ekonomicznie wykonalne rozwiązania alternatywne o takim niewielkim wpływie.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

Podkomponent A3 - Edukacja dla nowoczesnej gospodarki

A3.1 Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją

Głównym celem reformy jest przygotowanie kadry pracowniczej do funkcjonowania w nowoczesnej gospodarce oraz poprawa dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją. Zadaniem reformy jest utworzenie Branżowych Centrów Umiejętności (*Sectoral Skills Centres*) oraz zmiana odpowiednich przepisów prawnych tak, aby zapewnić ukierunkowane usługi w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Reforma służy także do wspierania współpracy pracodawców z organizatorami kształcenia zawodowego, przyczynia się do upowszechniania innowacyjnych rozwiązań oraz wspiera innowacje w kształceniu zawodowym. Należy również uwzględnić kwestię włączania osób niepełnosprawnych. Tak określone Centra Umiejętności będą uzupełniać istniejącą ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie średnim i wyższym a także proces uczenia się przez całe życie.

Reforma obejmie nowelizację Ustawy o systemie oświaty oraz Karty Nauczyciela. Nastąpi to po przeprowadzeniu procesu przeglądu, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, branżami i innymi zainteresowanymi stronami. Zmiana Ustawy o systemie oświaty obejmie plan rozwoju Sieci Centrów Umiejętności (*Skills Centres' Network*), określi miejsce i rolę Centrów Umiejętności w systemie kształcenia i szkolenia, zasady i warunki zatrudniania pracowników w tych Centrach, ustanowi przepisy dotyczące cyklicznych przeglądów zapewniających nadzór nad zarządzaniem Centrami Umiejętności i ich trwałością po 2026 roku, a także dostosuje istniejący system zarządzania, wprowadzając odpowiednie przepisy dotyczące zarządzania Centrami, z uwzględnieniem pracodawców (w tym przedstawicieli MŚP), partnerów społecznych i innych zainteresowanych stron, w tym władz regionalnych i lokalnych. Obejmie także określenie sposobów finansowania (w tym po ustaniu wsparcia z UE), warunków szkolenia, przepisów dotyczących poradnictwa zawodowego i programów nauczania, a także zdefiniuje rodzaje oferowanych szkoleń, grupy docelowe, typy

¹⁵ Wyłączenie to nie dotyczy działań w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

kwalifikacji i standardów, mechanizmy zapewniania i weryfikacji jakości oraz sposób powiązania poszczególnych branż z Centrami Umiejętności. Zmiana w Karcie Nauczyciela powinna umożliwić Centrom prowadzenie ustawicznego doskonalenia zawodowego dla obecnych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Ponadto zadaniem reformy jest koordynacja kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i uczenia się przez całe życie w regionach z myślą o stworzeniu trwałych i skutecznych metod współpracy i interakcji pomiędzy różnymi zainteresowanymi stronami (w dziedzinie rozwoju umiejętności) należącymi do różnych struktur zarządzania (takich jak placówki edukacyjne, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa i organizacje pracodawców oraz władze lokalne).

Zostanie to osiągnięte dzięki wejściu w życie zmian do szeregu aktów prawnych, po przeprowadzeniu procesu przeglądu istniejących mechanizmów współpracy oraz w ścisłej kooperacji z władzami lokalnymi i regionalnymi. Reforma określi prawa i obowiązki regionów w zakresie koordynacji polityki dotyczącej umiejętności oraz wpłynie na ofertę instytucji ustawicznego kształcenia w zakresie podnoszenia kwalifikacji w oparciu o operacyjne programy wdrażania (krajowej) Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie regionalnym. Zmiany te obejmą: prawne ustanowienie Regionalnych Zespołów Koordynacyjnych (po jednym na każde województwo) koordynujących politykę kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i uczenia się przez całe życie; strukturę zarządzania wprowadzającą odpowiedzialność regionów i partnerów społecznych; obowiązek przyjęcia operacyjnych programów wdrażania krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie regionalnym (po jednym zespole na każde województwo), aktualizowania programu co pięć lat, a także zagwarantowania, że oferta edukacyjna będzie dostosowana do zdiagnozowanych potrzeb w zakresie umiejętności. Zmiany obejmą również przepisy dotyczące funkcjonowania Biura Koordynacji (zapewniającego obsługę Regionalnych Zespołów Koordynacyjnych) oraz plan wdrażania w zakresie monitorowania i oceniania.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2025 roku.

A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie

Inwestycja, związana z reformą A3.1, ma na celu faktyczne utworzenie oraz pełną funkcjonalność sieci Branżowych Centrów Umiejętności, wspierających rozwój nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie. Obejmie stworzenie Centrów Umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, młodzieży, nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego oraz pracowników. Inwestycja nie obejmie zakupu gruntów.

Na potrzeby realizacji programów szkoleń w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w tym certyfikacji efektów uczenia się, we wszystkich Centrach Umiejętności szkolenie przejdzie 24 000 uczestników. Spośród tych osób co najmniej 60% będą stanowić osoby dorosłe (w wieku co najmniej 25 lat - z wyłączeniem nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego); co najmniej 20% będzie stanowić młodzież (w wieku od 14 do 24 lat); co najmniej 10% będą stanowić obecni nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy wezmą udział w szkoleniu w ciągu pierwszych dwóch lat działalności Centrów Umiejętności (po reformie Ustawy - Karta Nauczyciela). Docelowo, każdy program podnoszenia kwalifikacji obejmie co najmniej aspekt cyfrowy i ekologiczny, w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i naukę. Do Centrów Umiejętności należy włączyć co najmniej 90 organizacji branżowych (dla których należy zapewnić szkolenia).

W ramach inwestycji należy również powołać co najmniej 14 funkcjonujących Regionalnych Zespołów Koordynacyjnych, a docelowo 16 Regionalnych Zespołów Koordynacyjnych (po jednym na każde województwo). Zespoły te będą koordynować politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Inwestycja obejmie wsparcie i rozwój mechanizmów koordynacji na poziomie centralnym i regionalnym, a także wsparcie działań zespołów regionalnych przy realizacji ich zadań.

Ponadto, w ramach ogólnego celu opracowania 16 operacyjnych programów wdrożeniowych na poziomie regionalnym (po jednym na każde województwo), co najmniej 14 operacyjnych programów wdrożeniowych na poziomie regionalnym zostanie opracowanych przez powołane Regionalne Zespoły Koordynacyjne ds. kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Będą to programy realizacji krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie regionalnym.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

Podkomponent A4 - Zwiększenie dopasowania strukturalnego, efektywności i odporności kryzysowej rynku pracy

A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy

Nadrzędnym celem reformy jest rozwój rynku pracy, co ma się przyczynić do zwiększenia wydajności, odporności na kryzys i globalnej konkurencyjności polskiej gospodarki. Kolejnym celem jest większa elastyczność i bezpieczeństwo na polskim rynku pracy. Aby to osiągnąć, reforma zakłada: (i) przeprojektowanie sposobu funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz wzmocnienie aktywnej polityki na rynku pracy; (ii) ułatwienie procesu zatrudniania pracowników zagranicznych; (iii) ułatwienie procedur rekrutacyjnych poprzez wdrożenie nowych przepisów dotyczących umów zawieranych drogą elektroniczną; oraz (iv) zbadanie metod służących większemu wykorzystaniu umów zbiorowych oraz stworzenie jednolitej umowy o pracę.

Reforma obejmie nowe przepisy dotyczące publicznych służb zatrudnienia, zatrudnienia obywateli państw trzecich oraz zawierania niektórych umów o pracę drogą elektroniczną. Ponadto reforma ma polegać na przyjęciu nowych standardów i ram działania w zakresie funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia. Należy przeprowadzić proces konsultacji z partnerami społecznymi na temat możliwości zawierania umów zbiorowych oraz dokonać kompleksowej analizy potencjalnej roli jednolitej formy umowy o pracę. Należy wprowadzić w życie odpowiednie zmiany prawne, określone w wyniku takich konsultacji i badań.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2024 roku.

A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie zdolności publicznych służb zatrudnienia do wsparcia funkcjonowania rynku pracy. W tym celu inwestycja zmierza do cyfryzacji usług i narzędzi wykorzystywanych przez publiczne służby zatrudnienia, przeszkolenia pracowników tych służb oraz przeprowadzenia kampanii informacyjnej na temat nowych usług oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, także dla ich pierwszych przyszłych użytkowników.

Inwestycje obejmą: (i) cyfryzację procesów zachodzących w publicznych służbach zatrudnienia, (ii) szkolenia dla pracowników tych służb, (iii) opracowanie nowych standardów ich działania.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2025 roku.

A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3

Nadrzędnym celem reformy jest ułatwienie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat trzech oraz zapewnienie wysokich standardów edukacyjnych i jakościowych tych usług. Aby to osiągnąć reforma: (i) usprawni zarządzanie krajowymi i zewnętrznymi funduszami przeznaczonymi na tworzenie i funkcjonowanie placówek opieki nad dziećmi; (ii) wdroży stabilne długoterminowe krajowe finansowanie usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech; oraz (iii) wdroży zestaw obowiązujących minimalnych standardów edukacyjnych i jakościowych dla placówek opieki nad dziećmi.

Reforma polega na przyjęciu nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi do lat trzech oraz na ustanowieniu specjalnego wieloletniego programu tworzenia i funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi. Nowelizacja ma m.in. scalić zarządzanie trzema odrębnymi źródłami finansowania tworzenia i funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi: finansowaniem krajowym, Europejskim Funduszem Społecznym+ (EFS+) oraz Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Reforma obejmie także opracowanie odpowiedniego systemu oraz zapewnienie wystarczających środków finansowych do stworzenia stabilnego, długoterminowego finansowania krajowego usług opieki nad dziećmi do lat trzech. Wreszcie reforma przeprowadzi strategiczny przegląd obowiązujących standardów opieki i edukacji dla dzieci do lat trzech, opracuje odpowiednie wskazówki edukacyjne i wspierające placówki opieki nad dziećmi, i na tej podstawie wprowadzi odpowiednie zmiany legislacyjne aby ustanowić zestaw obowiązkowych minimalnych standardów edukacyjnych i jakościowych dla placówek opieki nad dziećmi z myślą o zapewnieniu wysokiej jakości edukacji i opieki począwszy od najmłodszych lat.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2024 roku.

A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie dostępności miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech poprzez dofinansowanie kosztów budowy takich placówek oraz utworzenie systemu zarządzania ich finansowaniem. Aby to osiągnąć, inwestycja: (i) wdroży system informatyczny do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat trzech; oraz (ii) stworzy nowe miejsca w placówkach opiekuńczych (żłobkach, klubach dziecięcych) do lat trzech.

Inwestycja polega na opracowaniu i wdrożeniu systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech. System będzie łączył różne źródła finansowania takiej opieki (fundusze europejskie, środki krajowe z budżetu centralnego, środki samorządowe).

Inwestycja obejmie również stworzenie 47 500 nowych miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych poprzez budowę nowych obiektów oraz renowację (remonty i adaptacje) istniejących. W wyjątkowych przypadkach, jeśli zajdzie taka potrzeba, może to obejmować zakup nieruchomości i infrastruktury (zakup gruntów lub lokali).

Należy przestrzegać wyraźnego rozgraniczenia pomiędzy finansowaniem z RRF a finansowaniem z innego funduszu europejskiego.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A4.3 Wdrożenie ram prawnych dla rozwoju ekonomii społecznej

Nadrzędnym celem reformy jest wzrost wskaźnika aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspieranie deinstytucjonalizacji usług społecznych. Aby to osiągnąć, reforma zakłada określenie w przepisach prawnych ram funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

Reforma polega na przyjęciu ustawy o ekonomii społecznej. Ustawa określi podstawowe zasady związane z tym sektorem, w tym w szczególności zasady funkcjonowania i wspierania przedsiębiorstwa społecznego, nowe zasady współpracy między podmiotami ekonomii społecznej a samorządem lokalnym w realizacji usług społecznych, a także zasady koordynacji polityki w zakresie rozwoju ekonomii społecznej.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest maksymalizacja oddziaływania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspieranie deinstytucjonalizacji usług społecznych. W tym celu inwestycja będzie ukierunkowana na pomoc podmiotom w uzyskaniu statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz na utrzymanie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej.

Inwestycja obejmie przygotowanie oraz wdrożenie programów zapewniających dotacje kwalifikującym się podmiotom. Miarą realizacji inwestycji będzie: (i) nadanie statusu przedsiębiorstwa społecznego 1400 podmiotom; oraz (ii) zapewnienie wsparcia finansowego co najmniej 1000 podmiotom społecznym.

Wybór beneficjentów dokonywany będzie według określonych kryteriów, z poszanowaniem zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

A4.4 Uelastycznienie form zatrudnienia, w tym wprowadzenie pracy zdalnej

Nadrzędnym celem reformy jest ułatwienie godzenia obowiązków rodzinnych i zawodowych oraz pomoc w znalezieniu stałego zatrudnienia osobom z grup o niższym wskaźniku aktywności zawodowej. W tym celu praca zdalna i elastyczne formy organizacji czasu pracy powinny zostać zapisane w Kodeksie Pracy..

Reforma polega na przyjęciu poprawki do Kodeksu Pracy. Nowelizacja umożliwi pracę zdalną w dowolnym czasie, a nie tylko w wyjątkowych okolicznościach, oraz wprowadzi elastyczne formy organizacji czasu pracy. Nowelizacja określi także kilka operacyjnych rozwiązań w zakresie pracy zdalnej i elastycznej, w tym: (i) możliwość pracy zdalnej poza miejscem zatrudnienia, w oparciu o ustalenia między pracownikiem a pracodawcą, (ii) określenie zasad dotyczących narzędzi pracy, które ma zapewnić pracodawca, oraz (iii) stworzenie ram dla zasad bezpieczeństwa i higieny pracy mających zastosowanie do pracy zdalnej.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2022 roku.

A4.4.1 Inwestycje związane z doposażeniem pracowników/przedsiębiorstw do pracy zdalnej

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie produktywności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Aby to osiągnąć, inwestycja zakłada wyposażenie firm oraz przeszkolenie ich pracowników pod kątem pracy zdalnej.

Inwestycja polega na realizacji programów zapewniających doradztwo i dotacje dla kwalifikujących się podmiotów celem ich lepszego przygotowania do pracy zdalnej. Miarą realizacji inwestycji będzie udzielenie doradztwa w zakresie cyfryzacji co najmniej 3000 przedsiębiorstwom oraz, jeśli w wyniku tego doradztwa okaże się to konieczne, zakup oprogramowania/licencji i podniesienie kwalifikacji personelu w zakresie technologii cyfrowych. Jeśli beneficjent przeprowadził już wcześniej powyższe działania, dofinansowanie może zostać przeznaczone na zakup oprogramowania/licencji oraz podnoszenie kwalifikacji cyfrowych pracowników.

Wybór beneficjentów odbywać się będzie zgodnie z określonymi kryteriami wyboru, z zachowaniem zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2025 roku.

A4.5 Przedłużanie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie gotowości i motywacji pracowników do pozostania na rynku pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. Aby to uzyskać, wprowadzona zostanie zachęta podatkowa dla osób, które osiągnęły ustawowy wiek emerytalny, ale nie chcą przechodzić na emeryturę i wolą kontynuować pracę. W ciągu dwóch lat od wprowadzenia tej zachęty zostanie opublikowane sprawozdanie oceniające jej wpływ na rzeczywisty wiek przechodzenia na emeryturę.

Reforma polega na przyjęciu nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ocenie jej działania. Nowelizacja zakłada obniżenie od 2023 roku podatku dochodowego od osób fizycznych dla tych, którzy osiągnęli ustawowy wiek emerytalny, ale nie chcą przechodzić na emeryturę i wolą kontynuować pracę. Zwolnieni z podatku dochodowego zostaną pracownicy mieszczący się w pierwszym progu podatkowym (85 528 zł w 2021 r.) oraz zarabiający nie więcej niż przeciętne wynagrodzenie brutto w polskiej gospodarce narodowej. W przypadku pozostałych pracowników, o wyższych zarobkach, którzy osiągnęli ustawowy wiek emerytalny, ale nie przeszli na emeryturę i kontynuują pracę, stawka podatku dochodowego od osób fizycznych zostanie obniżona. Dzięki tej zachęcie podatkowej podatnicy będą zarabiać dodatkowe kwoty odpowiadające wysokości niezapłaconego podatku dochodowego, co ma ich zachęcić do przedłużania kariery zawodowej. W ciągu dwóch lat od wprowadzenia powyższego środka należy sporządzić sprawozdanie oceniające wpływ zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych na rzeczywisty wiek przechodzenia na emeryturę. Należy w nim przeanalizować wpływ zmian na uczestnictwo w rynku pracy osób w wieku emerytalnym, stabilność systemu emerytalnego, stan finansów publicznych oraz równouprawnienie płci.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2024 roku.

A4.6 Zwiększenie udziału niektórych grup w rynku pracy poprzez rozwój systemu opieki długoterminowej

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie udziału w rynku pracy niektórych grup, w szczególności kobiet, poprzez rozwój systemu opieki długoterminowej w Polsce. Aby to osiągnąć, należy przeprowadzić strategiczny przegląd systemu opieki długoterminowej, a następnie wprowadzić odpowiednie zmiany legislacyjne.

Reforma zakłada opublikowanie analizy systemu opieki długoterminowej w Polsce, a następnie zmianę odpowiednich ustaw celem wdrożenia priorytetów reformy określonych w tej analizie. Analiza ma w szczególności zbadać możliwości zintegrowania społecznej i zdrowotnej opieki długoterminowej, przyspieszenia deinstytucjonalizacji tych usług, podporządkowania ich jednemu organowi, zmniejszenia fragmentaryzacji świadczenia opieki, stworzenia stabilnego systemu odpowiedniego finansowania usług opieki długoterminowej, zwłaszcza opieki środowiskowej i domowej, oraz wprowadzenia ram jakościowych dla usług opieki długoterminowej (wymagań dotyczących personelu, sprzętu, dopuszczenia świadczeniodawców opieki długoterminowej do rynku). W ramach analizy należy również zbadać możliwości zmiany świadczeń związanych z opieką, aby umożliwić kontynuowanie pracy. Analiza zostanie przeprowadzona w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym z partnerami społecznymi zajmującymi się świadczeniami z zakresu opieki długoterminowej oraz władzami lokalnymi. Priorytety reformy określone w analizie zostaną wdrożone poprzez zmianę, w ramach reformy, odpowiednich ustaw.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2024 roku.

A4.7 Ograniczenie fragmentacji rynku pracy

Nadrzędnym celem reformy jest ograniczenie fragmentacji rynku pracy oraz zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego niektórych pracowników. Aby to osiągnąć, wszystkie umowy cywilnoprawne o pracę będą podlegały składkom na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem umów zlecenia zawieranych z uczniami szkół średnich i studentami do 26 roku życia.

Reforma zostanie wprowadzona aktem prawnym, który zagwarantuje, że zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych będzie podlegało składkom na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe, z tytułu chorób zawodowych i chorobowe. Ponadto zniesiona zostanie zasada, zgodnie z którą składka na ubezpieczenie społeczne jest odprowadzana od minimalnego wynagrodzenia za pracę z tytułu umów cywilnoprawnych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2023 roku.

A.2. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia bezzwrotnego

A1 - OTOCZENIE BIZNESOWE

A.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

A1 - OTOCZENIE BIZNESOWE

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Timeline for completion (indicate the quarter and the year)		Description and clear definition of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
A1G	A1.1 Reforma ram fiskalnych	kamień milowy	Przygotowanie Koncepcji określającej strukturę i szczególne klasyfikacje jednolitego planu kont zintegrowanego z klasyfikacją budżetową	publikacja na stronie internetowej Ministerstwa Finansów				Q1	2022	Publikacja Koncepcji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. Koncepcja przedstawia opis i strukturę nowego systemu klasyfikacji .
A2G	A1.1 Reforma ram fiskalnych	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych opracowanej przez Ministerstwo Finansów, wdrażającej nowy system budżetowy, w tym nowy system klasyfikacji budżetu, nowy model zarządzania budżetem i ponownie zdefiniowane średniokresowe ramy budżetowe	Przepis w nowelizacji ustawy o finansach publicznych wskazujący na wejście w życie				Q1	2025	Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych w celu wdrożenia nowego systemu budżetowego, w tym nowego systemu klasyfikacji budżetowej, nowego modelu zarządzania budżetem oraz ponownie zdefiniowanych średniokresowych ram budżetowych. Nowy system klasyfikacji integruje istniejącą klasyfikację budżetową i klasyfikację wykonania zadań oraz łączy je ze standardowym planem kont. Transakcje są rejestrowane na tej samej podstawie, co ma poprawić jakość danych w sprawozdawczości budżetowej, finansowej i statystycznej. Nowy system powinien zawierać pewną liczbę odrębnych segmentów

										wraz ze strukturami kodowania danych w tych segmentach, które powinny odpowiadać potrzebom informacyjnym różnych użytkowników systemu.
A3G	A1.1 Reformy fiskalnych	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych rozszerzającej zakres stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) o państwowe fundusze celowe	Przepis w nowelizacji ustawy o finansach publicznych wskazujący na wejście w życie				Q3	2021	Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych w zakresie rozszerzenia zakresu stosowania stabilizującej reguły wydatkowej (SRW). Zakładane efekty zmian to objęcie zakresem SRW większej liczby jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (państwowych funduszy celowych), co pozwoli na zwiększenie przejrzystości i efektywności zarządzania finansami publicznymi. Za przygotowanie poprawki odpowiada Ministerstwo Finansów.
A4G	A1.1 Reformy fiskalnych	kamień milowy	Przegląd funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej w latach 2019-2023 w celu: oceny skuteczności reguły, w tym stosowania klauzuli wyjścia i klauzuli powrotu, analizy wpływu zmian w przepisach UE na formułę stabilizującej reguły wydatkowej	Publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów				Q1	2025	Opublikowanie przeglądu funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej, ze szczególnym uwzględnieniem jej zakresu, po pięciu latach jej funkcjonowania (przegląd w latach 2019-2023). Przegląd jest publikowany na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. SRW została wprowadzona w 2013 r. jako narzędzie wspierające prowadzenie polityki fiskalnej. W 2018 r. przeprowadzono przegląd funkcjonowania SRW za pierwsze 5 lat. Kolejny przegląd obejmie lata 2019-2023. Analiza funkcjonowania SRW pozwoli na przygotowanie rekomendacji, dotyczących m.in. spełnienia celów i parametrów formuły SRW oraz jej zakresu.

A5G	A1.2 Dalsze ograniczenia obciążeń regulacyjnych i administracyjnych (kontynuacja kompleksowej reformy prawa gospodarczego)	kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw i obywateli	Przepisy wskazujące na wejście w życie pakietu legislacyjnego			Q2	2022	<p>Wejście w życie pakietu prawnego, którego celem jest wyeliminowanie barier prawnych wpływających na klimat inwestycyjny, w szczególności poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie uproszczeń procedur administracyjnych i/lub procedur milczącej zgody w co najmniej 12 procedurach, w szczególności związanych z zawodami marynarzy oraz handlem i dystrybucją napojów alkoholowych; 2. Odstąpienie od procedury dwuinstancyjnej w co najmniej 10 procedurach, związanych w szczególności z zasobami geologicznymi i zawodową służbą wojskową; 3. Cyfryzacja sposobu załatwiania wniosków w co najmniej 8 procedurach administracyjnych, związanych np. ze składaniem przez organizatorów turystyki i przedsiębiorców deklaracji do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz składaniem wniosków o przyznanie świadczeń socjalnych przez studentów, a także dotyczących postępowania geodezyjnego; 4. Wprowadzenie innych racjonalizacji procedur administracyjnych (jak np. ograniczenie liczby dokumentów czy mniej formalności do spełnienia) w niektórych procedurach administracyjnych związanych w szczególności z wprowadzeniem szeregu usprawnień w procesie planowania przestrzennego, w procesie budowlanym oraz w procesie scalania gruntów; 5. Wydłużenie terminu realizacji obowiązków przedsiębiorców i osób fizycznych wobec administracji w niektórych przypadkach procedur
-----	--	---------------	---	---	--	--	----	------	--

										administracyjnych, np. wydłużenie z 30 do 60 dni terminu na rejestrację samochodu zakupionego w innym państwie członkowskim czy wydłużenie terminu na wykorzystanie bonu turystycznego z 31.03.2022 r. do 30.09.2022 r.
A6G	A1.2 Dalsze ograniczenia obciążeń regulacyjnych i administracyjnych (kontynuacja kompleksowej reformy prawa gospodarczego)	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o wspieraniu nowych inwestycji	Przepis w nowelizacji ustawy o wspieraniu nowych inwestycji wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	Wejście w życie nowelizacji ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, która dotyczy: 1) zwiększenia powierzchni specjalnych stref ekonomicznych w Polsce o 30%; 2) określenia nowego modelu udzielania wsparcia finansowego przedsiębiorcom podejmującym działalność w specjalnych strefach ekonomicznych, w formie ulg podatkowych i dopłat do zakupu terenów inwestycyjnych. Nowa ustawa będzie w pełni zgodna z wymogami UE w zakresie pomocy państwa oraz z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).
A7G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	wskaźnik	W1 - Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw z sektorów HoReCa, turystyka, kultura, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą		liczba	0	2500	Q2	2024	Co najmniej 2500 MŚP i mikroprzedsiębiorstw z sektora HoReCa, kultury i turystyki zrealizowało projekty mające na celu unowocześnienie prowadzonej działalności. Projekty będą obejmować następujące trzy rodzaje działań: 1) Inwestycje w projektowanie i produkcję ich towarów i usług, takie jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) roboty budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z transformacją ekologiczną, w szczególności w celu zachęcenia do zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu/ponownego wykorzystania

									<p>odpadów oraz wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej;</p> <p>2) Usługi doradcze w zakresie realizacji projektów;</p> <p>3) Podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowanie pracowników poprzez prowadzenie szkoleń z zakresu nowych rozwiązań informatycznych, nowych technologii, analizy potrzeb klientów, zarządzania informacją/danymi oraz zarządzania ryzykiem.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych ww wskaźniku, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycje w ramach tego środka muszą być w pełni zgodne z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01).</p>	
A8G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	wskaźnik	W2 - Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw z sektorów HoReCa, turystyka, kultura, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą		liczba	2500	5000	Q2	2026	<p>Co najmniej 5000 MSP i mikroprzedsiębiorstw z sektora HoReCa, kultury i turystyki zrealizowało projekty mające na celu unowocześnienie prowadzonej działalności. Projekty będą obejmować następujące trzy rodzaje działań:</p> <p>1) Inwestycje w projektowanie i produkcję ich towarów i usług, takie jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) roboty budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z transformacją ekologiczną, w szczególności w celu zachęcenia do zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu/ponownego wykorzystania odpadów oraz wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej;</p>

									<p>2) Usługi doradcze w zakresie realizacji projektów;</p> <p>3) Podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowanie pracowników poprzez prowadzenie szkoleń z zakresu nowych rozwiązań informatycznych, nowych technologii, analizy potrzeb klientów, zarządzania informacją/danymi oraz zarządzania ryzykiem.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych we wskaźniku, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycje w ramach tego środka muszą być w pełni zgodne z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01).</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A9G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	kamień milowy	Przyjęcie ostatecznego wyboru terenów inwestycyjnych do przygotowania				Q4	2022	<p>Przyjęcie ostatecznego wyboru obszarów inwestycyjnych, które będą rozwijane.</p> <p>Wsparcie w ramach tej inwestycji składać się będzie z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zapewnienie środków na scalanie gruntów, w tym wyjątkowo na zakup gruntów; 2) Zapewnienie środków na budowę niezbędnej infrastruktury, w tym budowę obiektów produkcyjnych i magazynowych oraz infrastruktury mediów (m.in. woda, gaz, energia); 3) Zapewnienie wsparcia technicznego władzom lokalnym i regionalnym. <p>Za przygotowanie kryteriów odpowiada Ministerstwo Rozwoju i Technologii.</p> <p>Przy tworzeniu kryteriów uwzględnia się następujące warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) preferowane są tereny inwestycyjne znajdujące się w regionach najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19, co określa się na podstawie wzrostu stopy bezrobocia w 2020 r. oraz spadku produktu krajowego brutto w 2020 r.; b) preferowane są tereny inwestycyjne, które znajdują się w regionach najsłabiej rozwiniętych, co określa się na podstawie poziomu produktu krajowego brutto na mieszkańca w 2019 r. (niższy PKB na mieszkańca oznacza słabiej rozwinięty) oraz stopy bezrobocia w 2019 r. (wyższa stopa bezrobocia oznacza słabiej rozwinięty); c) preferowane są obszary położone w regionach o największych potrzebach inwestycyjnych w zakresie środowiska i klimatu; d) preferowane są projekty o najwyższym poziomie dojrzałości. <p>Kryteria te są zgodne z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.</p>
-----	---	---------------	---	--	--	--	----	------	--

										<p>Środek należy wdrożyć w pełnej zgodności z Wytocznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01). W szczególności należy zapewnić zgodność wspieranych inwestycji z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej oraz, w razie potrzeby, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub z dyrektywą OOS. Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe przedsięwzięcia wymagające przeprowadzenia OOS będą dopuszczone na podstawie nowej ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw. Przepisy "Wytocznymi w sprawie działań naprawczych dla projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046", przekazanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), stosuje się do uwzględnienia przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których wystąpiono o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenia na budowę lub zagospodarowania terenu przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A10G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	wskaźnik	W1 - Hektary uzbrojonych terenów inwestycyjnych		liczba	14860	17660	Q4	2023	17660 ha czynnych terenów inwestycyjnych w Polsce (2 800 nowych ha). Budowa terenów inwestycyjnych powinna zawierać szczegółowe kryteria wyboru w celu zapewnienia zgodności z Wytycznymi technicznymi „Nie wyrządzać znaczącej szkody” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie listy wykluczeń.
A11G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	wskaźnik	W2 - Hektary uzbrojonych terenów inwestycyjnych		liczba	17660	19060	Q4	2025	1 9060 ha czynnych terenów inwestycyjnych w Polsce (4 200 nowych ha). Budowa terenów inwestycyjnych powinna zawierać szczegółowe kryteria wyboru w celu zapewnienia zgodności z Wytycznymi technicznymi „Nie wyrządzać znaczącej szkody” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie listy wykluczeń.
A12G	A1.3 Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego	kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Przepis ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazujący na wejście w życie				Q1	2023	Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, wejście w życie nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, która: 1) wprowadzi wymóg przygotowania i przyjęcia przez wszystkie gminy długoterminowej strategii związanej z zagospodarowaniem przestrzennym w gminie; 2) wprowadzi obowiązek sporządzania i uchwalania przez wszystkie gminy ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego, przekształczanych w akty prawa miejscowego, które powinny określać ogólne zasady zabudowy na obszarze gminy i opierać się na długofalowej strategii rozwoju gminy; 3) wprowadzi wymóg, który zobowiąże inwestorów do realizacji dodatkowych przedsięwzięć na rzecz gminy przy budowie nowych inwestycji deweloperskich, w celu

										m.in. ograniczenia rozwoju budownictwa mieszkaniowego bez wystarczającego zapewnienia infrastruktury; 4) określi proces, w którym interesariusze mogą uczestniczyć w opracowywaniu strategii i planów ogólnych w gminach.
A13G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	kamień milowy	Publikacja dokumentu określającego mechanizm alokacji oraz indykatywną kwotę wsparcia, jakie ma otrzymać każda gmina w Polsce na wdrożenie reformy zagospodarowania przestrzennego	Publikacja na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii				Q3	2022	Publikacja po przeprowadzeniu konsultacji społecznych dokumentu określającego mechanizm alokacji oraz indykatywną kwotę wsparcia, jakie każda gmina otrzyma na wdrożenie reformy zagospodarowania przestrzennego określonej w kamieniu milowym A12G. W szczególności dokument powinien wskazywać wysokość wsparcia, które ma być udzielone każdej gminie, i wyjaśnij, na jaki rodzaj działalności wsparcie ma być wykorzystane. Wszystkie gminy w Polsce otrzymają wsparcie na realizację tego działania. Kwota wsparcia, która ma zostać przyznana każdej gminie, powinna uwzględniać liczbę ludności i wielkość obszaru gminy (większe wsparcie otrzymają gminy o większej gęstości zaludnienia/rozległości), przy jednoczesnym uwzględnieniu specyficznych potrzeb gmin.
A14G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	wskaźnik	W1 - Pracownicy samorządów i planiści przestrzenni, którzy ukończyli kurs dotyczący nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym		liczba	0	850	Q2	2024	Co najmniej 850 pracowników z władz lokalnych i planistów ukończyło kurs dotyczący nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, określonej w kamieniu milowym A12G.

A15G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	wskaźnik	W2 - Pracownicy samorządów i planiści przestrzenni, którzy ukończyli kurs dotyczący nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym		liczba	850	1700	Q2	2026	Co najmniej 1700 pracowników z władz lokalnych i planistów ukończyło kurs dotyczący nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, określonej w kamieniu milowym A12G.
A16G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	wskaźnik	W1 - Udział gmin, które uchwały ogólne plany zagospodarowania przestrzennego		procent	0	25	Q4	2024	Co najmniej 25% gmin przygotowało i przyjęło ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogami nowego prawa określonego w kamieniu milowym A12G.
A17G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	wskaźnik	W2 - Udział gmin, które uchwały ogólne plany zagospodarowania przestrzennego		procent	25	100%	Q2	2026	100% gmin przygotowało i przyjęło ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogami nowego prawa określonego w kamieniu milowym A12G.
A18G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym	kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy w celu zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych	Przepis w nowej ustawie o zwalczaniu nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych wskazujący na wejście w życie				Q1	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, wejście w życie nowej ustawy mającej na celu zwalczanie nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej w sektorze handlu produktami rolnymi i spożywczymi, która zapewni: 1) podstawę do lepszego funkcjonowania łańcucha dostaw żywności i zatwierdzić zbiór zasad dotyczących dobrych praktyk w zakresie stosunków wertykalnych w łańcuchu dostaw żywności, a także zapewnić minimalną harmonizację norm, jak przewidziano w dyrektywie (UE) 2019/633; 2) ochronę wszystkich transakcji handlowych dotyczących produktów rolnych i spożywczych przed nieuczciwymi praktykami handlowymi; 3) wyjście poza dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie

									<p>nieuczciwych praktyk handlowych w stosunkach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych.</p> <p>Ustawa ta wykracza poza dyrektywę o nieuczciwych praktykach handlowych w następujący sposób:</p> <p>a) Podczas gdy dyrektywa zawiera zamkniętą listę nieuczciwych praktyk handlowych, nowa ustawa wprowadza, oprócz tej listy, otwartą definicję nieuczciwych praktyk handlowych. W szczególności takie dodatkowe praktyki handlowe zostaną uznane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) za nieuczciwe, jeżeli (i) są sprzeczne z wymogami dobrych obyczajów handlowych; (ii) w sposób istotny naruszają lub mogą istotnie naruszyć interes drugiej strony umowy;</p> <p>b) Podczas gdy dyrektywa chroni jedynie dostawców produktów rolnych i spożywczych, nowe prawo chroni wszystkie podmioty handlowe, w tym nabywców produktów rolnych i spożywczych.</p> <p>Reforma pozwoli Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie tylko na badanie spraw zgłaszanych przez uczestników rynku, ale także na podejmowanie własnych dochodzeń.</p>	
A19G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym	kamień milowy	Przyjęcie śródkresowego przeglądu nowej ustawy w celu zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych	Publikacja na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o przyjęciu przeglądu śródkresowego				Q2	2025	Przegląd, który jest przesyłany do Komisji wraz z oceną dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych, zawiera ocenę, czy cele reformy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych w sektorze rolnym zostały osiągnięte, oraz określa możliwości działania w celu rozwiązania potencjalnych problemów z wdrażaniem.

A20G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	kamień milowy	Przyjęcie kryteriów wyboru beneficjentów dla wszystkich projektów w ramach tej inwestycji	Opublikowanie na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji o przyjęciu kryteriów				Q1	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, przyjęcie kryteriów wyboru beneficjentów dla wszystkich projektów w ramach tej inwestycji. Kryteria wyboru są zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. Kryteria wyboru dają pierwszeństwo następującym obszarom: (i) cyfryzacja; (ii) tworzenie miejsc pracy; (iii) ochrona środowiska i zrównoważone praktyki produkcji żywności; (iv) gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym działania związane z zapobieganiem marnotrawieniu żywności. Proces składania i weryfikacji wniosków przeprowadza Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w celu zapewnienia spójności, przejrzystości i zapobiegania podwójnemu finansowaniu.
A21G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	wskaźnik	Wybudowane lub zmodernizowane centra dystrybucyjno-magazynowe oraz zmodernizowane rynki hurtowe		liczba	0	72	Q4	2025	Wybudowano lub zmodernizowano 72 centra dystrybucyjne i magazynowe oraz rynki hurtowe (w tym spółdzielnie). Celem jest stworzenie zestawu niezależnych centrów dystrybucji i przechowywania na poziomie lokalnym, aby zdywersyfikować i skrócić łańcuch dostaw żywności, a także zachęcić do bardziej zrównoważonych praktyk produkcyjnych w sektorze rolno-spożywczym, zwłaszcza poprzez zapobieganie marnotrawieniu żywności. Inwestycja obejmuje: (i) budowę lub modernizację budynków i odpowiedniej infrastruktury, takiej jak obiekty magazynowe, pakowania, załadunku i sprzedaży, zaplecze socjalne i laboratoria. Ponadto inwestycje obejmą zakup paneli słonecznych oraz budowę instalacji do odzyskiwania

									<p>ciepła, pieców na biomasę i czynników chłodniczych o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Modernizacja budynków obejmie również inwestycje w termomodernizację budynków, budowę instalacji do przetwarzania odpadów oraz budowę instalacji oszczędzających wodę i energię.</p> <p>(ii) zakup i instalację maszyn i urządzeń do przechowywania, sprzedaży, pakowania i transportu produktów rolno-spożywczych</p> <p>(iii) Zakup i instalację systemów informatycznych do obsługi, magazynowania i wprowadzania do obrotu produktów spożywczych, w tym systemów związanych z zarządzaniem i księgowością.</p> <p>(iv) Zakup nowych specjalistycznych środków transportu do zarządzania magazynem (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermie). Sprzęt transportowy powinien być kupowany w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C58/01)).</p> <p>(v) Inwestycje związane z przestrzeganiem certyfikowanych systemów zarządzania jakością</p> <p>(vi) Opłaty z góry za patenty i licencje.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycje będą realizowane zgodnie z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności w odniesieniu do wymagań związanych z</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

										efektywnością energetyczną, energią odnawialną i gospodarką odpadami.
A22G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Target	W1 - MŚP z sektora rolno-spożywczego, które zakończyły projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia		liczba	0	400	Q4	2024	Co najmniej 400 MSP z sektora rolno-spożywczego i rybackiego zakończyło projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia. Inwestycje obejmują następujące rodzaje działalności: 1) Budowa lub modernizacja budynków i odpowiedniej infrastruktury, takiej jak obiekty produkcyjne, magazynowe i laboratoria. Wsparciem objęte zostaną także zielone inwestycje, takie jak budowa obiektów składowania i zagospodarowania odpadów, oczyszczalni ścieków i biogazowni. Ponadto inwestycje obejmą zakup paneli słonecznych oraz budowę instalacji odzysku ciepła, pieców na biomasę i czynników chłodniczych o zmniejszonym lub neutralnym wpływie na środowisko. 2) Zakup i montaż maszyn i urządzeń do przechowywania, przetwarzania i sprzedaży produktów rolno-spożywczych, produktów rybołówstwa i akwakultury. 3) Zakup i instalacja systemów informatycznych wspierających procesy produkcyjne, magazynowe i sprzedażowe, w tym zarządce i

									<p>księgowe.</p> <p>4) Zakup nowych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych specjalistycznych środków transportu do gospodarki magazynowej (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych i owoców morza (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermy).</p> <p>5) Inwestycje związane z przestrzeganiem certyfikowanych systemów zarządzania jakością.</p> <p>6) Opłaty z góry za patenty i licencje.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymagań związanych z efektywnością energetyczną, energią odnawialną, gospodarką odpadami i urządzeniami transportowymi.</p>	
A23G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Target	W2 - MŚP z sektora rolno-spożywczego, które zakończyły projekty modernizacji infrastruktury i wyposażeni		liczba	400	800	Q4	2025	<p>Co najmniej 800 MŚP z sektora rolno-spożywczego i rybackiego zakończyło projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia. Inwestycje obejmują następujące rodzaje działalności:</p> <p>1) Budowa lub modernizacja budynków i odpowiedniej infrastruktury, takiej jak obiekty produkcyjne, magazynowe i laboratoria. Wsparciem objęte zostaną także zielone inwestycje, takie jak budowa obiektów składowania i zagospodarowania odpadów, oczyszczalni ścieków i biogazowni. Ponadto inwestycje obejmą zakup paneli słonecznych oraz budowę</p>

									<p>instalacji odzysku ciepła, pieców na biomasę i czynników chłodniczych o zmniejszonym lub neutralnym wpływie na środowisko.</p> <p>2) Zakup i montaż maszyn i urządzeń do przechowywania, przetwarzania i sprzedaży produktów rolno-spożywczych, produktów rybołówstwa i akwakultury.</p> <p>3) Zakup i instalacja systemów informatycznych wspierających procesy produkcyjne, magazynowe i sprzedażowe, w tym zarządcze i księgowo.</p> <p>4) Zakup nowych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych specjalistycznych środków transportu do gospodarki magazynowej (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych i owoców morza (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermy).</p> <p>5) Inwestycje związane z przestrzeganiem certyfikowanych systemów zarządzania jakością.</p> <p>6) Opłaty z góry za patenty i licencje.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymagań związanych z efektywnością energetyczną, energią odnawialną, gospodarką odpadami i urządzeniami transportowymi.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

A24G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Target	Organizacje charytatywne w sektorze spożywczym, które zrealizowały projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia		liczba	0	50	Q4	2025	<p>Co najmniej 50 organizacji charytatywnych w sektorze spożywczym zakończyło projekty mające na celu modernizację infrastruktury i wyposażenia w celu zachęcania do bardziej zrównoważonych wzorców konsumpcji żywności, zwłaszcza poprzez zapobieganie marnowaniu żywności. Inwestycje będą wspierać modernizację infrastruktury organizacji charytatywnych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budowa i adaptacja istniejących budynków do przechowywania, przygotowywania i dystrybucji żywności. 2) Zakup chłodzi, lodówek, zamrażarek i agregatów prądotwórczych. 3) Zakup maszyn, urządzeń i sprzętu do przetwarzania, przechowywania, pakowania i dystrybucji artykułów spożywczych i posiłków. 5) Zakup urządzeń i aplikacji informatycznych do zarządzania procesami logistycznymi związanymi z dystrybucją żywności. 6) Zakup specjalistycznych środków transportu niezbędnych do odbioru i transportu żywności oraz gospodarki magazynowej (takich jak food trucki, izotermi, wózki widłowe i podnośniki). <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem</p>
------	--	--------	---	--	--------	---	----	----	------	---

										wymagań związanych z efektywnością energetyczną, energią odnawialną, gospodarką odpadami i urządzeniami transportowymi.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

A25G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Target	W1 - Rolnicy i rybacy, którzy zrealizowali projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia, skrócenia łańcuchów dostaw żywności oraz wdrożenia rozwiązań rolniczych 4.0 w procesach produkcyjnych		liczba	0	5 764	Q4	2023	<p>Co najmniej 5764 rolników i rybaków ukończyło projekty modernizacji infrastruktury i sprzętu w celu zwiększenia ich odporności na przyszłe kryzysy i wzmocnienia zrównoważonych wzorców produkcji, skrócenia łańcuchów dostaw i wsparcia technologii rolnictwa 4.0 .</p> <p>Inwestycje obejmują:</p> <p>1) Budowę i modernizację budynków i infrastruktury służącej do przetwarzania przez rolników produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz produktów spożywczych. Wsparcie obejmuje również wymianę materiałów szkodliwych dla środowiska i zdrowia w budynkach wykorzystywanych do produkcji rolnej; 2) Budowę instalacji do odzysku ciepła, pieców na biomasę oraz czynników chłodniczych o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Wsparcie obejmuje również termomodernizację budynków, budowę zakładów składowania i zagospodarowania odpadów, oczyszczalni ścieków i biogazowni, a także zakup paneli fotowoltaicznych i solarnych. 3) Zakup i instalację maszyn i urządzeń do produkcji, przetwarzania i przechowywania produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury przez rolników. 4) Budowę lub modernizację miejsc bezpośredniej sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych. Obejmuje to rozbudowę, adaptację i budowę pomieszczeń do sprzedaży bezpośredniej, a także zakup odpowiedniego wyposażenia, takiego jak lodówki, zamrażarki oraz maszyny i urządzenia przetwórcze.</p>
------	--	--------	--	--	--------	---	-------	----	------	---

									<p>5) Zakup i instalację systemów informatycznych i rozwiązań cyfrowych związanych z rolnictwem 4.0 w celu wsparcia procesów produkcji, magazynowania i sprzedaży produktów rolno-spożywczych. Obejmuje to zakup maszyn, urządzeń i oprogramowania do tych celów, w tym czujników, sprzętu informatycznego i oprogramowania użytkowego.</p> <p>6) Zakup specjalistycznych pojazdów transportowych o zerowej lub niskiej emisji, takich jak chłodnie, cysterny i izotermy, w celu wsparcia sprzedaży lub transportu produktów rolno-spożywczych w systemie "od drzwi do drzwi".</p> <p>7) Stworzenie narzędzi internetowych do sprzedaży produktów rolnych, rybołówstwa, akwakultury i żywności oraz wsparcie organizacji dostaw.</p> <p>8) Opłaty z góry za patenty i licencje.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z efektywnością energetyczną, energią odnawialną, gospodarką odpadami, bioróżnorodnością i urządzeniami transportowymi.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A26G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Target	W2 - Rolnicy i rybacy, którzy zrealizowali projekty modernizacji infrastruktury i wyposażenia, skrócenia łańcuchów dostaw żywności oraz wdrożenia rozwiązań rolniczych 4.0 w procesach produkcyjnych		liczba	5 764	11527	Q4	2025	<p>Co najmniej 11 527 rolników i rybaków ukończyło projekty modernizacji infrastruktury i sprzętu w celu zwiększenia ich odporności na przyszłe kryzysy i wzmocnienia zrównoważonych wzorców produkcji skrócenia łańcuchów dostaw i wsparcia technologii rolnictwa 4.0 . . Inwestycje obejmują:</p> <p>1) Budowę i modernizację budynków i infrastruktury, służącej do przetwarzania przez rolników produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz produktów spożywczych. Wsparcie obejmuje również wymianę materiałów szkodliwych dla środowiska i zdrowia w budynkach wykorzystywanych do produkcji rolnej,;</p> <p>2) Budowę instalacji do odzysku ciepła, pieców na biomasę oraz czynników chłodniczych o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Wsparcie obejmuje również termomodernizację budynków, budowę zakładów składowania i zagospodarowania odpadów, oczyszczalni ścieków i biogazowni, a także zakup paneli fotowoltaicznych i solarnych.</p> <p>3) Zakup i instalację maszyn i urządzeń do produkcji, przetwarzania i przechowywania produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury przez rolników.</p> <p>4) Budowę lub modernizację miejsc bezpośredniej sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych. Obejmuje to rozbudowę, adaptację i budowę pomieszczeń do sprzedaży bezpośredniej, a także zakup odpowiedniego wyposażenia, takiego jak lodówki, zamrażarki oraz maszyny i urządzenia przetwórcze.</p>
------	--	--------	--	--	--------	-------	-------	----	------	--

									<p>5) Zakup i instalację systemów informatycznych i rozwiązań cyfrowych związanych z rolnictwem 4.0 w celu wsparcia procesów produkcji, magazynowania i sprzedaży produktów rolno-spożywczych. Obejmuje to zakup maszyn, urządzeń i oprogramowania do tych celów, w tym czujników, sprzętu informatycznego i oprogramowania użytkowego.</p> <p>6) Zakup specjalistycznych pojazdów transportowych o zerowej lub niskiej emisji, takich jak chłodnie, cysterny i izotermy, w celu wsparcia sprzedaży lub transportu produktów rolno-spożywczych w systemie "od drzwi do drzwi".</p> <p>7) Stworzenie narzędzi internetowych do sprzedaży produktów rolnych, rybołówstwa, akwakultury i żywności oraz wsparcie organizacji dostaw.</p> <p>8) Opłaty z góry za patenty i licencje.</p> <p>Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w celu, z uwzględnieniem zarówno specyficznych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia RRF.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z efektywnością energetyczną, energią odnawialną, gospodarką odpadami, bioróżnorodnością i urządzeniami transportowymi.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A2 – INNOWACJE

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
A27G	A2.1 Przyspieszenie procesów robotyzacji i cyfryzacji i innowacji	kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy wspierającej automatyzację/cyfryzację i innowacje w przedsiębiorstwach poprzez wprowadzenie ulg podatkowych w zakresie robotyzacji	Zapis w nowej ustawie o wspieraniu automatyzacji/cyfryzacji i innowacyjności przedsiębiorstw wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	<p>Nowa ustawa wprowadzi ulgę podatkową, dzięki której przedsiębiorca będzie miał prawo do dodatkowego odpisania części kosztów robotyzacji od podstawy opodatkowania na koniec roku podatkowego. Ulga podatkowa będzie dostępna dla wszystkich przedsiębiorców bez względu na ich wielkość i miejsce prowadzenia działalności. Za kwalifikowalne uznaje się następujące koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty zakupu nowych robotów, • maszyny i urządzenia peryferyjne dla robotów funkcjonalnie z nimi powiązane • maszyny, urządzenia i inne rzeczy funkcjonalnie związane z robotami, służące zapewnieniu ergonomii i bezpieczeństwa pracy • maszyny, urządzenia lub systemy do zdalnego zarządzania, diagnostyki, monitorowania lub serwisowania robotów • Urządzenia do interakcji człowiek-maszyna dla cobotów lub robotów o wysokiej czułości • Koszty wartości niematerialnych dotyczące środków trwałych, o których mowa powyżej • Koszty usług szkoleniowych dotyczących robotów • opłaty, o których mowa w umowie leasingu dotyczącej środków trwałych wymienionych powyżej, jeżeli po zakończeniu podstawowego okresu umowy leasingu własność środków trwałych przechodzi na podatnika. <p>Oczekuje się, że środek ten nie wyrządza</p>

											znaczącej szkody celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i kroki łagodzące określone w planie naprawy i odporności w zgodzie z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01). W szczególności reforma będzie wspierać inwestycje o niewielkim wpływie, neutralne technologicznie na poziomie ich stosowania.
A28G	A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach	wskaźnik	W1 - Wdrożone projekty związane z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub cyfryzacją procesów, technologii, produktów lub usług		liczba	0	6	Q4	2024		Liczba w pełni wdrożonych projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub cyfryzacją procesów, technologii, produktów lub usług. W szczególności projekty obejmują co najmniej jeden z wymienionych tematów: - pełne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań ukierunkowanych na transformację cyfrową, w tym cyfryzację procesów biznesowych, - wspieranie transformacji w kierunku Przemysłu 4.0 ze szczególnym uwzględnieniem robotyzacji i technologii operacyjnych, - wykorzystanie technologii chmurowych i sztucznej inteligencji w integracji i zarządzaniu procesami produkcyjnymi i biznesowymi, - integracja poszczególnych elementów procesów biznesowych, - pełne wdrożenie technologii komunikacyjnych pomiędzy maszynami (M2M), wykorzystanie przemysłowego Internetu Rzeczy (IoT) z zastosowaniem zaawansowanych metod przetwarzania informacji, - pełne wdrożenie inteligentnych linii produkcyjnych, budowa inteligentnych fabryk (Smart factory), - tworzenie dziedzinowych platform cyfrowych oraz integracja istniejących systemów dziedzinowych, - pełne wdrożenie dedykowanych systemów automatyzujących procesy w obszarze bezpieczeństwa cyfrowego z wykorzystaniem technologii chmurowych i sztucznej inteligencji, - pełne wdrożenie nowoczesnych, cyfrowych miejsc pracy. Projekt ma być skierowany głównie do dużych firm i ich pracowników.

A29G	A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach	wskaźnik	W2 - Wdrożone projekty związane z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub cyfryzacją procesów, technologii, produktów lub usług		liczba	6	40	Q2	2026	Dodatkowo co najmniej 34 w pełni zrealizowane projekty związane z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub cyfryzacją procesów, technologii, produktów lub usług spełniających wymagania określone we wskaźniku A28G.
A30G	A2.2 Stworzenie warunków do przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym GOZ	kamień milowy	Wejście w życie nowych przepisów wprowadzających zmiany prawne umożliwiające obrót surowcami wtórnymi	Przepis w aktach prawnych umożliwiający handel surowcami wtórnymi wskazujący na wejście w życie				Q2	2024	Nowe prawo umożliwi obrót wybranymi surowcami wtórnymi. Ustawa umożliwi ułatwienie gospodarowania tymi materiałami, co spowoduje ograniczenie eksploatacji złóż surowców naturalnych, zastąpienie naturalnych materiałów i produktów oraz ograniczy składowanie odpadów na hałdach.
A31G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z GOZ	wskaźnik	Zawarcie umów o dotację na projekty przyznane MSP w zakresie rozwijania i stymulowania lub stosowania zielonych technologii (związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym)		liczba	0	100	Q1	2025	Liczba podpisanych umów. Wybór zostanie dokonany na podstawie określonych kryteriów wyboru, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. W ramach finansowania finansowane są projekty MŚP zgodne z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie wykazu wykluczeń dotyczącymi ochrony środowiska oraz związane z opracowaniem i wdrożeniem lub zastosowaniem rozwiązań w zakresie przemysłu ekologicznego, które są wybierane na podstawie największego wkładu w realizację celów (za pomocą wymiernych i wiarygodnych wskaźników) w jednej z następujących kategorii: - poprawa gospodarki materiałowej - wzrost efektywności energetycznej w procesach produkcyjnych i operacyjnych - zmniejszenie ilości odpadów z procesów produkcyjnych i operacyjnych - ponowne wykorzystanie lub recykling odpadów - redukcja emisji gazów cieplarnianych z procesów produkcyjnych i operacyjnych.

A32G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z GOZ	wskaźnik	Zawarcie umów o dofinansowanie projektów wspierających rozwój technologii przyczyniających się do tworzenia rynku surowców wtórnych		liczba	0	5	Q3	2025	<p>Liczba podpisanych umów. Wybór zostanie dokonany na podstawie określonych kryteriów wyboru, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.</p> <p>W ramach finansowania finansowane będą projekty zgodne z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie listy wykluczeń w zakresie ochrony środowiska oraz związane z wykorzystaniem surowców wtórnych, które zostaną wybrane na podstawie największego wkładu w realizację celów (poprzez mierzalne i wiarygodne wskaźniki): a) rozwój technologii przetwarzania odpadów; b) rozwój i wdrażanie innowacyjnych technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych, c) zwiększenie ilości materiałów nadających się do recyklingu oraz zmniejszenie ilości materiałów pierwotnych wykorzystywanych w procesach produkcyjnych, d) wspieranie kluczowych procesów projektowych w zakresie recyklingu, e) wydłużenie okresu użytkowania produktów, f) zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska.</p>
A33G	A2.3 Zapewnienie instytucjonalnych i prawnych podstaw rozwoju BSP	kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy zmieniającej ustawę o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej	Przepis w nowej ustawie zmieniającej ustawę o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej wskazujący na wejście w życie				Q2	2023	Nowa ustawa przyzna Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (PAŻP) prawo do posiadania udziałów kapitałowych w spółkach prawa handlowego oraz upoważni PAŻP lub jej spółki zależne do prowadzenia projektów pilotażowych wspierających wdrażanie modeli biznesowych i usług wykonywanych BSP.

A34G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych, jako Ekosystem Innowacji	wskaźnik	W1 - Infrastruktura lokalna dla pojazdów bezzałogowych realizowana przez samorząd lub podmiot wyznaczony do obsługi infrastruktury lokalnej	-	liczba	0	3	Q1	2025	Infrastruktura lokalna zostanie wdrożona w trzech lokalizacjach (wdrożenie). Wdrożenie infrastruktury cyfrowej dla pojazdów bezzałogowych na terenie całego kraju umożliwi stabilny, zrównoważony i bezpieczny rozwój zastosowań pojazdów bezzałogowych w różnych częściach kraju, przyczyniając się do zapewnienia spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju kraju. Kluczowymi elementami infrastruktury będą infrastruktura naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi usługami cyfrowymi i producentami.
A35G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych, jako Ekosystem Innowacji	wskaźnik	W2 - Infrastruktura lokalna dla pojazdów bezzałogowych realizowana przez samorząd lub podmiot wyznaczony do obsługi infrastruktury lokalnej	-	liczba	3	10	Q2	2026	Infrastruktura lokalna zostanie wdrożona w siedmiu dodatkowych lokalizacjach (wdrożenie). Wdrożenie infrastruktury cyfrowej dla pojazdów bezzałogowych na terenie całego kraju umożliwi stabilny, zrównoważony i bezpieczny rozwój zastosowań pojazdów bezzałogowych w różnych częściach kraju, przyczyniając się do zapewnienia spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju kraju. Kluczowymi elementami infrastruktury będą infrastruktura naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi usługami cyfrowymi i producentami.

A36G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych, jako Ekosystem Innowacji	wskaźnik	W1 - Wdrożone usługi pojazdów bezzałogowych poprzedzone projektami pilotażowymi		liczba	0	2	Q2	2024	Usługi pojazdów bezzałogowych będą testowane i wdrażane w projektach pilotażowych realizowanych w ramach poszczególnych centrów kompetencyjnych. Przewiduje się realizację co najmniej dwóch projektów pilotażowych w ramach specjalistycznych programów w wybranych obszarach zastosowań: — autonomiczna koordynacja ruchu (ze szczególnym uwzględnieniem portów i infrastruktury energetycznej) — służby porządku publicznego (bezpieczeństwo i ochrona ludności) Liczba pilotaży realizowanych w poszczególnych pakietach będzie uzależniona od obszaru zastosowania, liczby potencjalnych odbiorców (klientów), złożoności technologicznej oraz uwarunkowań regulacyjnych dla danej aplikacji. Usługi realizowane w ramach projektów pilotażowych umożliwią standaryzację technologii, uzyskanie społecznej akceptacji dla użytkowania pojazdów bezzałogowych. Testowane i wdrożone usługi pojazdów bezzałogowych to w pełni operacyjne usługi oparte na sprzęcie i oprogramowaniu oraz zaspokajające potrzeby biznesowe odbiorcy (użytkownika). Wybór projektów i wykonawców odbywa się według określonych kryteriów wyboru, z zachowaniem zasad niedyskryminacji i przejrzystości.
A37G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych, jako Ekosystem Innowacji	wskaźnik	W2 - Wdrożone usługi pojazdów bezzałogowych poprzedzone projektami pilotażowymi		liczba	2	4	Q2	2026	Dwa dodatkowe projekty spełniające wymagania określone we wskaźniku A36G.

A38G	A2.4. Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce w odniesieniu do katalogu podmiotów, które mogą tworzyć spółki celowe wraz z uczelniami	Przepis w nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wskazujący na wejście w życie				Q1	2022	Wprowadzone zmiany pozwolą na tworzenie spółek celowych przeznaczonych specjalnie do komercjalizacji wyników prac B+R. Oczekuje się, że pozwoli to na większą interdyscyplinarność i elastyczność transferu technologii.
A39G	A2.4. Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem	kamień milowy	Ustanowienie zasad korzystania z laboratoriów i transferu wiedzy w instytutach nadzorowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Dokument zatwierdzony przez ministra				Q1	2022	Zasady korzystania z laboratoriów i transferu wiedzy określają procedury dotyczące korzystania z infrastruktury badawczej w ramach współpracy nauka-nauka i nauka-biznes. Zasady przyznawania pomocy są zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.
A40G	A2.4.1 Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego	wskaźnik	Laboratoria z nowoczesną infrastrukturą badawczą i analityczną w instytutach podległych i/lub nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi		liczba	0	18	Q4	2025	Budowa i modernizacja laboratoriów w instytutach nadzorowanych i/lub podległych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Główny Inspektorat Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych związanych z realizacją celów.

A3 – EDUKACJA

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
A41G	A3.1. Kadry dla nowoczesnej gospodarki - poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	kamień milowy	Wejście w życie znowelizowanej ustawy Prawo oświatowe przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, ustanawiającej ramy prawne dla sieci Branżowych Centrów Umiejętności, zapewnienie ukierunkowanego podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania istotnego dla potrzeb rynku pracy	Przepis znowelizowanego Prawa oświatowego wskazujący na wejście w życie				Q3	2023	<p>W ramach reformy prawa oświatowego, po przeprowadzeniu studiów wykonalności i procesu przeglądu w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, branżami i innymi interesariuszami, należy ustanowić/zmienionych ram prawnych dla sieci branżowych centrów umiejętności, zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji, w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy, w celu poprawy systemu kształcenia i szkolenia zawodowego dzięki bardziej ukierunkowanym branżowym ośrodkom edukacyjnym i lepszemu powiązaniu kształcenia z potrzebami rynku pracy.</p> <p>Prawo to zapewni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uwzględnienie planu rozwoju centrów umiejętności - Określenie miejsca i roli centrów umiejętności w systemie kształcenia i szkolenia; - Określenie warunków pracy personelu w centrach umiejętności - Ustanowienie przepisów dotyczących przeglądów śródkresowych i cyklicznych w celu zapewnienia nadzoru nad zarządzaniem i trwałością po 2026 r. - Dostosowanie istniejącego systemu zarządzania z dostosowanymi przepisami dotyczącymi zarządzania centrami umiejętności, w tym pracodawców, w celu uwzględnienia pracodawców, partnerów społecznych i inne interesariusze, w tym władze regionalne i lokalne, w tym w celu ustanowienia ustaleń dotyczących finansowania (również po ustaniu wsparcia UE), warunków szkolenia, przepisów dotyczących doradztwa zawodowego i programów nauczania. - Identyfikację rodzajów oferowanych szkoleń, grupy

										docelowe, rodzaje kwalifikacji i norm, mechanizmy zapewniania i weryfikacji jakości oraz sposób powiązania branż z centrami umiejętności
A42G	A3.1. Kadry dla nowoczesnej gospodarki - poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy Karta Nauczyciela, umożliwiającej stałe kształcenie nauczycieli zawodowych w Branżowych Centrach Umiejętności	Przepis znolizowanej ustawy Karta Nauczyciela wskazujący na wejście w życie				Q3	2023	<p>Reforma Karty Nauczyciela umożliwi realizację ustawicznego kształcenia zawodowego nauczycieli w Branżowych Centrach Umiejętności.</p> <p>Prawo to zapewni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Określenie ram szkolenia nauczycieli w centrach umiejętności; - Uwzględnienie przepisów dotyczących szkolenia nauczycieli w zakresie korzystania z nowych technologii.

A43G	A3.1. Kadry dla nowoczesnej gospodarki - poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o samorządzie wojewódzkim, ustawy o instytucjach rynku pracy, ustawy o samorządzie powiatowym oraz innych stosownych ustaw Ministerstwa Edukacji i Nauki w zakresie koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie w regionach	Przepisy znowelizowanej ustawy o samorządzie wojewódzkim, ustawy o instytucjach rynku pracy, ustawy o samorządzie powiatowym oraz innych właściwych ustaw wskazujące na wejście w życie			Q1	2025	<p>Znowelizowane akty prawne (takie jak: ustawa o samorządzie terytorialnym, ustawa o instytucjach rynku pracy, ustawa o samorządzie powiatowym i inne stosowne ustawy), po przeprowadzeniu procesu przeglądu i w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, identyfikują prawa i obowiązki regionów w zakresie koordynacji polityki umiejętności oraz wpływają na ofertę placówek kształcenia ustawicznego w zakresie podnoszenia kwalifikacji w oparciu o zoperacjonalizowane programy realizacji Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie regionalnym.</p> <p>Przepisy te obejmują następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Koncepcja prawna i zadania Wojewódzkich Zespołów Koordynacji dla trwałego funkcjonowania regionalnej koordynacji polityki w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia ustawicznego; b) Struktura zarządzania regionalną polityką w zakresie umiejętności, w tym obowiązki regionów i partnerów społecznych; c) Zobowiązanie do przyjęcia zoperacjonalizowanych programów realizacji dla Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 w regionach, w tym 1. Obowiązek aktualizacji programu realizacji co 5 lat; oraz 2. Obowiązek zapewnienia dostosowania oferty edukacyjnej w podmiotach prowadzących kształcenie i szkolenie zawodowe oraz innych podmiotach prowadzących szkolenia do zdiagnozowanych potrzeb w zakresie umiejętności; d) Przepisy dotyczące funkcjonowania Biura Koordynacji (obsługa Wojewódzkich Zespołów Koordynacji); e) Plan wdrażania w zakresie monitorowania i oceny. <p>Zoperacjonalizowane programy realizacji Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym nie naruszają autonomii instytucjonalnej szkół wyższych.</p>
------	---	---------------	---	---	--	--	----	------	---

A44G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	W1 - Utworzenie sieci funkcjonujących Branżowych Centrów Umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie, które są kluczowe dla potrzeb rynku pracy		liczba	0	20	Q1	2024	<p>Pełne funkcjonowanie 20 Branżowych Centrów Umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, młodzieży, nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego oraz pracowników. Działania te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowę centrów umiejętności - Zakup sprzętu (w zakresie odpowiednim do funkcjonowania centrów) - Utworzenie struktury instytucjonalnej centrum, w tym zaangażowanie 90 organizacji branżowych - Zatrudnianie pracowników - Pełne funkcjonowanie centrów umiejętności. <p>Inwestycja zostanie zrealizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01). W szczególności budowa nowych budynków musi być zgodna ze standardem budynków o niemal zerowym zużyciu energii, określonym w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.</p>
A45G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	W2 - Utworzenie sieci funkcjonujących Branżowych Centrów Umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie, które są kluczowe dla potrzeb rynku pracy		liczba	20	120	Q3	2025	<p>Pełne funkcjonowanie 120 branżowych centrów umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, młodzieży, nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego oraz pracowników. Działania te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowę centrów umiejętności - Zakup sprzętu (w zakresie odpowiednim do funkcjonowania centrów) - Utworzenie struktury instytucjonalnej 120 centrów, w tym zaangażowanie 90 organizacji branżowych - Zatrudnianie pracowników - Pełne funkcjonowanie 120 centrów umiejętności. <p>Inwestycja zostanie zrealizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01). W szczególności budowa nowych budynków musi być zgodna ze standardem budynków o niemal zerowym zużyciu energii, określonym w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.</p>

A46G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	W1 - Zapewnienie umiejętności uczącym się w Branżowych Centrach Umiejętności, w tym certyfikacja efektów uczenia się (umiejętności), wydawana i uznawana przez branżę		liczba	0	2000	Q3	2024	2000 osób zostanie przeszkolonych w Branżowych Centrach Umiejętności. Każdy z przeszkolonych uczniów powinien otrzymać potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji), uznawane przez branżę, wydane przez organizację branżową.
A47G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	W2 - Zapewnienie umiejętności uczącym się w Branżowych Centrach Umiejętności, w tym certyfikacja efektów uczenia się (umiejętności), wydawana i uznawana przez branżę		liczba	2000	16000	Q3	2025	16000 osób zostanie przeszkolonych w Branżowych Centrach Umiejętności. Każdy z przeszkolonych uczniów powinien otrzymać potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji), uznawane przez branżę, wydane przez organizację branżową.
A48G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	W3 - Zapewnienie umiejętności uczącym się w Branżowych Centrach Umiejętności, w tym certyfikacja efektów uczenia się (umiejętności), wydawana i uznawana przez branżę		liczba	16000	24000	Q2	2026	24000 osób zostanie przeszkolonych w Branżowych Centrach Umiejętności. Każdy z przeszkolonych uczniów powinien otrzymać potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji), uznawane przez branżę, wydane przez organizację branżową.
A49G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	Utworzenie funkcjonujących Wojewódzkich Zespołów Koordynacji koordynujących politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie		liczba	0	14	Q3	2022	Należy powołać co najmniej 14 Wojewódzkich Zespołów Koordynacji, przy czym ogólnym celem jest 16 Wojewódzkich Zespołów Koordynacji (po jednym na każde „województwo”). Wojewódzkie Zespoły Koordynacji, składające się z kluczowych zainteresowanych stron, koordynują politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie i współpracują ze szkolnictwem wyższym, w stosownych przypadkach i po uzgodnieniu z zainteresowanymi instytucjami szkolnictwa wyższego.

A50G	A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	wskaźnik	Opracowanie zoperacjonalizowanych programów wdrażania Zintegrowanej Strategii Umiejętności na poziomie regionalnym przez powołane Wojewódzkie Zespoły Koordynacyjne ds. kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie	liczba	0	14	Q3	2023	<p>Należy opracować co najmniej 14 regionalnych programów wdrożeniowych, z ogólnym celem 16 regionalnych zoperacjonalizowanych programów wdrożeniowych (po jednym dla każdego „województwa”).</p> <p>Zoperacjonalizowane programy wdrażania Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 obejmują wszystkie formy uczenia się, w tym koordynację kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenie się przez całe życie.</p> <p>Obejmują one plany działania na rzecz rozwoju szkolenia zawodowego w regionach, uwzględniające transformację cyfrową i ekologiczną oraz wspieranie innowacji.</p> <p>Obejmują one mechanizmy monitorowania i oceny. Zoperacjonalizowane programy wdrożeniowe nie naruszają autonomii instytucjonalnej uczelni.</p>
------	--	----------	--	--------	---	----	----	------	---

A4 – RYNEK PRACY

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
A51G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	kamień milowy	Wejście w życie nowych przepisów dotyczących publicznych służb zatrudnienia, zatrudniania obywateli państw trzecich oraz elektronicznego zawierania niektórych umów o pracę: - wprowadzenie zmian w publicznych służbach zatrudnienia i aktywnej polityki rynku pracy w celu zwiększenia aktywności zawodowej, obniżenie barier administracyjnych w zatrudnianiu cudzoziemców- uproszczenie procesu zawierania określonych umów	Przepisy ustaw o publicznych służbach zatrudnienia, zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz o elektronicznym zawieraniu określonych umów o pracę wskazujące na wejście w życie				Q4	2022	Ogłoszenie 3 nowych aktów prawnych, które wprowadzą nowe przepisy: 1. W sprawie Publicznych Służb Zatrudnienia oraz Aktywnych Polityk Rynku Pracy, w celu zwiększenia aktywności zawodowej poprzez: (i) rozszerzenie grupy klientów urzędów pracy o osoby bierne zawodowo; (ii) identyfikację i dotarcie do osób biernych zawodowo, które potencjalnie mogą podjąć aktywność zawodową, (iii) wprowadzenie obowiązku zgłaszania przez pracodawców z sektora publicznego i prywatnego (dla przedsiębiorców korzystających ze środków publicznych, np. poprzez udział w przetargach) ofert pracy do Centralnej Bazy Ofert Pracy; (iv) zwiększenie dostępu do kształcenia ustawicznego dla osób poszukujących pracy poprzez finansowanie kosztów szkoleń z Funduszu Pracy oraz certyfikowanie zdobywania wiedzy i umiejętności, w tym kwalifikacji zawodowych; (v) wprowadzenie nowej formy wsparcia (bon na kształcenie ustawiczne) zarówno dla osób pracujących, jak i bezrobotnych. 2. W celu obniżenia barier administracyjnych i usprawnienia procedur dotyczących zatrudniania cudzoziemców: (i) możliwe będzie tworzenie przez Publiczne Służby Zatrudnienia wyspecjalizowanych służb w ramach PSZ (a nie odrębnego urzędu) wspierających cudzoziemców na rynku pracy, zarówno dla zatrudnionych, jak i

										<p>bezrobotnych; (ii) zwiększy się rola Publicznych Służb Zatrudnienia w procesie wydawania zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, co usprawni i ułatwi ten proces; (iii) wprowadzona zostanie pełna cyfryzacja procedur związanych z uzyskaniem zezwolenia na pracę dla cudzoziemców.</p> <p>3. Dotyczące elektronicznego zawierania określonych umów, w celu uproszczenia procesu zatrudniania. Regulacje prawne wprowadzą możliwość zawierania i rozliczania określonych umów o pracę w sposób elektroniczny, zintegrowany z systemami ubezpieczeń społecznych i podatkowymi. Ułatwi to proces nawiązywania stosunku pracy.</p>
A52G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	kamień milowy	Nowe standardy i ramy wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia	Przyjęcie przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej				Q4	2023	<p>Nowe normy efektywności i ramy efektywności zarządzania, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostosowanie do nowych ustaw o Publicznych Służbach Zatrudnienia, o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz o elektronicznym zawieraniu określonych umów o pracę, - Ustanowienie systemu zarządzania wydajnością zdecentralizowanych organów Publicznych Służb Zatrudnienia - Opracowanie nowych metod pracy i standardów funkcjonowania i koordynacji Publicznych Służb Zatrudnienia w oparciu o przyjęte nowe regulacje (w celu ich operacjonalizacji i optymalizacji; opracowanie nowych standardów obsługi klienta będzie realizowane przy współfinansowaniu z EFS+).

A53G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	kamień milowy	Przeprowadzenie procesu konsultacji z partnerami społecznymi na temat potencjału układów zbiorowych i przeprowadzenie kompleksowej analizy potencjalnej roli jednolitej umowy o pracę w celu zwiększenia elastyczności i bezpieczeństwa na polskim rynku pracy	Publikacja raportu z konsultacji z partnerami społecznymi przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej				Q4	2022	Celem konsultacji z partnerami społecznymi jest określenie roli i potencjału układów zbiorowych na polskim rynku pracy w celu zapewnienia nowych elastyczności zgodnie z nową i szybko zmieniającą się rzeczywistością. Należy przeprowadzić badanie w celu zbadania możliwości zawarcia pojedynczej umowy o pracę, zapewnienia podstaw analitycznych i prawnych oraz wykorzystania analizy porównawczej. Może być rozwijany przy wsparciu organizacji międzynarodowych i/lub przy pomocy specjalnej pomocy technicznej.
A54G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji odpowiednich ustaw w celu wdrożenia priorytetów reformy określonych w konsultacjach dotyczących układów zbiorowych oraz w badaniu dotyczącym jednolitej umowy o pracę w Polsce	Przepis w odpowiednich ustawach wskazujący na wejście w życie				Q3	2024	Wejście w życie nowelizacji odpowiednich ustaw w celu wdrożenia priorytetów reformy, określone w badaniu dotyczącym potencjalnej roli jednolitej umowy o pracę oraz zgodnie z konsultacjami na temat układów zbiorowych.
A55G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	wskaźnik	Publiczne służby zatrudnienia (PSZ), w których wdrażane są zmodernizowane systemy informatyczne		% (Procent)	0	100	Q2	2025	Udział publicznych służb zatrudnienia (urzędów), w których wdrożone są systemy informatyczne. Na realizację składają się: - Modernizacja systemu informatycznego (wdrożenie nowych funkcjonalności obecnego systemu informatycznego, jego dostosowanie do nowych zadań zgodnie z nową ustawą, m.in. nowych zadań obsługi cudzoziemców) w celu efektywnego zarządzania aktywnymi politykami rynku pracy (APRP) i procedurami publicznych służb zatrudnienia (PSZ) oraz narzędzi cyfrowych dla APRP w publicznych służbach zatrudnienia, a także zintegrowanie w odpowiednich obszarach z danymi z innych komplementarnych systemów informatycznych (m.in. rejestrów ZUS i rejestrów podatkowych); - Digitalizacja procesów i narzędzi wykorzystywanych przez PSZ; - Modernizacja istniejących lub wdrożenie nowych rozwiązań informatycznych wykorzystywanych przez PSZ oraz do obsługi klientów PSZ;

										- Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej PSZ; - Wdrażanie nowych narzędzi komunikacji (w tym IT) z klientami.
A56G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	wskaźnik	Pracownicy publicznych służb zatrudnienia (PSZ) przeszkoleni w zakresie stosowania nowych procedur i narzędzi informatycznych, wprowadzonych w wyniku nowych przepisów o PSZ, zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz elektronicznym zawieraniu określonych umów o pracę		% (Procent)	0	50	Q1	2025	Pracownicy publicznych służb zatrudnienia (PSZ) zostaną przeszkoleni w zakresie nowych procedur i standardów, określonych w nowych ustawach o publicznych służbach zatrudnienia, zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz o elektronicznym zawieraniu określonych umów o pracę, a także w zakresie narzędzi informatycznych i systemów informatycznych obsługujących te nowe narzędzia i procedury. Cel odnosi się do odsetka przeszkolonych pracowników publicznych służb zatrudnienia.
A57G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3	kamień milowy	Wdrożenie standardów jakości opieki nad dziećmi, w tym wytycznych edukacyjnych oraz standardów usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3, zapewniających wysoką jakość, w tym edukacyjną i opiekuńczą	Przepis we właściwej ustawie wskazujący na wejście w życie				Q2	2023	Niezależna analiza zakresu, w jakim istniejące standardy opieki i edukacji dla dzieci do trzeciego roku życia umożliwiają dostęp do wysokiej jakości i przystępnych cenowo systemów wczesnej edukacji i opieki. Analiza zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (2019/C 189/02) i zostanie przedstawiona w raporcie do publikacji przez Ministerstwo Rodziny i Społeczeństwa Polityka. Na podstawie przeprowadzonej analizy zostaną przygotowane ramy jakościowe i edukacyjne dla zmian legislacyjnych, wytyczne i standardy usług opiekuńczych dla dzieci do lat trzech, które następnie będą publicznie konsultowane i uzgadniane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej z interesariuszami. Wejście w życie nowelizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do trzech lat stworzy ramy dla opiekunów dzieci, po przeprowadzeniu konsultacji oraz zgodnie z porozumieniem osiągniętym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej z interesariuszami.

A58G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3., zapewniającej stabilne długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi do lat 3	Przepis do ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech wskazujący wejście w życie				Q2	2024	Wejście w życie nowelizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech, która zapewni stabilne wieloletnie finansowanie ze środków krajowych na tworzenie i funkcjonowanie placówek opiekuńczych dla dzieci do wieku trzech.
A59G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3	kamień milowy	Wejście w życie rozwiązań prawnych mających na celu zmianę organizacji systemu finansowania opieki nad dziećmi do lat 3. w celu wdrożenia jednolitego spójnego systemu zarządzania finansowaniem tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi do lat 3.	Przepis w ustawie o opiece nad dziećmi do lat trzech wskazujący wejście w życie				Q2	2022	Wejście w życie nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 [oraz innych właściwych ustaw] usprawni zarządzanie finansami w zakresie tworzenia i funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi poprzez: - wdrożenie jednego spójnego systemu zarządzania finansowaniem w zakresie tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - doprowadzenie do zarządzania środkami pochodzącymi z różnych źródeł finansowania w ramach programu Maluch+.
A60G	A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+	kamień milowy	Utworzenie systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3, łączący różne źródła finansowania opieki nad dziećmi	W pełni działający system informatyczny				Q2	2022	Stworzenie i wdrożenie działającego systemu informatycznego (lub rozbudowa jednego z istniejących systemów), który będzie służył do obsługi projektów przez ostatecznych odbiorców wsparcia finansowego, czyli podmioty tworzące i prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze, na każdym etapie ich realizacji. Z systemu będą korzystać także instytucje nadzorujące i wdrażające reformę.
A61G	A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+	wskaźnik	Tworzenie nowych miejsc w placówkach opiekuńczych (żłobki, kluby dziecięce) dla dzieci do 3 roku życia		liczba	200151	247651	Q2	2026	Tworzenie i rozwój infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi do trzeciego roku będzie się składać z: - budowy lub remontu żłobków i klubów dziecięcych (zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego); - zakupu nieruchomości i infrastruktury (zakup gruntu lub lokalu). Cel dotyczy żłobków i klubów dziecięcych. Cel dotyczy budowy nowych obiektów oraz remontów i adaptacji istniejących obiektów, łącznie co najmniej 47500 nowych miejsc opieki nad dziećmi.

A62G	A4.3. Wdrożenie ram prawnych dla rozwoju ekonomii społecznej	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej	Przepis ustawy o ekonomii społecznej wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej, która reguluje podstawowe zagadnienia związane z tym sektorem, w tym w szczególności: definicję przedsiębiorstwa społecznego, zasady funkcjonowania i wspierania przedsiębiorstwa ekonomii społecznej, nowe sposoby współpracy ekonomii społecznej przedsiębiorstw i samorządu terytorialnego w realizacji usług społecznych, a także zasady koordynacji polityki w zakresie rozwoju ekonomii społecznej.
A63G	A4.3.1. Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	wskaźnik	Podmioty, które uzyskały status przedsiębiorstwa społecznego		liczba	0	1400	Q2	2025	Nadanie statusu przedsiębiorstwa społecznego 1400 podmiotom.
A64G	A4.3.1. Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	wskaźnik	Liczba podmiotów ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstw społecznych) objętych wsparciem		liczba	0	1000	Q4	2025	Udzielenie dotacji co najmniej 1000 podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym, które mają doprowadzić do zachowania miejsc pracy, zwiększenia obrotów finansowych lub wprowadzenia zmiany działalności gospodarczej (rozszerzenie skali, formy działalności lub zmiana branży). Zatrudnienie w podmiotach otrzymujących dotacje będzie utrzymywane przez co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji. Wybór beneficjentów odbywa się na podstawie określonych kryteriów selekcji, z zachowaniem zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

A65G	A4.4 Uelastycznienie form zatrudnienia, w tym wprowadzenie pracy zdalnej	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji Kodeksu Pracy. Wprowadzenie na stałe pracy zdalnej do przepisów Kodeksu Pracy oraz elastycznych form organizacji czasu pracy	Zapis w Kodeksie pracy wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie nowelizacji Kodeksu pracy, która pomoże lepiej pogodzić obowiązki zawodowe i prywatne, odpowiedzieć na kryzys, a także udzielić pomocy osobom nieaktywnym zawodowo o niższej aktywności zawodowej w znalezieniu stałego zatrudnienia. Reforma uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie możliwości wykonywania pracy zdalnej (w całości lub części) poza zakładem pracy na podstawie porozumień między pracownikiem a pracodawcą zawartych przy zawieraniu umowy o pracę lub w trakcie zatrudnienia; - ustalenie zasad pracy zdalnej w porozumieniu pomiędzy pracodawcą a przedstawicielami pracowników; - uwzględnienie szczególnych przypadków, w których praca zdalna mogłaby być wykonywana na życzenie pracodawcy (np. podczas stanów nadzwyczajnych); - ustanowienie obowiązku zapewnienia przez pracodawcę materiałów i narzędzi niezbędnych do wykonywania pracy zdalnej i/lub korzystania z prywatnego sprzętu pracowników, - wdrożenie elastycznych form organizacji czasu pracy.
------	--	---------------	--	--	--	--	--	----	------	---

A66G	A4.4.1 Inwestycje związane z wyposażeniem pracowników/przedsiębiorstw do pracy zdalnej	wskaźnik	Przedsiębiorstwa wsparte w obszarze digitalizacji		liczba	0	3000	Q2	2025	<p>Doradztwo w zakresie digitalizacji dla co najmniej 3000 mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz, jeśli okaże się to konieczne w wyniku takiego doradztwa, z zakupem oprogramowania/licencji i podnoszeniem umiejętności cyfrowych pracowników.</p> <p>Środek składa się z:</p> <p>a) analiza przedwdrożeniowa procesów w firmie, które mogą zostać zdigitalizowane w kontekście pracy zdalnej, obejmująca wymagania programowe i systemowe, opis funkcjonalności oraz opracowanie planu drogowego wdrożenia. Beneficjent przeznacz na ten element maksymalnie 20% wsparcia. Jeżeli beneficjent wykonał wcześniej powyższą analizę, dotacja może zostać w całości wykorzystana na działania opisane w punktach b i c.</p> <p>b) szkolenia dla pracowników i kierownictwa w zakresie pracy zdalnej (w szczególności praca i zarządzanie zespołem zdalnym, sprzedaż online, komunikacja online z klientami, nadzór nad pracą zdalną, rekrutacja zdalna, planowanie i ewidencja czasu pracy, realizacja specjalistycznych narzędzi informatycznych). Beneficjent przeznaczy na ten element minimum 30% wsparcia.</p> <p>c) zakup licencji i oprogramowania umożliwiającego zdalną komunikację i pracę pomiędzy pracownikami i klientami. Na ten element firma przeznaczy minimum 50% wsparcia.</p>
------	--	----------	---	--	--------	---	------	----	------	---

A67G	A4.5.Przedłużanie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wdrażającej od 2023 r. obniżkę podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny, ale kontynuują pracę	Przepis ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Wejście w życie nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzi następujące zmiany: obniżenie podatku dochodowego od osób fizycznych będzie służyć podatnikom, którzy osiągną ustawowy wiek emerytalny i nie zdecydują się na przejście na emeryturę, lecz będą kontynuować pracę. Pracownicy ci będą zwolnieni z podatku dochodowego do określonego limitu dochodów (nie więcej niż do I grupy podatkowej, 85 528 zł w 2021 r., i nie więcej niż do wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce). Obniża się stawkę podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób znajdujących się powyżej pierwszego przedziału. Dzięki tej zachęcie podatkowej podatnicy będą zarabiać dodatkowe kwoty odpowiadające wysokości niezapłaconego podatku dochodowego, co ma zachęcić ich do wydłużenia kariery zawodowej.
A68G	A4.5.Przedłużanie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	kamień milowy	Raport z oceny wpływu działań na rzecz podniesienia efektywnego wieku emerytalnego	Publikacja raportu ewaluacyjnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS)				Q4	2024	Celem niniejszego raportu jest ocena wpływu zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych na efektywny wiek emerytalny w okresie 2 lat od ich wprowadzenia. W tym celu należy przeanalizować wpływ na uczestnictwo w rynku pracy, stabilność systemu emerytalnego, finanse publiczne i równość płci.

A69G	A4.6. Wzrost uczestnictwa w rynku pracy poprzez rozwój opieki długoterminowej	kamień milowy	Strategiczny przegląd opieki długoterminowej w Polsce w celu określenia priorytetów reformy	Publikacja raportu z analizy strategicznej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS) oraz Ministerstwo Zdrowia				Q4	2023	<p>Zakończenie analizy systemu opieki długoterminowej w Polsce pod kątem jego przyszłej reformy oraz opublikowanie stosownego raportu w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Strona Ministerstwa Zdrowia. Analiza obejmuje w szczególności zbadanie możliwych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - integrować opiekę długoterminową socjalną i zdrowotną, - przyspieszyć deinstytucjonalizację tych usług, - powierzyć je jednemu organowi, - zmniejszyć rozdrobnienie świadczenia opieki, - zrewidować świadczenia opiekuńcze w celu umożliwienia podjęcia zatrudnienia, - stworzyć stabilny system odpowiedniego finansowania świadczeń opieki długoterminowej, zwłaszcza środowiskowej i domowej, - wprowadzić ramy jakości dotyczące usług opieki długoterminowej (wymagania dotyczące personelu, sprzętu, dopuszczania dostawców opieki długoterminowej do rynku). <p>Analizę należy przeprowadzić w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi zajmującymi się świadczeniem opieki długoterminowej, opiekunami nieformalnymi, osobami korzystającymi z opieki, osobami, które nie otrzymują opieki, ale powinny ją otrzymać, oraz władzami lokalnymi.</p>
A70G	A4.6. Wzrost uczestnictwa w rynku pracy poprzez rozwój opieki długoterminowej	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji odpowiednich aktów prawnych w celu wdrożenia priorytetów reform określonych w strategicznym przeglądzie opieki długoterminowej w Polsce (zgodnie z kamieniem milowym A69G)	Przepis we właściwej ustawie wskazujący wejście w życie				Q4	2024	Wejście w życie ustawy realizującej priorytety reform, określonych w strategicznym przeglądzie opieki długoterminowej w Polsce.

A71G	A4.7 Ograniczenie segmentacji rynku pracy	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji odpowiednich ustaw ograniczających segmentację rynku pracy i zwiększających ochronę socjalną wszystkich osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych poprzez objęcie tych umów składkami na ubezpieczenia społeczne	Przepis we właściwej ustawie wskazujący wejście w życie				Q1	2023	Wejście w życie nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która: (i) zapewni objęcie składkami na ubezpieczenie społeczne wszystkich umów cywilnoprawnych (emerytalnych, rentowych, wypadkowych i chorobowych, chorobowych), niezależnie od uzyskane dochody, z wyjątkiem umów ze studentami poniżej 26 roku życia; (ii) znieść zasadę opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od płacy minimalnej z tytułu umów cywilnoprawnych.
------	---	---------------	---	---	--	--	--	----	------	---

A.3. Opis reform i inwestycji w części pożyczkowej

A.2.5 Wzmocnienie potencjału sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz rozwoju gospodarczego

Nadrzędnym celem reformy jest opracowanie i stworzenie ram wsparcia sektora kultury i przemysłów kreatywnych (*cultural and creative sector, dalej CCS*), które doznały znacznych strat w następstwie pandemii COVID-19. Reforma polega na przyjęciu dokumentu programowego, w którym poruszone zostaną następujące kwestie: (i) określenie kluczowych średnio- i długoterminowych wyzwań w CCS; (ii) zapewnienie zgodności z zasadami horyzontalnymi UE, w tym z równouprawnieniem płci i niedyskryminacją; (iii) określenie potencjału ekologicznych i cyfrowych narzędzi i platform służących sprostaniu tym wyzwaniom; (iv) opracowanie koncepcji współpracy oraz transferu wiedzy i umiejętności w ramach CCS; (v) opracowanie koncepcji współpracy oraz transferu wiedzy i umiejętności między CCS oraz z sektorami nauki, edukacji, technologii i biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem zasad ogólnych UE, w tym równości płci i niedyskryminacji; oraz (vi) określenie preferowanych wariantów zapewnienia publicznego wsparcia dla działań prowadzonych w ramach CCS.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2022 roku.

A2.5.1 Program wsparcia działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju

Celem tej inwestycji jest zapobieganie długotrwałym negatywnym skutkom wywołanym przez pandemię COVID-19 oraz wsparcie zielonej i cyfrowej transformacji w sektorze kultury i sektorze przemysłów kreatywnych (*cultural and creative sector, dalej CCS*). W tym celu inwestycja zapewni wsparcie finansowe oraz pomoc techniczną dla artystów i MŚP CCS.

Inwestycja obejmie dwa główne elementy. Po pierwsze, w ramach inwestycji zostanie stworzony program dotacji dla instytucji kulturalnych, organizacji pozarządowych, MŚP i mikroprzedsiębiorstw z CCS wspierający realizację projektów związanych z: (i) podnoszeniem kompetencji cyfrowych i ekologicznych w CCS; (ii) rozwijaniem działań kulturalnych/kreatywnych, takich jak koncerty, spektakle i wystawy, w tym w formatach wirtualnych; (iii) tworzeniem programów edukacyjnych i warsztatów dotyczących architektury, projektowania i sztuk kreatywnych, aby pomóc artystom i projektantom w rozwijaniu ich umiejętności ekologicznych i cyfrowych; (iv) tworzeniem warsztatów wspierających współpracę oraz wymianę wiedzy i umiejętności pomiędzy CCS oraz z sektorami nauki, technologii i biznesu; (v) opracowywaniem w ramach CCS nowych produktów i usług wykorzystujących przełomowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja, blockchain czy internet rzeczy. We wszystkich projektach należy uwzględnić zasady ogólne UE, w tym równości płci i niedyskryminacji.

Po drugie, inwestycja stworzy program stypendialny wspierający twórców, artystów, animatorów, edukatorów i naukowców z CCS. W szczególności program stypendialny zapewni wsparcie finansowe na: (i) kursy dla artystów rozwijające ich umiejętności artystyczne i cyfrowe lub ekologiczne; (ii) zindywidualizowane szkolenia zawodowe dla artystów; (iii) stworzenie artystom możliwości spotkań w formatach wirtualnych lub bezpośrednich z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi profesjonalistami z dziedziny sztuki, poprzez warsztaty i serie dyskusyjne; (iv) stworzenie artystom możliwości współpracy w formatach wirtualnych lub bezpośrednich z profesjonalistami z innych sektorów, w tym nauki, technologii i biznesu. Stypendia będą przyznawane z poszanowaniem zasad ogólnych UE, w tym równości płci i niedyskryminacji. Kryteria wyboru wniosków o stypendia dla artystów z CSS, odpowiadające jednej z branż klasyfikacji NACE (*Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne*), tak jak to definiuje Eurostat, obejmą: (a) portfolio artystyczne z ostatnich 24 miesięcy; (b) program artystyczny na następne 24 miesiące.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2024 roku.

A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest wspieranie przemysłów kultury i kreatywnych, w szczególności MŚP, celem wprowadzenia do gospodarki innowacyjnych rozwiązań, w tym poprzez cyfryzację sektora kultury i sektorze przemysłów kreatywnych (*cultural and creative sector, dalej CCS*). Aby to osiągnąć, inwestycja przewiduje stworzenie ośrodka wsparcia dla przemysłów kultury i kreatywnych, ze szczególnym uwzględnieniem wzornictwa i architektury, nauki i biznesu.

Inwestycja obejmie dwa główne elementy. Po pierwsze, inwestycja przeprowadzi renowację Muzeum Narodowego w Krakowie z myślą o stworzeniu modelowego ośrodka wsparcia dla przemysłów kultury i kreatywnych, w szczególności obejmujące wzornictwo i architekturę. Renowacja muzeum połączy najwyższe standardy w zakresie efektywności energetycznej i materiałów renowacyjnych z najbardziej zaawansowanymi technologiami w zakresie zrównoważonego rozwoju, zgodnie z zasadą "nie czyni znaczącej szkody" (DNSH). Prace renowacyjne obejmą, między innymi: (i) rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej; (ii) rozwój zaplecza cyfrowego dostępnego dla MŚP z branży kulturalnej; (iii) demonstrację rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze materiałów budowlanych.

Po drugie, w ramach inwestycji zawartych zostanie dziesięć umów o współpracy pomiędzy klientami z branży kreatywnej (twórczej) a ośrodkiem wsparcia. W szczególności umowy o współpracy określą sposoby zacieśniania kooperacji pomiędzy placówkami kulturalnymi, uczelniami, początkującymi przedsiębiorcami i producentami branży kreatywnej.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A2.6 Reforma - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych, usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystującej dane satelitarne

Celem reformy jest zwiększenie wykorzystania danych satelitarnych przez podmioty publiczne i prywatne. Nowa ustawa o działalności kosmicznej ma ułatwić administracji publicznej korzystanie z danych satelitarnych.

Ustawa ustanowi krajowego administratora danych satelitarnych. Będzie on również zobowiązany do promowania korzystania przez firmy prywatne z danych satelitarnych, m.in. poprzez organizowanie szkoleń dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. Ustawa określi także zasady i warunki prowadzenia działalności kosmicznej i nadzoru nad nią, odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekt kosmiczny, a także zasady funkcjonowania Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2024 roku.

A2.6.1 Inwestycja - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych, usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystującej dane satelitarne

Celem inwestycji jest znaczne zwiększenie efektywności wykorzystania w Polsce satelitarnej obserwacji Ziemi (dalej SOZ) oraz zagwarantowanie wydajnej i ciągłej produkcji oraz dostarczania przetworzonych informacji pochodzących z SOZ, dostosowanych do potrzeb użytkowników. Oczekuje się, że poprawi to sprawność zarządzania krajem (podejmowanie decyzji w oparciu o bardziej szczegółowe i aktualne informacje), spowoduje znaczącą transformację cyfrową w administracji oraz stworzy popyt na produkty SOZ, w tym dodatkowy popyt prywatny i publiczny na istniejący już unijny system Copernicus.

Na inwestycję złożą się dwa przedsięwzięcia. Pierwsze obejmie utworzenie Narodowego Systemu Informacji Satelitarnej (NSIS), który będzie dostarczał usługi monitoringu z wykorzystaniem danych pochodzących z SOZ. Pierwsze usługi zostaną udostępnione użytkownikom końcowym do 30 września 2023 r.

W ramach drugiego przedsięwzięcia na orbitę zostaną wyniesione cztery satelity. Prace przygotowawcze, prowadzone zgodnie ze standardami organizacji definiującej standardy na użytek inżynierii kosmicznej o nazwie Europejska Współpraca na rzecz Standaryzacji Przestrzeni Kosmicznej (*European Cooperation for Space Standardization* - w skrócie *ECSS*, faza *0/A/B/C*), zostaną zakończone do 30 czerwca 2023 roku. Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

A.4. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia finansowego w formie pożyczki

A2 - INNOWACJE

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
A1L	A2.5 Wzmacnianie potencjału sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz rozwoju gospodarczego	kamień milowy	Przyjęcie dokumentu kierunkowego (policy paper) wspierającego zieloną i cyfrową transformację w sektorze kultury i przemysłów kreatywnych (SKK)	Publikacja dokumentu kierunkowego				Q4	2022	<p>Po konsultacjach społecznych przyjęcie przez ministra właściwego do spraw kultury dokumentu kierunkowego (policy paper) dotyczącego wspierania sektora kultury i przemysłów kreatywnych (SKK). W szczególności dokument dotyczy następujących kwestii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja kluczowych średnio- i długoterminowych wyzwań w SKK, w tym wnioski wyciągnięte z kryzysu Covid-19; 2. Zapewnienie zgodności z ogólnymi zasadami UE, w tym równości płci i niedyskryminacji, w projektach, które mają otrzymać wsparcie. 3. Identyfikacja potencjału ekologicznych i cyfrowych narzędzi i platform w celu sprostania tym wyzwaniom; 4. Opracowanie koncepcji współpracy i transferu wiedzy i umiejętności między SKK oraz z sektorami nauki, edukacji, technologii i biznesu, z naciskiem na ogólne zasady UE, w tym równość płci i niedyskryminację, ekologię i technologię cyfrową. <p>Identyfikacja preferowanych opcji udzielania poparcia publicznego dla działań w ramach SKK.</p>

A2L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju	kamień milowy	Przyjęcie kryteriów wyboru projektów w sektorze kultury i przemysłów kreatywnych (SKK)	Publikacja kryteriów wyboru i powołanie niezależnej komisji kwalifikacyjnej				Q4	2022	<p>Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyjmuje i publikuje kryteria wyboru w celu wsparcia MŚP, instytucji kultury i organizacji pozarządowych w tworzeniu projektów w ramach sektorów kultury i przemysłów kreatywnych (SKK).</p> <p>Ponadto powołany zostanie niezależny komitet selekcyjny z ekspertami z różnych dziedzin, w skład której wejdą przedstawiciele niezależnych organizacji i instytucji SKK. O zasadach przyznawania dotacji i stypendiów decyduje komitet selekcyjny.</p> <p>Kryteria wyboru wniosków o dotacje na projekty od instytucji kultury, organizacji pozarządowych, MŚP i mikroprzedsiębiorstw w SKK, odpowiadających jednemu z sektorów NACE zgodnie z definicją Eurostatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) preferować projekty, które mogą mieć trwały wpływ na cyfrową i ekologiczną transformację w SKK; b) preferować tych beneficjentów, którzy posiadają biznesplan dotyczący sposobu wykorzystania dotacji na finansowanie kosztów projektu; c) dają pierwszeństwo tym beneficjentom, którzy mają historię działań lub projektów w ciągu ostatnich 24 miesięcy związanych z propozycją projektu. <p>We wszystkich projektach uwzględnia się ogólne zasady UE, w tym równość płci i niedyskryminację.</p>
-----	---	---------------	--	---	--	--	--	----	------	--

A3L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju	wskaźnik	Liczba podpisanych umów na projekty realizowane przez instytucji kultury, NGO's, MŚP i mikroprzedsiębiorstw działających w sektorze kultury i przemysłów kreatywnych (SKK)		liczba	0	2710	Q4	2024	<p>Celem działania jest wzmocnienie sektora kultury i przemysłów kreatywnych (SKK) poprzez wspieranie realizacji projektów upowszechniających dorobek kulturalny oraz zwiększanie obecności kultury w życiu społecznym za pomocą narzędzi i zasobów internetowych. Projekty wybierane są w drodze otwartych naborów wniosków.</p> <p>Zakres projektów obejmie przekwalifikowanie i podniesienie kwalifikacji oraz promowanie kompetencji cyfrowych wśród operatorów kultury (zarówno prywatnych, jak i pracowników instytucji kultury).</p> <p>Wspierane będzie wdrażanie 2710 projektów w SKK, wybranych na podstawie kryteriów opublikowanych w kontekście kamienia milowego A2L.</p>
A4L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju	wskaźnik	Liczba stypendiów przyznanych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym (SKK)		liczba	0	746	Q4	2024	<p>Inwestycja ta stworzy program stypendialny wspierający twórców, artystów, animatorów i edukatorów oraz naukowców, którzy chcą znaleźć nowe sposoby prezentacji dóbr kultury na żywo i w Internecie.</p> <p>746 stypendiów zostanie przyznanych twórcom na rozwój ich działalności. Program stypendialny ma na celu zapewnienie wsparcia artystom w celu stymulowania działań twórczych w okresie powrotu do zdrowia po COVID-19. W szczególności program stypendialny zapewnia pomoc finansową dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie artystom kursów w celu rozwijania ich umiejętności artystycznych, cyfrowych lub ekologicznych; - Zapewnienie zindywidualizowanych szkoleń zawodowych dla artystów; - Stwórz możliwości dla artystów do spotkań w wirtualnych lub fizycznych formatach z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi profesjonalistami w dziedzinie sztuki poprzez warsztaty i serie dyskusji; - Stwórz artystom możliwości współpracy w formatach wirtualnych lub fizycznych z profesjonalistami z innych sektorów, w tym nauki, technologii i biznesu.

										Stypendia są przyznawane z poszanowaniem ogólnych zasad UE, w tym równości płci i niedyskryminacji. Kryteria wyboru wniosków o stypendia dla artystów w SKK, odpowiadające jednemu z sektorów NACE zgodnie z definicją Eurostatu, obejmują: a) przekonujące portfolio artystyczne z ostatnich 24 miesięcy; b) przekonujący plan artystyczny na najbliższe 24 miesiące. O wyborze stypendystów decyduje komisja kwalifikacyjna, o której mowa w kamieniu milowym A2L
A5L	A2.5.2 Utworzenie modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych	kamień milowy	Renowacja muzeum na potrzeby modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych	Zakończenie prac remontowych				Q2	2026	Muzeum Przemysłów Kreatywnych w Krakowie zostanie wyremontowane i rozbudowane z myślą o powołaniu modelowego centrum wsparcia przemysłów kreatywnych, ze szczególnym uwzględnieniem projektowania i architektury, współpracy z nauką i przedsiębiorcami, w celu wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań do gospodarki, m.in. cyfryzacji oraz promowanie MŚP w tych branżach. Renowacja Muzeum będzie integrować najwyższe standardy w zakresie efektywności energetycznej i materiałów renowacyjnych z najbardziej zaawansowanymi technologiami pod względem zrównoważonego rozwoju zgodnie z zasadą nie szkodzić (DNHS) oraz zgodnie z Dyrektywą o Charakterystyce Energetycznej Budynków (EPBD). Będzie wspierać inicjatywę New Bauhaus w szczególności poprzez zachęcanie do współpracy świata nauki i technologii, sztuki i kultury; oraz (ii) prezentacja modelowych rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej i renowacji. Prace remontowe obejmą m.in.: • Rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej • Rozwój infrastruktury cyfrowej otwartej dla MŚP w branżach kultury • Demonstracja zrównoważonych rozwiązań dla gospodarki o obiegu zamkniętym na materiałach budowlanych

A6L	A2.5.2 Utworzenie modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych	wskaźnik	Umowy o współpracy zawarte pomiędzy klientami centrum wsparcia przemysłów kreatywnych		liczba	0	10	Q4	2024	<p>Umowy o współpracy obejmujące innowacyjne przedsięwzięcia (produkty) z zakresu wysokich technologii i wzornictwa, takie jak innowacyjne metody konserwacji, wzornictwo stosowane, architektura i urbanistyka. Umowy o współpracy określają sposoby współpracy twórczej pomiędzy instytucjami kultury, uczelniami, początkującymi przedsiębiorcami i producentami z branż kreatywnych.</p> <p>Oczekiwane rezultaty to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę umiejętności i wiedzy z ww. dziedzin, - realizacji specjalistycznych projektów badawczo-rozwojowych do zastosowania w nowych produktach i technologiach, - nowe modele przedsięwzięć kooperacyjnych pomiędzy szkolnictwem wyższym, przemysłami kreatywnymi i kulturą, - promocja lokalnych przemysłów, organizacji pozarządowych i operatorów artystycznych, - projekty edukacyjne dotyczące podnoszenia świadomości na temat zrównoważonego rozwoju i środowiska, - Indykatywne wytyczne dotyczące modelowych przestrzeni publicznych i projektów urbanistycznych dla sektora prywatnego i publicznego.
A7L	A2.6 Reforma - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o działalności kosmicznej, która ma być przyjęta przez Parlament	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q3	2024	<p>Nowe prawo ma m.in. ułatwić korzystanie z danych satelitarnych przez administrację publiczną. Ustawa powołuje narodowego operatora danych satelitarnych. Ustawa określa obowiązek krajowego administratora do promowania wykorzystania danych satelitarnych przez firmy prywatne, m.in. poprzez organizowanie szkoleń dla wszystkich zainteresowanych podmiotów.</p>

A8L	A2.6.1 Inwestycja - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	wskaźnik	Rozwój niezbędnej infrastruktury: Narodowy System Informacji Satelitarnej, który będzie świadczyć usługi monitoringu z wykorzystaniem danych z satelitarnych obserwacji Ziemi (EO)		liczba	0	1	Q3	2023	Uruchomiony zostanie Narodowy System Informacji Satelitarnej. Uruchomienie wstępnych usług we współpracy z użytkownikami w dwóch obszarach zastosowań Elektronicznego Przechwytywania Danych (EDC) o dużym znaczeniu dla gospodarki i bezpieczeństwa Polski, wybranych spośród następujących obszarów: gospodarka przestrzenna, zarządzanie kryzysowe, rolnictwo i leśnictwo, gospodarka wodna, monitoring środowisko bałtyckie.
A9L	A2.6.1 Inwestycja - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	kamień milowy	Prace przygotowawcze do uruchomienia pierwszego polskiego satelity: ECSS Faza 0/A/B/C (Analiza misji/identyfikacja potrzeb, wykonalność i definicja)	Publikacja raportów	-	-	-	Q2	2023	Wskaźnik odnosi się do trzech opublikowanych raportów (przegląd definicji misji, przegląd wymagań wstępnych, przegląd projektu krytycznego). Segment kosmiczny obejmuje satelitarne platformy mikro-czujników umożliwiające akwizycję danych optoelektronicznych i radarowych, wyposażone m.in. w moduł kompresji oraz szyfrowane łącza radiowe uplink/downlink. Prace przygotowawcze będą prowadzone zgodnie ze standardami Europejskiej Współpracy na rzecz Normalizacji Przestrzeni Kosmicznej (ECSS).
A10L	A2.6.1 Inwestycja - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	wskaźnik	W1: Uruchomienie pierwszego polskiego satelity		liczba	0	1	Q2	2025	Liczba uruchomionych satelitów, na które składa się kompletna produkcja, montaż i testowanie sprzętu/oprogramowania do lotu, w tym powiązane wsparcie naziemne, wprowadzające pierwszego satelitę na orbitę.

A11L	A2.6.1 Inwestycja - Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	wskaźnik	W2: Uruchomienie kolejnych trzech polskich satelitów		liczba	1	4	Q2	2026	Cel dotyczy liczby uruchomionych satelitów (zgodnie z wymogami określonymi dla działania powyżej). Kompletna produkcja, montaż i testy sprzętu/oprogramowania do lotu, w tym powiązane wsparcie naziemne, prowadzące do uruchomienia kolejnych trzech satelitów na orbitę.
------	---	----------	--	--	--------	---	---	----	------	--

B. KOMPONENT B: ZIELONA ENERGIA I ZMNIĘSZENIE ENERGOCHŁONNOŚCI

Ten komponent Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) ma na celu sprostanie kilku wyzwaniom związanym z dekarbonizacją i zanieczyszczeniem powietrza, przed którymi stoi obecnie polski sektor energetyczny. Po pierwsze, zależność Polski od węgla jest nadal znacznie wyższa niż w innych państwach członkowskich, co sprawia, że przejście na neutralność węglową stanowi poważne wyzwanie. Po drugie, około 70% budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz wiele budynków wielorodzinnych i publicznych nie spełnia standardów efektywności energetycznej. W połączeniu z wciąż powszechnym stosowaniem w indywidualnych systemach grzewczych węgla słabej jakości prowadzi to do niskiej jakości powietrza. Po trzecie, poważnym problemem jest niski poziom retencji oraz niedobory wody (w tym pitnej) na obszarach wiejskich.

Głównym celem komponentu jest zmiana miksu energetycznego w kierunku technologii niskoemisyjnych, poprzez wspieranie wprowadzania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, takich jak wodór i biogaz. Komponent ma również na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez wspieranie gruntownej modernizacji budynków, w tym termomodernizacji, oraz zmniejszenie energochłonności przemysłu i usług, a także gospodarstw domowych. Wreszcie, komponent będzie koncentrował się na zmniejszeniu wpływu człowieka na środowisko, w szczególności poprzez inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz rekultywację dużych obszarów zdegradowanych, w tym Morza Bałtyckiego.

Komponent wspiera realizację zaleceń krajowych (*Country-Specific Recommendations, CSR*) dotyczących ukierunkowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na innowacje, transport, w szczególności na jego zrównoważony rozwój, infrastrukturę cyfrową i energetyczną, opiekę zdrowotną i czystą energię, z uwzględnieniem różnic regionalnych (CSR 3, 2019) oraz jej koncentracji na zielonych inwestycjach i inwestycjach w cyfrową transformację, w szczególności w infrastrukturę cyfrową, czystą i efektywną produkcję i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport, co przyczyni się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, w tym w regionach górniczych (CSR 3, 2020).

Oczekuje się, że żaden środek przewidziany w tym komponencie nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*). W przypadku wszystkich środków podejmowanych w ramach tego komponentu i obejmujących rozwój infrastruktury, wymagana jest zgodność z prawodawstwem UE aby uniknąć szkód w zakresie różnorodności biologicznej. Oznacza to w szczególności Dyrektywę OOŚ (2011/92/UE) oraz, w przypadku miejsc/operacji zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu, art. 6(3) oraz 12 Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG), a także art. 5 Dyrektywy Ptasiej (2009/147/WE).

B.1. Opis reform i inwestycji realizowanych w ramach wsparcia bezzwrotnego

B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna

Celem reformy jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie efektywności energetycznej wybranych sektorów gospodarki. Ma też na celu poprawę jakości powietrza poprzez przyspieszenie procesu wymiany zanieczyszczających źródeł wytwarzania ciepła i energii elektrycznej.

Cele te zostaną osiągnięte, po pierwsze, poprzez zestaw środków optymalizujących wsparcie inwestycji w efektywność energetyczną, głównie w ramach Systemu Zobowiązującego do Efektywności Energetycznej (*Energy Efficiency Obligation Scheme*). Obejmą one ułatwienia w stosowaniu Umów o Poprawę Efektywności Energetycznej (*Energy Performance Contracts*) w sektorze publicznym, umożliwienie podmiotom objętym systemem zobowiązującym do efektywności energetycznej rozliczania się ze zobowiązań w zakresie oszczędności energii w ramach tzw. programów dotacyjnych oraz umożliwienie Przedsiębiorstwom Usług Energetycznych (*Energy Services Companies, dalej ESCO*) uczestnictwa w systemie zobowiązującym do efektywności energetycznej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez nowelizację: ustawy o efektywności energetycznej w połączeniu ze zmianami w ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnym rejestrze emisji budynków; ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem; ustawy o niektórych rodzajach wsparcia mieszkaniowego; oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii. Te akty prawne powinny wejść w życie do 31 marca 2022 roku.

Po drugie, cele reformy "Czyste powietrze i efektywność energetyczna" zostaną osiągnięte dzięki opracowaniu Programu Priorytetowego Czyste Powietrze zgodnie z długoterminową strategią renowacji na mocy Dyrektywy dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków (2010/31/UE), który będzie głównym napędem dla działań związanych z poprawą efektywności energetycznej budynków. Skuteczność wdrażania obecnego Programu Czyste Powietrze zostanie zwiększona poprzez usprawnienie procedur składania wniosków. W ramach programu zostanie opracowane specjalne wsparcie dla gospodarstw domowych o najniższych dochodach, a w przypadku gospodarstw domowych o dochodach wyższych odbędzie się to w formie pożyczek połączonych z dotacjami, przy udziale sektora bankowego. Zmiany te stworzą podstawy do uruchomienia wsparcia w ramach inwestycji B1.1.2. "Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych", co pozwoli na znaczne zwiększenie tempa remontów budynków i wymiany grzejników wspieranych w ramach tego programu. Aktualizacje Programu Priorytetowego Czyste Powietrze zostaną przyjęte do 31 marca 2023 r.

Trzecim elementem stanowiącym podstawę tej reformy będzie aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Jej celem jest określenie kompleksowego, długoterminowego zestawu wymagań i warunków umożliwiających władzom regionalnym i lokalnym uzyskanie poprawy jakości powietrza. Władze te zostaną upoważnione do podjęcia konkretnych działań obniżających poziom emitowanych zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewania gospodarstw domowych i transportu, w przypadku przekroczenia określonego progu takiego zanieczyszczenia. Władze lokalne i regionalne otrzymają także określony budżet na egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony powietrza, w szczególności ustalonych w ramach tzw. uchwał antysmogowych. Zaktualizowany Krajowy Program Ochrony Powietrza ma w założeniu doprowadzić do zaprzestania, do 31 grudnia 2021 roku, udzielania jakiegokolwiek wsparcia publicznego dla inwestycji w nowe urządzenia grzewcze na bazie węgla.

Czwartym elementem reformy będzie nowelizacja rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska określającego normy dla paliw stałych. W związku z wprowadzonym w 2018 roku zakazem stosowania do ogrzewania gospodarstw domowych węgla niskiej jakości, nowelizacja ta określi również minimalne normy dla paliw stałych oraz zakaże producentom stosowania wprowadzających w błąd oznaczeń. Wejdzie w życie do 31 grudnia 2022 roku.

B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych

Celem tej inwestycji jest modernizacja ciepłownictwa komunalnego oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Znaczna część systemów ciepłowniczych w Polsce wymaga modernizacji, polegającej na wymianie źródeł ciepła, których zły stan techniczny nie odpowiada definicji efektywnego systemu ciepłowniczego. Konieczność wymiany źródeł ciepła wiąże się także z niskim udziałem odnawialnych źródeł energii w systemie ciepłowniczym, wynoszącym obecnie ok. 9.5%. Celem jest zatem zmniejszenie energochłonności oraz emisji związanych z wytwarzaniem ciepła. W ramach tego działania realizowane będą wyłącznie inwestycje w instalacje niskoemisyjne oraz w odnawialne źródła energii. Wsparcie uzyskają instalacje wykorzystujące do produkcji ciepła: energię ze źródeł odnawialnych; paliwa gazowe w kogeneracji, bez udziału węgla; pompy ciepła i źródła geotermalne oraz inne technologie spełniające wymagania DNSH w zakresie zastępowania węgla w ogrzewaniu systemowym. Nie dopuszcza się stosowania paliwa pochodzącego z odpadów. Próg 250g CO₂/kWh wytworzonej energii nie może być przekraczany w instalacjach zasilanych gazem ziemnym. Beneficjentami będą podmioty, których działalność polega na produkcji ciepła na potrzeby komunalne i mieszkaniowe. Projekty będą wybierane w drodze konkursów otwartych, z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość i dojrzałość projektu do realizacji; (ii) stopień obniżenia emisji CO₂ i/lub PM_{2.5} i PM₁₀ w wyniku realizacji projektu; (iii) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; (iv) lokalizacja na obszarach o największej rocznej emisji PM_{2.5} i PM₁₀.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych

Celem tej inwestycji jest poprawa jakości powietrza, w tym zmniejszenie emisji pyłu zawieszonego poprzez zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła oraz poprawę efektywności energetycznej jedno- i wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Inwestycja będzie realizowana poprzez Program Priorytetowy Czyste Powietrze, którego aktualizacja, zgodnie z długoterminową strategią renowacji na mocy Dyrektywy dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków, jest jednym z kluczowych działań w ramach Reformy B1.1, jak to opisano wyżej (oraz Funduszu Termomodernizacji i Renowacji w ramach budownictwa wielorodzinnego). Program będzie opierał się na doświadczeniach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Inwestycje będą polegały na: (i) wymianie nieefektywnych źródeł ogrzewania pomieszczeń i wody; i/lub (ii) termomodernizacji budynków mieszkalnych; i/lub (iii) montażu instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (głównie paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych). Poziom wsparcia dostosowany zostanie do siły nabywczej odbiorców końcowych. Wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadą DNSH (nie czyni znaczącej szkody). Działania w ramach tej inwestycji powinny prowadzić, średnio, do co najmniej 30% oszczędności energii pierwotnej, a także do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Przyniosą również znaczące korzyści dla środowiska i zdrowia publicznego, zwłaszcza dzięki zmniejszeniu zanieczyszczeń, w szczególności na obszarach, gdzie normy jakości powietrza UE określone w Dyrektywie 2008/50/UE są przekraczane lub istnieje ryzyko ich przekroczenia.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B1.1.3 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół

Celem tej inwestycji jest poprawa efektywności energetycznej szkół oraz zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami. Podejmowane działania mogą obejmować m.in. odnawialne źródła energii oraz dostosowanie funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymagań obowiązującego prawa; gruntowne remonty; modernizację systemów ogrzewania pomieszczeń i wody; instalację energooszczędnego oświetlenia. Inwestycje wspierane w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) powinny prowadzić średnio do co najmniej 30% oszczędności energii pierwotnej. Projekty będą wybierane w drodze konkursów otwartych, z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość i dojrzałość projektu do realizacji; (ii) stopień obniżenia emisji CO₂ i/lub PM_{2.5} i PM₁₀; (iii) stopień obniżenia zużycia energii pierwotnej; (iv) wykorzystanie OZE.

Działania uzupełniające mogą obejmować działania edukacyjne, podnoszące świadomość nauczycieli, uczniów i społeczności lokalnych na temat zanieczyszczenia powietrza, łagodzenia zmian klimatu oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B1.1.4 Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej

Celem inwestycji jest zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej oraz zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła czystszyimi alternatywami. Podejmowane działania mogą obejmować m.in. odnawialne źródła energii oraz dostosowanie funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymagań obowiązującego prawa; gruntowne remonty; modernizację systemów ogrzewania pomieszczeń i wody; instalację energooszczędnego oświetlenia. Inwestycje powinny docelowo prowadzić do średnio co najmniej 30% oszczędności w zużyciu energii. Projekty będą wybierane w drodze konkursów otwartych, z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość i dojrzałość projektu do realizacji; (ii) stopień obniżenia emisji CO₂ i/lub PM_{2.5} i PM₁₀; (iii) stopień obniżenia zużycia energii pierwotnej; (iv) wykorzystanie OZE.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych

Celem reformy jest rozwój rynku odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru, a także innych paliw alternatywnych.

Reforma koncentruje się na dwóch działaniach. Celem pierwszego jest stworzenie ram prawnych dla funkcjonowania wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie, poprzez wprowadzenie przepisów dotyczących budowy, bezpiecznej eksploatacji i modernizacji stacji wodorowych, a także określenie organów odpowiedzialnych za wydawanie zezwoleń na korzystanie z takich stacji oraz gwarantujących ich niezbędną kontrolę techniczną. Określi również system monitorowania i kontroli jakości paliw wodorowych stosowanych do zasilania pojazdów. Wdrażanie działania powinno być zakończone do 30 grudnia 2021 r.

Drugie działanie zakłada stworzenie infrastruktury wodorowej oraz zaprojektowanie rynków wodoru z myślą o wspieraniu wprowadzania na rynek odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru, integracji produkcji wodoru z innymi rynkami energii, a także stworzenie odpowiedniej otoczki legislacyjnej dla inwestorów. Reformy będą zgodne z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*) gwarantującymi, że reforma nie utrudni stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w porównaniu do innych źródeł wodoru. Reforma ma na celu

rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru produkowanego z elektrolizerów i ma promować wodór niskoemisyjny, zgodnie z unijną strategią wodorową.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru

Celem tej inwestycji jest stworzenie przemysłu wodorowego w Polsce oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru. Projekty będą częścią zintegrowanego podejścia polityki, w ramach którego priorytetem będzie wodór odnawialny. Inwestycja będzie się składać z kilku projektów. Wszystkie projekty muszą być zgodne z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

Pierwszy projekt obejmie inwestycje w stacje tankowania wodoru, w tym w jego magazynowanie. Instalacje do magazynowania wodoru będą przystosowane do wszystkich źródeł wodoru, jednak z czasem ilość magazynowanego tzw. szarego wodoru (wodoru z paliw kopalnych) będzie się zmniejszać.

Drugi projekt będzie wspierać rozwój, budowę i wdrażanie innowacyjnych jednostek transportowych zasilanych wodorem. Inwestycja skupi się na opracowaniu, testowaniu, demonstracji i komercjalizacji różnych typów jednostek transportowych napędzanych wodorowymi ogniwami paliwowymi tak, aby wspierać wysiłki Polski na rzecz dekarbonizacji tego sektora gospodarki. Upowszechnienie innowacyjnych typów jednostek transportowych zasilanych wodorem przyczyni się do dekarbonizacji całej branży. I chodzi tu zarówno o budowę nowych jednostek, jak i modernizację już istniejących. Jednostki transportowe nie będą przeznaczane do transportu paliw kopalnych.

Trzeci projekt obejmie rozwój możliwości wytwarzania niskoemisyjnego wodoru oraz instalacji do wytwarzania wodoru odnawialnego, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Projekt spełni wymóg ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia o 73.4% w przypadku wodoru, co oznacza, że emisje gazów cieplarnianych w całym cyklu życia będą niższe niż 3 tCO₂eq/tH₂. Spowoduje również ograniczenie o 70% emisji gazów cieplarnianych w przypadku paliw syntetycznych opartych na wodorze, w stosunku do paliwa kopalnego o wartości 94 g CO₂e/MJ, co oznacza 2.256 tCO₂eq/tH₂, czyli spełnione zostaną warunki określone w art. 25(2) i załączniku V Dyrektywy (UE) 2018/2001. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia oblicza się przy użyciu metodyki, o której mowa w art. 28(5) Dyrektywy (UE) 2018/2001, lub alternatywnie przy użyciu normy ISO 14067:2018 lub ISO 14064-1:2018. Projekty będą wybierane w drodze konkursów otwartych, z uwzględnieniem gotowości i dojrzałości projektu do realizacji.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii

Celem reformy jest poprawa otoczenia legislacyjnego w sektorze energetyki rozproszonej i prosumenckiej, rozwój łańcucha dostaw dla morskiej energii wiatrowej, wdrożenie systemów zarządzania energią, zwiększenie mocy zainstalowanej OZE oraz zwiększenie udziału energii z OZE.

Reforma polega na wprowadzeniu zmian do ustawy o odnawialnych źródłach energii (Ustawa o OZE), takich jak wprowadzenie korzystniejszych warunków funkcjonowania klastrów energii, wdrożenie kolektywnych modeli prosumentów energii, wdrożenie przepisów

dotyczących nowych wspólnot energii odnawialnej, wprowadzenie przepisów określających zasady działania jednego z modeli wspólnoty energii odnawialnej oraz przyjęcie zasad prowadzenia działalności w sektorze biometanu. Nowelizacja przedłuży również okres obowiązywania systemu wsparcia OZE do 31 grudnia 2027 r.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 30 marca 2023 roku.

Reforma wprowadzi również zmiany w ustawie o inwestycjach w zakresie lądowej energetyki wiatrowej, aby ułatwić realizację tych inwestycji w gminach, które chcą ulokować na swoim terenie takie instalacje, poprzez przyznanie władzom gminnym większych uprawnień w zakresie określania lokalizacji poszczególnych inwestycji oraz umożliwienie lokalizowania elektrowni bliżej budynków mieszkalnych niż obecnie obowiązująca minimalna odległość, wynosząca dziesięciokrotność wysokości instalacji.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 r.

Reformie towarzyszyć będzie wejście w życie rozporządzenia zawierającego plan aukcji odnawialnych źródeł energii w podziale na technologie (w tym dla nowych lądowych farm wiatrowych). Plan ten określi budżet i wolumen energii elektrycznej, który będzie dostępny dla każdej aukcji konkursowej w latach 2022-2027. Rozporządzenie zostanie opublikowane do 30 września 2022 roku.

Ponadto Polska stopniowo zwiększy moc zainstalowaną lądowych farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, co przyczyni się do zielonej transformacji. Do 30 czerwca 2026 r. moc zainstalowana lądowych farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych wyniesie 23.5 GW.

W odniesieniu do rozwoju morskich farm wiatrowych reforma wprowadzi szczegółowe zasady wnoszenia opłaty koncesyjnej na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki rozszerzonej o podmioty zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

Ponadto reforma będzie również regulować rodzaje przepływów pieniężnych, które należy uwzględnić przy obliczaniu ceny skorygowanej, oraz szczegółową metodę obliczania tej ceny.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 31 grudnia 2022 roku.

B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna

Celem tej inwestycji jest rozbudowa i modernizacja sieci przesyłowych w szeregu regionów, w tym rozbudowa połączeń pomiędzy północną i południową częścią kraju.

Inwestycja będzie polegała na rozbudowie linii przesyłowych 400 kV wraz z odpowiednimi stacjami oraz na wdrożeniu na rynku energii elektrycznej centrum danych oraz analizatora jakości energii. Oczekuje się, że działanie to umożliwi dalszą rozbudowę sieci dystrybucyjnej oraz przyspieszy integrację OZE, w szczególności morskiej i lądowej energii wiatrowej w północnej Polsce, ale także fotowoltaiki, z systemem elektroenergetycznym. Modernizacja linii przesyłowych pozwoli również zmniejszyć straty energii, co doprowadzi do ogólnego zmniejszenia emisji.

Realizacja centrum danych zostanie zakończona do 31 grudnia 2024 roku, a realizacja inwestycji w linie przesyłowe do 30 czerwca 2026 roku.

B2.2.2. Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Celem inwestycji jest zachęcenie do rozwoju lokalnych źródeł energii odnawialnej realizowanych przez społeczności energetyczne (w tym klastry energii, spółdzielnie

energetyczne i pozostałe społeczności energetyczne powstałe w wyniku wdrożenia RED II, prosumentów grupowych (prosumentów zbiorowych i wirtualnych), ze szczególnym uwzględnieniem roli samorządów (w szczególności gmin i związków gmin) tworzących takie lokalne wspólnoty i społeczności energetyczne.

Inwestycja będzie realizowana poprzez program wsparcia przedinwestycyjnego i inwestycyjnego obejmujący istniejące społeczności energetyczne lub podmioty zamierzające utworzyć takie społeczności.

Program wsparcia przedinwestycyjnego polega na opracowaniu optymalnego formatu prawnego/organizacyjnego i modelu biznesowego dla uruchomienia lub rozwoju społeczności energetycznej oraz przygotowaniu niezbędnych analiz i dokumentacji dla przygotowania inwestycji. Program ten będzie wspierał m.in. lokalne strategie rozwoju rynku energii; analizy lokalnego popytu na energię i jej podaży; inwentaryzacje lokalnych zasobów energetycznych (infrastruktury) i ich potencjału (np. zdolności do dostarczania przyłączy energetycznych); studia wykonalności, biznesplany, dokumenty *due diligence*; dokumentację techniczną oraz projekty budowlane.

Program wsparcia inwestycyjnego zakłada wdrożenie zaawansowanych systemów technicznych i prawnych promujących usługi energetyczne w najbardziej zaawansowanych społecznościach energetycznych. W ramach wsparcia inwestycyjnego finansowanie obejmie między innymi nowe technologie ukierunkowane na produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych; infrastrukturę uzupełniającą dla technologii innych niż energia elektryczna; infrastrukturę towarzyszącą (taką jak elementy sieci i liczniki); urządzenia do magazynowania energii oraz oprogramowanie IT do zarządzania społecznością energetyczną czy też optymalizacji zużycia energii.

Wdrażanie wsparcia przedinwestycyjnego zostanie zakończone do 30 marca 2025 roku, a realizacja inwestycji do 30 czerwca 2026 roku.

B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej offshore

Celem tej inwestycji jest ograniczenie ryzyka związanego z opóźnieniami w realizacji projektów morskich farm wiatrowych oraz zapewnienie właściwej eksploatacji i bezpieczeństwa tych farm.

Inwestycja składa się z dwóch projektów. Pierwszy z nich to budowa głębokowodnego terminalu instalacyjnego o powierzchni ok. 30 ha, który umożliwi jednoczesną eksploatację dwóch jednostek instalacyjnych. Drugi projekt obejmie przebudowę portów i dostępu do nich od strony morza (w tym falochronów). W portach w Łebie i Uście powstaną dwa terminale serwisowe dla morskiej energetyki wiatrowej, które stanowiąc będą kluczową infrastrukturę obsługującą instalacje morskie.

Wdrażanie inwestycji w morski terminal instalacyjny zostanie zakończone do 30 czerwca 2025 roku. Realizacja inwestycji w morskie terminale serwisowe w Łebie i Uście zakończy się do 30 czerwca 2026 roku.

B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich

Celem reformy jest zapewnienie, aby alternatywne rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, takie jak indywidualne oczyszczalnie ścieków czy szamba, były odpowiednio monitorowane, utrzymywane i kontrolowane, co pozwoli zapobiec pogorszeniu się ich stanu.

Reforma ma polegać na wprowadzeniu obowiązku stosowania przez gminy instrumentów zapobiegających niewłaściwemu pozbywaniu się ścieków oraz mechanizmu tzw. wykonania

zastępczego, czyli organizowania przez gminę opróżniania szamb, stosowanego wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na ich opróżnianie. Wprowadzi także obowiązek przeprowadzania regularnych kontroli oraz wprowadzi skuteczny mechanizm egzekwowania prawa.

Wdrażanie działania zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

Reforma ustanowi również terytorialne kryteria wyboru beneficjentów wsparcia dla inwestycji w zakresie zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków na obszarach wiejskich. Kryteria wyboru powinny dawać pierwszeństwo gminom o najmniejszych możliwościach finansowania inwestycji z własnych środków oraz projektom o największym potencjale łagodzenia istniejących, negatywnych oddziaływań na środowisko.

Wdrażanie działania powinno być zakończone do 31 grudnia 2021 roku.

B3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich

Celem tej inwestycji jest zwiększenie dostępności infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich o największych deficytach oraz poprawa jakości życia na tych obszarach poprzez rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Inwestycja ma także na celu zwiększenie potencjału inwestycyjnego obszarów wiejskich.

Inwestycja obejmie wsparcie dla nowych podłączeń do infrastruktury wodnej, w tym budowę, rozbudowę lub modernizację systemów zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków na obszarach wiejskich, i będzie prowadzić do wzrostu liczby ludności wiejskiej korzystającej z infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Wspierane będą również inwestycje związane z promocją racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej. W ramach inwestycji będzie możliwość dofinansowania infrastruktury wykorzystującej rozwiązania cyfrowe, np. instalacji/wymiany wodomierzy na urządzenia zdalnego odczytu, tworzenia elektronicznych systemów zarządzania wodą i kanalizacją. Rozważone zostaną alternatywne rozwiązania w zakresie infrastruktury zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków na obszarach wiejskich (takie jak łączenie systemów zbiorczych z szambami lub indywidualne oczyszczalnie).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

B.2. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
BIG	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o efektywności energetycznej i powiązanych aktów	Przepisy w znowelizowanej ustawie o efektywności energetycznej oraz w powiązanych aktach prawnych wskazujące na ich wejście w życie				Q1	2022	Wejście w życie znowelizowanej ustawy o efektywności energetycznej oraz związanych z nią aktów prawnych (o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków; ustawa o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem; ustawa o niektórych rodzajach wsparcia mieszkaniowego; oraz ustawa o odnawialnych źródłach energii). Przepisy te umożliwią podmiotom objętym systemem zobowiązującym do poprawy efektywności energetycznej rozliczanie obowiązków w zakresie oszczędności energii w ramach tzw. programów dopłat. Sprecyzują one możliwości wykorzystania umów o poprawę efektywności energetycznej w sektorze publicznym. Umożliwią one przedsiębiorstwom usług energetycznych uczestnictwo w systemach zobowiązujących do efektywności energetycznej.

B2G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	kamień milowy	Aktualizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"	Przyjęcie zmian w Programie Priorytetowym "Czyste Powietrze" przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, w tym zapisów dotyczących wsparcia skierowanego do: a) gospodarstw domowych o wyższych dochodach, w szczególności z udziałem sektora bankowego udzielającego pożyczek połączonych z dotacjami; b) gospodarstw domowych o niskich dochodach; c) gospodarstw domowych o najniższych dochodach.				Q1	2023	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska przyjmie zaktualizowany Program Priorytetowy "Czyste Powietrze", zgodnie z Długoterminową Strategią Renowacji wynikającą z dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, w tym dedykowane wsparcie ukierunkowane na: (a) gospodarstwa domowe o wyższych dochodach, w szczególności z udziałem sektora bankowego udzielającego pożyczek połączonych z dotacjami; (b) gospodarstwa domowe o niskich dochodach; (c) gospodarstwa domowe o najniższych dochodach (zgodnie z definicjami mającymi zastosowanie w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"). Do 31 marca 2023 r. przepisy zapewniające ukierunkowane wsparcie ww. grupom będą w pełni operacyjne, a odbiorcy będą mieć dostęp do korzystania z tego wsparcia.
B3G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	kamień milowy	Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Przyjęcie przez Ministra Klimatu i Środowiska zaktualizowanego Krajowego Programu Ochrony Powietrza				Q4	2021	Znowelizowany Krajowy Program Ochrony Powietrza określi nowe zadania do realizacji do roku 2025, 2030 i 2040 na poziomie krajowym, wojewódzkim i gminnym: (1) ustanowienie standardów stref niskiej emisji dla gmin, w których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy NO ₂ ; (2) zobowiązanie województw do podjęcia uchwał antysmogowych w miastach, w których nie są dotrzymane określone standardy jakości powietrza; (3) wsparcie finansowe dla samorządów wojewódzkich i lokalnych na promocję realizacji działań określonych w uchwałach antysmogowych oraz

										przygotowanie punktów informacyjnych dla mieszkańców ubiegających się o finansowanie w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"; (4) wprowadzenie zadania polegającego na wzmocnieniu przepisów o systemie kontroli egzekwowania realizacji zadań określonych w uchwałach antysmogowych; (5) zobowiązanie prawne do nieudzielania wsparcia na zakup nowych pieców węglowych od 1 stycznia 2022 r.
B4G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	kamień milowy	Wejście w życie znowelizowanego rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie norm jakościowych dla paliw stałych	Przepis w znowelizowanym Rozporządzeniu w sprawie norm jakościowych dla paliw stałych wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Zespół międzyresortowy przedstawi rekomendacje dotyczące koniecznych lub zalecanych zmian legislacyjnych. Następnie zostaną przeprowadzone konsultacje propozycji z organizacjami pozarządowymi i izbami gospodarczymi sektora węglowego. Zmienione rozporządzenie w sprawie paliw stałych węglowych wejdzie w życie do dnia 31 grudnia 2022 r. Wprowadzi ono zakaz stosowania przez producentów paliw stałych węglowych oznaczeń wprowadzających w błąd.
B5G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia określającego standardy jakości paliw stałych z biomasy	Przepis w Rozporządzeniu w sprawie norm jakości paliw stałych z biomasy				Q3	2023	Rozporządzenie określi standardy jakości paliw stałych z biomasy, w tym peletów drzewnych. Rozporządzenie wprowadzi również zakaz stosowania przez producentów oznaczeń wprowadzających w błąd
B6G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	wskaźnik	W1 - Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych		liczba	0	45	Q4	2024	Liczba źródeł ciepła w ramach podpisanych umów spełniających wymagania DNSH. Wspierane technologie będą obejmować jednostki kogeneracji na gaz ziemny, OZE (energia słoneczna, geotermalna, bioenergia), pompy ciepła. Próg 250g CO2/kWh wytworzonej energii nie zostanie przekroczony dla żadnej ze wspieranych instalacji. W przypadku instalacji wykorzystujących bioenergię należy zapewnić zgodność z Dyrektywą 2018/2001 OZE, Należy również zapewnić, że biogaz / biometan eksploatowany przez gazociąg będzie spełniał kryteria zrównoważonego

										rozwoju i redukcji emisji gazów cieplarnianych (zgodnie z Dyrektywą OZE).
B7G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	wskaźnik	W2 - Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych		liczba	45	90	Q2	2026	Liczba źródeł ciepła w ramach podpisanych umów spełniających wymagania DNSH. Wspierane technologie będą obejmować jednostki kogeneracji na gaz ziemny, OZE (energia słoneczna, geotermalna, bioenergia), pompy ciepła. Próg 250g CO ₂ /kWh wytworzonej energii nie zostanie przekroczony dla żadnej ze wspieranych instalacji. W przypadku instalacji wykorzystujących bioenergię należy zapewnić zgodność z Dyrektywą 2018/2001 OZE, Należy również zapewnić, że biogaz / biometan eksploatowany przez gazociąg będzie spełniał kryteria zrównoważonego rozwoju i redukcji emisji gazów cieplarnianych (zgodnie z Dyrektywą OZE).
B8G	B1.1.2. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	wskaźnik	W1 - Wymiana źródła ciepła w budynkach jednorodzinnych		liczba	0	250000	Q3	2023	Liczba zainstalowanych źródeł ciepła spełniających wymagania DNSH (w ramach podpisanych kontraktów).- Inwestycje będą wspierane w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" i funduszu termomodernizacyjnego, zgodnie z długoterminową strategią renowacji w ramach dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków . Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30%. Wsparcie dla kotłów gazowych powinno być realizowane zgodnie z wytycznymi KE dot. DNSH (2021/C58/021), w szczególności powinno to prowadzić do znacznej redukcji emisji GHG i znacznej poprawy środowiska (głównie poprzez redukcję zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego. Ponadto należy zapewnić, aby kotły gazowe nie stanowiły więcej niż 40% całkowitej liczby wymienionych źródeł ciepła na poziomie inwestycji.

B9G	B1.1.2. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	wskaźnik	W2 - Wymiana źródła ciepła w budynkach jednorodzinnych		liczba	250000	791200	Q2	2026	Liczba zainstalowanych źródeł ciepła spełniających wymagania DNSH (w ramach podpisanych kontraktów).- Inwestycje będą wspierane w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" i funduszu termomodernizacyjnego, zgodnie z długoterminową strategią renowacji w ramach dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków . Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30%. Wsparcie dla kotłów gazowych powinno być realizowane zgodnie z wytycznymi KE dot. DNSH (2021/C58/021), w szczególności powinno to prowadzić do znacznej redukcji emisji GHG i znacznej poprawy środowiska (głównie poprzez redukcję zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego. Ponadto należy zapewnić, aby kotły gazowe nie stanowiły więcej niż 40% całkowitej liczby wymienionych źródeł ciepła na poziomie inwestycji.
B10G	B1.1.2. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	wskaźnik	W1 - Termomodernizacja i instalacja OZE w budynkach mieszkalnych (jednorodzinnych i wielorodzinnych)		liczba	0	244952	Q3	2023	Liczba zmodernizowanych energetycznie domów jednorodzinnych i wielorodzinnych spełniających standardy efektywności energetycznej w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" i Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30%. Wsparcie powinno być udzielane zgodnie z wytycznymi Komisji dot. DNSH (2021/C58/021). W szczególności należy zapewnić, aby co najmniej 70% odpadów budowlanych wytworzonych w ramach programu zostało ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi.

B11G	B1.1.2. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	wskaźnik	W2 - Termomodernizacja i instalacja OZE w budynkach mieszkalnych (jednorodzinnych i wielorodzinnych)		liczba	244952	700390	Q2	2026	Liczba zmodernizowanych energetycznie domów jednorodzinnych i wielorodzinnych spełniających standardy efektywności energetycznej w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" i Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30%. Wsparcie powinno być udzielane zgodnie z wytycznymi Komisji dot. DNSH (2021/C58/021). W szczególności należy zapewnić, aby co najmniej 70% odpadów budowlanych wytworzonych w ramach programu zostało ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi.
B12G	B1.1.3. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół	wskaźnik	Zmodernizowane lub wymienione źródła ciepła w budynkach placówek oświatowych spełniające wymagania DNSH (na podstawie podpisanych umów)		liczba	0	90	Q2	2026	Liczba wymienionych lub zmodernizowanych źródeł ciepła w budynkach placówek oświatowych spełniających wymagania dla zasady DNSH (w ramach podpisanych umów). Zrealizowane inwestycje powinny pozwolić na uzyskanie oszczędności energii na poziomie całego programu inwestycyjnego w wysokości co najmniej 30%. Wsparcie dla kotłów gazowych powinno być realizowane zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/021). Ponadto należy zapewnić, aby kotły gazowe nie stanowiły więcej niż 20% całkowitej liczby wymienionych źródeł ciepła na poziomie inwestycji.
B13G	B1.1.3. Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół	wskaźnik	Zmodernizowane energetycznie budynki placówek oświatowych (na podstawie podpisanych umów)		liczba	0	322	Q2	2026	Liczba budynków placówek oświatowych wspartych w zakresie inwestycji w modernizację energetyczną i/lub z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań instalacyjnych, w tym: odnawialnych źródeł energii oraz dostosowanie funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymogów obowiązującego prawa. Zrealizowane inwestycje pozwolą na uzyskanie oszczędności energii na poziomie całego programu inwestycyjnego w wysokości co najmniej 30%.

B14G	B1.1.4. Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	wskaźnik	Obiekty lokalnej aktywności społecznej, w których wymieniono nieefektywne źródła ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła zgodnie z zasadą DNSH		liczba	0	21	Q2	2026	Liczba obiektów lokalnej aktywności społecznej, w których wymieniono nieefektywne źródła ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające wymagania DNSH (w ramach podpisanych umów). Zrealizowane inwestycje pozwolą na uzyskanie oszczędności energii na poziomie całego programu inwestycyjnego w wysokości co najmniej 30%. Wsparcie dla kotłów gazowych powinno być realizowane zgodnie z technicznymi wskazówkami Komisji dotyczącymi zasady DNSH-(2021/C58/021). Ponadto należy zapewnić, aby kotły gazowe nie stanowiły więcej niż 20% całkowitej liczby wymienionych źródeł ciepła na poziomie inwestycji.
B15G	B1.1.4. Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	wskaźnik	Termomodernizowane obiekty działalności społecznej		liczba	0	85	Q2	2026	Liczba podanych termomodernizacji obiektów gminnych (bibliotek i domów kultury). Zrealizowane inwestycje pozwolą na uzyskanie oszczędności energii na poziomie całego programu inwestycyjnego w wysokości co najmniej 30%. Wsparcie dla kotłów gazowych powinno być realizowane zgodnie z wytycznymi Komisji dot. DNSH (2021/C58/021). Ponadto należy zapewnić, aby kotły gazowe nie stanowiły więcej niż 20% całkowitej liczby wymienionych źródeł ciepła na poziomie inwestycji.

B16G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji aktów legislacyjnych w zakresie funkcjonowania wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie	Przepisy w znowelizowanych aktach legislacyjnych wskazujące na wejście w życie				Q4	2021	<p>1. Nowelizacja ustawy o elektromobilności (11 stycznia 2018 r.; Dz.U. z 2018 r. poz. 317) wprowadza definicje infrastruktury do tankowania wodoru; określa ogólne wymagania bezpieczeństwa i techniczne dla stacji paliw (zgodnie z dyrektywą w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych) oraz ustala procedury i właściwe organy kontroli tej infrastruktury.</p> <p>2. Nowelizacja ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (25 sierpnia 2006 r.; Dz.U. Nr 169, poz. 1200) wprowadza pojęcie wodoru zgodnie z kodem nomenklatury scalonej CN 2804 10 00; ustala procedury monitorowania i kontroli jakości wodoru; określa właściwe podmioty. Pojęcie wodoru jest zgodne z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). Reforma nie może utrudniać stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w większym stopniu niż innych źródeł wodoru. Reforma ma na celu przede wszystkim rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru wytwarzanego za pośrednictwem elektrolizerów.</p>
B17G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	kamień milowy	Wejście w życie przepisów ustanawiających ramy prawne dla wodoru	Przepis wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	<p>Wejście w życie ustawy regulującej działanie rynku wodoru i infrastrukturę wodorową, mającej na celu wsparcie upowszechnienia wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego na rynku, integrację produkcji wodoru z innymi rynkami energetycznymi oraz istniejącą i dedykowaną infrastrukturę mającą na celu stworzenie przewidywalności regulacyjnej dla inwestorów i wsparcie upowszechnienia wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego do IV kw. 2023 r. Ustawa musi być zgodna z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01). Reforma nie może utrudniać stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w większym stopniu niż innych źródeł wodoru. Reforma ma na celu przede wszystkim rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru wytwarzanego za pośrednictwem</p>

										elektrolizerów. Reforma będzie zgodna ze Strategią wodorową UE.
B18G	B2.1.1. Inwestycje w technologii wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	wskaźnik	Wydane pozwolenia środowiskowe dla stacji tankowania wodoru		liczba	0	10	Q3	2023	Liczba wydanych pozwoleń środowiskowych dla stacji tankowania wodoru
B19G	B2.1.1. Inwestycje w technologii wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	wskaźnik	Uruchomienie stacji tankowania wodoru		liczba	0	25	Q2	2026	Liczba ogólnodostępnych stacji tankowania wodoru, w tym bunkrowania wodoru, w ramach zintegrowanego podejścia, w którym priorytetowo traktuje się wodór ze źródeł odnawialnych i zgodnie z wytycznymi technicznymi dla zasady "nie czyni poważnej szkody" (2021/C 58/01). Bunkrowanie jest dostępne dla wszystkich źródeł wodoru, ale ilość wodoru szarego z czasem będzie się zmniejszać.
B20G	B2.1.1. Inwestycje w technologii wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	wskaźnik	Projekty badawcze i innowacyjne dotyczące innowacyjnych jednostek transportowych napędzanych wodorem		liczba	0	3	Q2	2026	Liczba opracowanych innowacyjnych projektów w zakresie jednostek transportowych napędzanych wodorem. Projekt będzie wspierał rozwój, budowę i wdrożenie oraz komercjalizację innowacyjnych jednostek transportowych napędzanych wodorem. Inwestycja będzie wspierać i rozwijać polski potencjał, aby stać się dostawcą statków/pociągów/autobusów napędzanych wodorem dla zrównoważonego transportu. Oprócz prac badawczo-rozwojowych, wspierane będzie także zwiększanie skali produkcji. Zakres inwestycji obejmuje szerokie działania na rzecz rozwoju, testowania, prezentacji i komercjalizacji różnych typów jednostek transportowych wykorzystujących wodorowe ogniwa paliwowe. Obejmuje on zarówno budowę nowych jednostek, jak i modernizację istniejących. Projekty powinny być zgodne z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyni poważnej szkody” (2021/C58/01). Jednostki transportowe nie mogą być przeznaczone do transportu paliw kopalnych.

B21G	B2.1.1. Inwestycje w technologii wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	wskaźnik	Moc instalacji do produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą	liczba	0	320	Q2	2026	<p>Zdolność produkcyjna instalacji do produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (320 MW). Przewiduje się, że inwestycja ta nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis działania i kroki łagodzące określone w planie odbudowy i odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyn poważnej szkody” (2021/C58/01). W kontekście RRF projekty te są uznawane za zgodne z zasadą „nie czyn poważnej szkody” w odniesieniu do celu łagodzenia zmiany klimatu tylko pod warunkiem, że państwa członkowskie wykażą, że projekty spełniają wymóg ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia wynoszący 73,4% dla wodoru, (co skutkuje emisją gazów cieplarnianych w cyklu życia niższą niż 3 tCO₂eq/tH₂) i 70% dla paliw syntetycznych opartych na wodorze, w stosunku do porównywalnego paliwa kopalnego wynoszącego 94 g CO₂e/MJ, co skutkuje 2,256 tCO₂eq/tH₂, analogicznie do podejścia określonego w art. 25 ust. 2 i załączniku V do dyrektywy (UE) 2018/2001. Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia oblicza się przy zastosowaniu metodyki, o której mowa w art. 28 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001, lub alternatywnie przy zastosowaniu normy ISO 14067:2018 lub ISO 14064-1:2018.</p>
------	--	----------	---	--------	---	-----	----	------	--

B22G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ram prawnych dla wspólnot odnawialnych źródeł energii i biometanu: nowelizacja ustawy o OZE, nowelizacja przepisów dotyczących rynku energii, i wejście w życie rozporządzenia do ustawy o OZE	Przepisy w nowelizowanych aktach prawnych i rozporządzeniu wskazujące na ich wejście w życie				Q1	2023	<p>Przyjęcie i wejście w życie zmian aktów prawnych i rozporządzenia obejmujących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany w ustawie z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (OZE), które przeformułują zasady funkcjonowania klastrów energii (lepsze warunki do powoływania takich podmiotów) poprzez wprowadzenie: zasad, definicji lub pojęć dotyczących: zakresu, umów, przedmiotu działania klastra energii, rejestru klastra energii czy współpracy poszczególnych członków z operatorami systemów. 2. Zmiany w ustawie o OZE mają na celu wdrożenie modeli zbiorowych prosumentów energii. 3. Zmiany aktów prawnych dotyczących rynku energii powinny wdrażać przepisy dotyczące nowych wspólnot energii odnawialnej, które zapewnią odbiorcom końcowym, w szczególności zaś gospodarstwom domowym, prawo do uczestnictwa w społecznościach energii odnawialnej, zgodnie z Dyrektywą UE 2018/2001 przy zachowaniu ich praw lub obowiązków jako odbiorców końcowych i bez narażania ich na nieuzasadnione lub dyskryminujące warunki lub procedury, które uniemożliwiłyby ich uczestnictwo w społecznościach energetyki odnawialnej. 4. Rozporządzenie do ustawy o OZE w sprawie zasad rozliczania energii przez spółdzielnie energetyczne wprowadzi zapisy określające zasady działania dla jednego z modeli wspólnot energetycznych. 5. Nowelizacja ustawy o OZE - ustanawiająca zasady prowadzenia działalności gospodarczej dla sektora biometanu.
------	--	---------------	--	--	--	--	--	----	------	---

B23G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy o inwestycjach w ładowe farmy wiatrowe	Przepis nowelizacji ustawy o inwestycjach w ładowe farmy wiatrowe wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	<p>Wejście w życie nowelizacji, która usunie formalne bariery dla inwestycji onshore. Nowelizacja uelastycznia zasadę odległości (minimalna odległość wiatraka od budynku mieszkalnego - 10-krotność wysokości wiatraka, 10H) poprzez przyznanie większych uprawnień do określania minimalnych odległości gminom w ramach procedury przestrzennej/zagospodarowania przestrzennego oraz regionalnym dyrekcjom ochrony środowiska w ramach procedury wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.</p> <p>Utrzymuje się ogólną zasadę odległości 10H, ale dopuszcza się możliwość odstępstw od niej oraz przyznaje się większe uprawnienia do określania lokalizacji farm wiatrowych poszczególnym gminom w ramach procedury planowania miejscowego (procedura strefowo-przestrzenna). Plan miejscowy będzie mógł określać mniejszą odległość farmy wiatrowej od budynku mieszkalnego, z uwzględnieniem zasięgu oddziaływania farm wiatrowych na podstawie prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej w ramach takiego planu.</p>
B24G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia zawierającego plan aukcji OZE w latach 2022-2027	Przepis w rozporządzeniu wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego plan aukcji energii odnawialnej w podziale na technologie (w tym dla nowych lądowych farm wiatrowych). Plan powinien określać budżet oraz ilość energii elektrycznej, która będzie dostępna w drodze aukcji konkurencyjnych w latach 2022-2027</p>
B25G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	wskaźnik	W1 - Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)		liczba	11,2	18	Q4	2023	<p>Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)</p>

B26G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	wskaźnik	W2 - Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)		liczba	18	20	Q4	2024	Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)
B27G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	wskaźnik	W3 - Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)		liczba	20	23	Q4	2025	Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)
B28G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	wskaźnik	W4 - Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)		liczba	23	23,5	Q2	2026	Łączna moc zainstalowana w PV i lądowej energetyce wiatrowej (w GW)
B29G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia, wynikającego z ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych	Przepis rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Powinno wejść w życie następujące rozporządzenie wykonawcze: Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłaty koncesyjnej - Zgodnie z art. 34 ust. 2a Prawa energetycznego, obowiązkiem uiszczania opłaty koncesyjnej na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki objęto również przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych. Ponadto, w związku z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne z dnia 15 kwietnia 2021 r. działalnością, która również jest objęta opłatą koncesyjną, jest magazynowanie energii elektrycznej.

B30G	B2.2. Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	kamień milowy	Wejście w życie przepisu wykonawczego wynikającego z ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych	Przepis wskazujące na wejście w życie				Q4	2022	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie rodzajów przepływów pieniężnych uwzględnianych przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz szczegółowego sposobu kalkulacji ceny skorygowanej. Rozporządzenie określa rodzaje przepływów pieniężnych uwzględnianych przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz szczegółowy sposób obliczania ceny skorygowanej. W procesie tym będą brane pod uwagę takie czynniki jak pomoc inwestycyjna, termin udzielenia pomocy inwestycyjnej oraz zasady udzielania pomocy publicznej w zakresie ochrony środowiska i energetyki. Oczekiwany efektem ma być ułatwienie powyższej procedury dla inwestorów morskich farm wiatrowych.
B31G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	wskaźnik	W1 -Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej (km)		liczba	0	70	Q4	2024	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych w ramach projektów odcinków elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400kV). Długość każdego odcinka oblicza się tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).
B32G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	wskaźnik	W2 - Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej (km)		liczba	70	190	Q4	2025	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych w ramach projektów odcinków elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400kV). Długość każdego odcinka oblicza się tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).
B33G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	wskaźnik	W3 - Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej (km)		liczba	190	320	Q2	2026	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych w ramach projektów odcinków elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400kV). Długość każdego odcinka oblicza się tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).

B34G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	kamień milowy	Wdrożenie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (OIRE/CSIRE)	wejście w życie				Q4	2024	Wdrożenie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (OIRE/CSIRE).
B35G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	wskaźnik	Podmioty wspierane w ramach części przedinwestycyjnej		liczba	0	139	Q1	2025	Liczba umów o dofinansowanie podpisanych z beneficjentami, którzy zostaną wybrani w drodze otwartego, konkurencyjnego i przejrzystego naboru. Alokacja projektów do podmiotów-beneficjentów zapewni zrównoważoną dystrybucję pomiędzy podmiotami w całym kraju, biorąc pod uwagę populację i zasięg geograficzny. Na dzień podpisania umów o dofinansowanie beneficjenci powinni należeć do podmiotów, które są w stanie utworzyć wspólnotę energii odnawialnej w rozumieniu Dyrektywy (UE) 2018/2001 (wersja zmieniona) w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i innymi wspólnotami energetycznymi zdefiniowanymi w prawie polskim (m.in. klastry energii oraz spółdzielnie energetyczne).
B36G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	wskaźnik	Spółeczności energetyczne wspierane w ramach części inwestycyjnej		liczba	0	10	Q4	2025	Liczba umów o dofinansowanie podpisanych ze wspólnotami energetycznymi w rozumieniu dyrektywy (UE) 2018/2001 (wersja zmieniona) w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i innymi wspólnotami energetycznymi zdefiniowanymi w prawie polskim (m.in. klastry energii oraz spółdzielnie energetyczne). Podmioty będące beneficjentami wybiera się w drodze otwartych, przejrzystych i konkurencyjnych naborów. Alokacja projektów do podmiotów-beneficjentów zapewni zrównoważoną dystrybucję pomiędzy podmiotami w całym kraju, biorąc pod uwagę liczbę ludności i zasięg geograficzny.

B37G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej offshore	kamień milowy	Budowa morskiego terminalu instalacyjnego	oddanie do użytku				Q2	2025	<p>Oddanie do użytku nowego pirsu portowego. Łączna powierzchnia nawierzchni składowych i eksploatacyjno-magazynowych wyniesie 33,6 ha. W obrębie obszaru wstępnego montażu powierzchnia powinna mieć nośność równą 50T/m², a powierzchnia składowania 20T/m². Należy również wybudować rampę ro-ro. Obszar magazynowy terminalu będzie świadczył usługi dla dwóch niezależnych deweloperów morskich farm wiatrowych. Podział pirsu zewnętrznego powinien umożliwiać stworzenie dwóch miejsc postojowych dla statków typu jack-up. Łączna długość nabrzeży w terminalu offshore wyniesie ponad 1000 metrów.</p> <p>Morski terminal wiatrowy zlokalizowany na pirsie Portu Zewnętrznego powinien posiadać optymalne warunki hydrotechniczne i nawigacyjne dla statków morskich. Prześwit kanału portowego zapewni sprawność i bezpieczeństwo żeglugi statków. Szerokość kanału głównego w najwęższym miejscu wyniesie 280 metrów.</p>
------	--	---------------	---	-------------------	--	--	--	----	------	--

B38G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej offshore	wskaźnik	Budowa morskiego terminalu serwisowego w Łebie i Ustce		liczba	0	2	Q2	2026	Zakończenie budowy dwóch morskich terminali serwisowych (Ustka i Łeba). Inwestycja w Ustce polegać będzie na budowie toru podejściowego do toru wodnego o głębokości 8 m z możliwością pogłębienia do 9-9,5 m. Basen portu inwestycyjnego będzie miał powierzchnię 12,7 ha. Ponadto planowana jest przebudowa falochronu wschodniego oraz budowa nowego falochronu zachodniego o długości ok. 1400 m. Planowana powierzchnia terminalu wyniesie ok. 14 ha wraz z budową nabrzeża przy terminalu o długości ok. 400 m. W ramach inwestycji w Łebie powstanie tor wodny podejściowy o głębokości 3,5-4 m. Konieczne jest przeprowadzenie fachowej oceny stanu konstrukcji wzdłuż torów wodnych. Ponadto, aby zapewnić bezpieczne wejście do portu, ma zostać wybudowany nowy falochron wschodni o długości co najmniej 220 m. Powstanie nowy basen portowy na lądzie oraz nabrzeże wewnątrz basenu o długości ok. 260 m.
B39G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich	kamień milowy	Opracowanie zasad terytorializacji wsparcia inwestycji wodno-kanalizacyjnych w ramach KPO na obszarach wiejskich	Przyjęcie wytycznych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.				Q4	2021	Przyjęcie terytorialnych kryteriów wyboru beneficjentów. Kryteria wyboru powinny dać pierwszeństwo gminom o najmniejszej zdolności do finansowania inwestycji ze środków własnych. W proces wyboru beneficjentów będą zaangażowane samorzady województw.

B40G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego obowiązek zapewnienia regularnego monitoringu i kontroli indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Wejście w życie aktu prawnego, która wprowadzi obowiązek dla gmin w zakresie nadzorowania i kontrolowania odprowadzania ścieków oraz wykorzystywanie narzędzi zapobiegających niewłaściwemu odprowadzaniu ścieków, w tym mechanizmu tzw. wykonania zastępczego, czyli organizację opróżniania szamb przez gminę stosowaną wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na opróżnianie szamb.
B41G	B3.1.1. Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich	wskaźnik	Liczba nowych przyłączy w zakresie infrastruktury wodociągowej		liczba	0	33990	Q4	2025	Dodatkowe przyłącza ludności wiejskiej korzystającej z infrastruktury wodociągowej i oczyszczalni ścieków w gminach w pełni zgodnych ze znowelizowanymi zasadami odprowadzania ścieków. Wsparcie skierowane do obszarów poza aglomeracjami w rozumieniu art. 86 ustawy Prawo wodne, których możliwości inwestycyjne zostały ograniczone w wyniku pandemii COVID-19 oraz do projektów infrastrukturalnych z zakresu oczyszczania ścieków o o największym potencjale redukcji istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko. Beneficjenci inwestycji zostaną wyłonieni w drodze otwartego i przejrzystego konkursu. Rozważane będą alternatywne rozwiązania w zakresie infrastruktury zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków na obszarach wiejskich (np. łączenie systemów zbiorczych z szambami lub oczyszczalnie indywidualne). Powinno się unikać poboru wody w przypadku, gdy stan lub potencjał zbiorników wodnych (powierzchniowych lub gruntowych) jest oceniany jako, lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilających się zmian klimatu) że będzie gorszy niż dobry.

B.3. Opis reform i inwestycji finansowanych z części pożyczkowej

B1.2 Ułatwienie przedsiębiorstwom energetycznym realizacji obowiązku oszczędzania energii

Celem reformy jest uproszczenie i rozwinięcie Systemu Zobowiązującego do Efektywności Energetycznej.

Reforma zostanie wdrożona drogą stworzenia standardowego zestawu wartości referencyjnych dla różnych rodzajów środków oszczędzania energii. Środki takie nie będą już musiały być poddawane audytowi, co ułatwi udział w systemie mniejszym podmiotom. Kolejnym elementem reformy jest włączenie do Systemu Zobowiązującego do Efektywności Energetycznej przedsiębiorstw paliwowych wprowadzających na rynek paliwa płynne stosowane w transporcie. Przedsiębiorstwa te powinny realizować przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, unieważnić odpowiednią liczbę świadectw efektywności energetycznej (tzw. białych certyfikatów) lub uiścić opłatę zastępczą po spełnieniu określonych warunków. W efekcie oczekuje się wzrostu popytu na świadectwa efektywności energetycznej, co zwiększy poziom obrotów na rynku i pozwoli zrealizować wyższe, w zakresie efektywności energetycznej, cele.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach - inwestycje o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych

Celem reformy jest zmniejszenie zużycia energii oraz emisji gazów cieplarnianych przez przedsiębiorstwa.

Wdrażanie zielonych rozwiązań w przedsiębiorstwach będzie koncentrować się na usprawnieniu procesów przemysłowych i energetycznych tak, aby poprawić efektywność energetyczną i zmniejszyć energochłonność, prowadząc do zmniejszenia (przy zwiększeniu efektywności) zużycia energii, oraz na inwestycjach w odnawialne i niskoemisyjne źródła energii. W ramach inwestycji wspierane będą w szczególności: (i) budowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących instalacji przemysłowych i produkcyjnych, urządzeń przemysłowych i elektrycznych, mająca na celu poprawę ich efektywności energetycznej; (ii) budowa i instalacja w przedsiębiorstwach własnych (do zastosowań wewnętrznych) OZE, w tym turbin wiatrowych, kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, systemów geotermalnych, pomp ciepła; (iii) budowa w przedsiębiorstwach magazynów energii związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych; (iv) budowa/modernizacja własnych niskoemisyjnych źródeł energii, w tym kogeneracja; (v) zwiększanie udziału paliw niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych w procesach produkcyjnych, z zachowaniem najwyższych standardów emisyjnych; (vi) zastępowanie niskoenergetycznych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa (stałe, ciekłe, gazowe) lub energię elektryczną źródłami bardziej efektywnymi energetycznie; (vii) termomodernizacja budynków i obiektów wykorzystywanych w procesach przemysłowych. Projekty będą wybierane w drodze konkursów otwartych, z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość i dojrzałość projektu do realizacji; (ii) spójność z istniejącymi planami na rzecz neutralności klimatycznej; (iii) stopień obniżenia emisji CO₂ oraz PM_{2.5} i PM₁₀; (iv) stopień obniżenia zużycia energii pierwotnej. Dla zapewnienia zgodności działania z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przysyłanych zaproszeń do składania projektów wykluczają następującą listę działań: (i)

działalność związana z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie¹⁶; (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równe lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia¹⁷; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁹; oraz (iv) działalność, w której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres zadań wymaga ponadto, aby wybierane były tylko te rodzaje działalności, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

B2.3 Wsparcie inwestycji morskich farm wiatrowych

Celem reformy jest umożliwienie skutecznego wdrażania oraz dalszego rozwoju morskiej energii wiatrowej.

Reforma wprowadzi szczegółowe wymagania eksploatacyjne i konstrukcyjne dla poszczególnych elementów elektrowni w tym elektrowni morskich, uwzględniając przy tym bezpieczeństwo i niezawodność pracy elektrowni jako całości, w tym elektrowni morskich. Wejdzie w życie rozporządzenie określające maksymalną cenę za 1 MWh (wyrażoną w złotych), która może być podawana w ofertach składanych przez jej producentów podczas aukcji. Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

Celem reformy jest również zmniejszenie wpływu ograniczeń alokacji na wyniki rynku energii elektrycznej. Reforma obejmie wdrożenie przez Operatora Systemu Przesyłowego procedury jawnego zamawiania mocy bilansujących (rezerw) przed jednolitym łączeniem rynków dnia następnego (*single day ahead coupling, dalej SDAC*), zgodnie z zaleceniem Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), w którym proponuje się zmniejszenie poziomu stosowanych ograniczeń alokacji. Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2024 roku.

Reformie towarzyszyć będą aukcje na wytwarzanie energii elektrycznej z morskich farm wiatrowych. Będą one organizowane do 31 grudnia 2025 roku.

¹⁶ Z wyjątkiem projektów w ramach tego działania dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

¹⁷ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁸ Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁹ Wyłączenie to nie dotyczy działań w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych

Realizacja projektów morskich farm wiatrowych na Bałtyku przyczyni się do stopniowego zwiększania udziału odnawialnych i bezemisyjnych źródeł energii w polskim sektorze energetycznym.

W ramach inwestycji wspierane będą projekty związane z budową morskich farm wiatrowych. Morskie farmy wiatrowe przyczynią się do stabilizacji pracy sieci elektroenergetycznej poprzez zapewnienie wyższej stabilności wytwarzania energii w porównaniu z innymi rodzajami instalacji OZE, takimi jak fotowoltaika czy lądowe farmy wiatrowe. Całkowita moc znamionowa morskich instalacji wiatrowych zainstalowanych w wyniku realizacji inwestycji wyniesie 1500 MW.

Beneficjenci zostaną wybrani na drodze otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego zaproszenia do składania wniosków, dostępnego dla wszystkich projektów uczestniczących w Fazie I (wsparcie udzielane poza systemem aukcyjnym), i będą podlegać ocenie. Wsparcie zostanie przyznane więcej niż jednemu beneficjentowi, aby umożliwić skuteczną konkurencję na rynku morskiej energii wiatrowej. Kryteria wyboru projektów obejmą zaawansowanie i gotowość do zakończenia realizacji projektów do 30 czerwca 2026 r., harmonogram realizacji i terminy osiągnięcia zakładanych wskaźników lub moc zainstalowaną w wyniku realizacji projektu (MW).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B2.4 Ramy prawne dla rozwoju magazynów energii

Celem reformy jest usunięcie istniejących barier prawnych dla rozwoju technologii magazynowania energii oraz stworzenie stabilnego otoczenia prawnego dla prowadzenia działalności w zakresie takiego magazynowania.

Reforma m.in. zwolni magazynowanie energii elektrycznej z obowiązku taryfowego oraz zlikwiduje podwójne naliczanie opłat sieciowych. Uzależni także obowiązek uzyskania koncesji/wpisu do rejestru od łącznej mocy zainstalowanej magazynów energii elektrycznej, bez względu na ich pojemność. Proponowane ramy taryfowe dla magazynowania będą niedyskryminujące i odzwierciedlające ponoszone koszty.

Wdrażanie reformy powinno być zakończone do 30 czerwca 2021 roku.

B2.4.1 Systemy magazynowania energii

Celem inwestycji jest zabezpieczenie ciągłości dostaw do odbiorców oraz zwiększenie efektywności wykorzystania źródeł OZE poprzez inwestycje w technologie ułatwiające bilansowanie energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym.

Inwestycja polega na modernizacji istniejącej elektrowni szczytowo-pompowej. Obejmuje dostosowanie instalacji do obecnych i przyszłych potrzeb regulacyjnych i rynkowych celem zapewnienia rentownej pracy elektrowni. Obejmuje również modernizację zbiornika górnego (remont nawierzchni bitumicznej), tuneli górnego ujęcia wody i dalszych ich części oraz co najmniej trzech z czterech hydrogeneratorów. Oczekuje się, że efektem inwestycji będzie zwiększenie dyspozycyjności i sprawności elektrowni.

W ramach inwestycji sfinansowany zostanie także zakup oraz instalacja rezerwowych magazynów energii elektrycznej o pojemności 4-5 kWh każdy.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B3.2 Wsparcie rekultywacji środowiska i ochrony przed substancjami niebezpiecznymi

Celem reformy jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko wielkoobszarowych terenów zdegradowanych oraz umożliwienie skoordynowanego prowadzenia neutralizacji zagrożeń na polskich obszarach morskich.

Reforma zakłada usunięcie barier organizacyjnych i prawnych dla kompleksowej likwidacji negatywnego oddziaływania na środowisko wielkoprzemysłowych terenów poprzemysłowych. Skupi się na czterech niezależnych obszarach (inne lokalizacje i zakresy prac): 1) terenie byłych Zakładów Chemicznych "Tarnowskie Góry" w Tarnowskich Górach; 2) terenie byłych Zakładów Chemicznych "Zachem" w Bydgoszczy; 3) terenie Zakładów "Organika-Azot" w Jaworznie; 4) terenie byłych Zakładów Przemysłu Barwników "Boruta" w Zgierzu.

Przepisy wprowadzające te zmiany wejdą w życie do 31 grudnia 2022 roku.

Druga część reformy będzie polegała na określeniu zasad postępowania z materiałami niebezpiecznymi zatopionymi w Morzu Bałtyckim, i ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. W ramach reformy: określone zostaną kompetencje organów administracji publicznej w zakresie przepisów prawa; wskazane zostaną podmioty wiodące i współdziałające w sprawach związanych z zatopionymi na obszarach morskich materiałami niebezpiecznymi; opracowany zostanie szczegółowy plan działania administracji publicznej, oraz jednostek nadzorowanych i podległych tej administracji, w zakresie problematyki związanej z materiałami niebezpiecznymi zatopionymi na obszarach morskich, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań; wprowadzone zostaną zmiany prawne umożliwiające monitorowanie, identyfikację oraz ewentualne wydobycie i unieszkodliwienie materiałów niebezpiecznych.

Przepisy wprowadzające te zmiany wejdą w życie do 30 września 2022 roku.

B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych i Morza Bałtyckiego

Celem inwestycji jest usunięcie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jakie stwarzają wielkoobszarowe tereny zdegradowane (poprzemysłowe), zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na środowisko naturalne, a także ich odnowa (rekultywacja) celem ponownego wykorzystania z poszanowaniem zasady "zanieczyszczający płaci" oraz Dyrektywy 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko. Oczekuje się również, że inwestycja przyczyni się do zmniejszenia ryzyka związanego z zanieczyszczeniami i materiałami niebezpiecznymi znajdującymi się na polskich obszarach morskich.

Inwestycja polega na przeprowadzeniu badań i studiów prowadzących do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej dla wcześniej określonych lokalizacji, w których występują istotne problemy związane z obecnością zanieczyszczeń lub substancji niebezpiecznych na dużym obszarze. Obejmie przeprowadzenie badań terenowych, studiów i inwentaryzacji terenu jako wstępnego, ale podstawowego kroku prowadzącego do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej na kolejnych etapach programu.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

Inwestycja wesprze rekultywację terenu oraz neutralizację substancji niebezpiecznych, oraz przygotuje tereny pod inwestycje dzięki modernizacji tzw. infrastruktury twardej, a także rewitalizację budynków w Hucie Sendzimira.

W ramach inwestycji wspierane będą również operacje rozpoznawcze i pomiarowe prowadzone na Morzu Bałtyckim, a także analiza uzyskanych danych jako niezbędny krok prowadzący do przygotowania pełnej dokumentacji planów neutralizacji zanieczyszczeń.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

B3.3 Wsparcie dla zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Celem reformy jest poprawa warunków do inwestowania na obszarach wiejskich w gospodarkę wodną, oraz efektywne gospodarowanie zasobami. Reforma przyczyni się do: zwiększenia odporności rolnictwa na suszę i zapobiegania powodziom na obszarach rolniczych; poprawy efektywności wykorzystania wody poprzez właściwe regulowanie stosunków wodnych na obszarach rolniczych i ograniczenie spływu wód, oraz; zwiększenia retencji wody.

Reforma polega na wprowadzeniu zmian w ustawodawstwie krajowym, które są niezbędne do poprawy warunków oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Zmiany te ułatwią przygotowanie i realizację inwestycji związanych z retencjonowaniem wody i powstrzymaniem jej odpływu z gruntów rolnych, w tym w szczególności inwestycji związanych z przebudową i odbudową urządzeń melioracyjnych, tak aby spełniały one funkcję retencyjną, a tym samym chroniły grunty rolne przed suszą i ograniczały ryzyko powodzi.

Reforma będzie zgodna z wymaganiami określonymi w Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C 58/01), w szczególności zagwarantuje zgodność z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z Dyrektywą OOS (2011/92/UE) i Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE).

Zmiany nie doprowadzą do pogorszenia poziomu zgodności z unijnym prawodawstwem w zakresie ochrony środowiska, w szczególności w odniesieniu do inwestycji uznawanych za znaczące lub potencjalnie znaczące, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inwestycji na obszarach Natura 2000 lub mających na nie wpływ. Ponadto zmiany te nie zmienią obecnie obowiązujących przepisów dotyczących poboru wody.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich

Celem tej inwestycji jest wspieranie inwestycji na obszarach wiejskich w zakresie poprawy gospodarki wodnej oraz efektywnego gospodarowania zasobami.

Inwestycja przyczyni się do: zwiększenia odporności rolnictwa na suszę i zapobiegania powodziom na obszarach rolniczych; poprawy efektywności wykorzystania wody poprzez właściwe regulowanie stosunków wodnych na obszarach rolniczych i ograniczenie spływu wód, oraz; zwiększenia retencji wody, pod warunkiem że taka potrzeba i jej charakter zostaną odpowiednio uzasadnione. Priorytetem będą rozwiązania odporne na zmiany klimatu i oparte na naturze. Projekty realizowane w ramach tego działania podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) i będą zgodne z wymaganiami określonymi w Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C 58/01). Zostanie zagwarantowana zgodność z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z Dyrektywą OOS (2011/92/UE) i Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z Dyrektywą 2011/92/UE zmienioną Dyrektywą 2014/52/UE. W

szczegółności, wszystkie nowe projekty wymagające OOS muszą zostać zatwierdzone zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienioną ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Postanowienia "Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, w których wystąpiło naruszenie Rozporządzenia Wykonawczego 2016/2046", przekazanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), uwzględnia się przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których wystąpiono o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenia na budowę lub zagospodarowania terenu przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r. Wspierane będą wyłącznie przedsięwzięcia, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie przeciwdziałają poprawie stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, na które oddziałują.

Wszelkie inwestycje mające negatywne skutki dla przyrody zostaną wyłączone ze wsparcia. W przypadku poboru wody, właściwy organ musi wydać odpowiednie pozwolenie, zapewniając aby zbiorniki wodne były w dobrym stanie ekologicznym i określając warunki zapobiegające ich pogorszeniu zgodnie z wymaganiami Dyrektywy 2000/60/WE oraz technicznymi Wytycznymi w zakresie DNSH, a także potwierdzonymi najnowszymi odnośnymi danymi uzupełniającymi. Należy unikać poboru wody w przypadku, gdy stan lub potencjał danych części wód (powierzchniowych lub gruntowych) jest gorszy niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilających się zmian klimatu), że będzie on gorszy niż dobry. Podejmowane działania muszą być również zgodne z przepisami Dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) oraz Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

B3.4 Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich

Celem reformy jest wspieranie zdolności miast do ustalania priorytetów, planowania, realizacji i finansowania projektów inwestycyjnych mających na celu łagodzenie skutków zmian klimatu i dostosowanie się do nich, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem. Reforma i związane z nią inwestycje mają na celu przede wszystkim zwiększenie udziału terenów zielonych w miastach.

Szereg zmian legislacyjnych zapewni lepsze uwzględnianie aspektów zrównoważonego rozwoju w procedurach planowania miejskiego oraz odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur. Ponadto zagwarantuje, że władze lokalne otrzymają odpowiednie wsparcie w zakresie ustalania priorytetów, planowania i realizacji projektów dotyczących łagodzenia skutków zmian klimatu i dostosowywania się do nich. Wymienione elementy regulacyjne oraz dotyczące budowania potencjału należy uzupełnić ustanowieniem specjalnego instrumentu zapewniającego finansowanie inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich.

Dla zapewnienia zgodności działania z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następującą listę działań (i) działalność związana z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie²⁰, (ii) działalność w ramach unijnego

²⁰ Z wyjątkiem projektów prowadzonych w ramach tego działania i dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne

systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równie lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia²¹; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²³; oraz (iv) działalność, w której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres zadań wymaga ponadto, aby wybierane były tylko te rodzaje działalności, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Zmiany legislacyjne ułatwiające realizację zielonych inwestycji miejskich wejdą w życie do 31 grudnia 2023 roku. Fundusz na rzecz zielonej transformacji miast (*Green Urban Transition Fund*) zostanie utworzony do 30 czerwca 2022 roku.

B3.4.1 Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast

Celem tej inwestycji jest złagodzenie wpływu miast na zmiany klimatu i zdrowie ich mieszkańców dzięki zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń. Drugim celem jest dostosowanie miast do coraz częstszych ekstremalnych warunków pogodowych związanych ze zmianą klimatu, takich jak susze, okresy upałów czy powodzie.

Pierwszy cel zostanie osiągnięty poprzez projekty inwestycyjne zwiększające wykorzystanie w miastach OZE oraz podnoszące efektywność energetyczną, rozwijające zeroemisyjną infrastrukturę transportową (pieszą, rowerową) zintegrowaną z transportem zbiorowym, a także edukujące i podnoszące świadomość mieszkańców co do konieczności przekształcania miast w kierunku neutralności klimatycznej, w ramach adaptacji do zmian klimatu. Drugi z tych celów będzie realizowany poprzez projekty inwestycyjne mające na celu zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych na obszarach miejskich i funkcjonalnych oraz zmniejszanie zasklepienia gleby, a także poprzez inwestycje miejskie w przyrodę wraz z towarzyszącymi im rozwiązaniami z zakresu ochrony roślin.

Dla zapewnienia zgodności działania z Wytocznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dotyczących przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następującą listę działań (i) działalność związana

z warunkami określonymi w załączniku III do Wytocznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

²¹ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²² Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²³ Wyłączenie to nie dotyczy istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania prowadzone w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie²⁴, (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równe lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia²⁵; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁷; oraz (iv) działalność, w której długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres zadań wymaga ponadto, aby wybierane były tylko te rodzaje działalności, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Wszystkie kontrakty na realizację wymienionych inwestycji zostaną przyznane do dnia 31 grudnia 2025 r. Do monitorowania realizacji tych inwestycji w odniesieniu do celów określonych powyżej zostaną ustanowione odpowiednie wskaźniki produktu i/lub rezultatu.

B3.5 Reforma budownictwa mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach, uwzględniająca wyższą efektywność energetyczną budynków

Celem reformy jest zwiększenie podaży energooszczędnych obiektów mieszkalnych dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie poziomu współfinansowania ze środków publicznych budynków spełniających standardy efektywności energetycznej, o 20% bardziej ambitne niż minimalny standard efektywności energetycznej obowiązujący w Polsce (standard dla budynków o niemal zerowym zużyciu energii, *NZEB - Nearly-Zero Energy Buildings*).

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie podaży energooszczędnych obiektów mieszkalnych dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach.

²⁴ Z wyjątkiem projektów prowadzonych w ramach tego działania i dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyń Znaczącej Szkodę (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

²⁵ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁶ Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁷ Wyłączenie to nie dotyczy istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania prowadzone w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycje będą wspierać tworzenie lokali mieszkalnych wchodzących w skład komunalnych zasobów mieszkaniowych, mieszkań tymczasowych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, pomieszczeń tymczasowych. Będą także wspierać udział gminy lub związku międzygminnego w projekcie innego inwestora, polegającym na tworzeniu lokali mieszkalnych na wynajem dla osób o niskich dochodach, których nie stać na mieszkanie na rynku prywatnym.

Realizowane będą inwestycje polegające na budowie niskoemisyjnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych z wykorzystaniem instalacji OZE (w tym w szczególności paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz innych "zielonych" rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną budynków. Zużycie energii w budynkach objętych wsparciem będzie o 20% niższe niż minimalny standard efektywności energetycznej (budynki o niemal zerowym zużyciu energii) dla nowych budynków.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

B.4. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia finansowego w formie pożyczki

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
B1L	B1.2 Ułatwienie przedsiębiorcom realizacji obowiązku oszczędności energii	kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o efektywności energetycznej	Przepis w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o efektywności energetycznej wskazujący na jego wejście w życie				Q2	2022	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o efektywności energetycznej, które ustanawia wartość referencyjną oszczędności energii dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej oraz określa metodologię obliczania oszczędności energii dla przedsięwzięć w sektorze transportu.
B2L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych	kamień milowy	Instrukcje finansowania (w tym kryteria kwalifikowalności i wyboru) dla systemu wsparcia ukierunkowanego na efektywność energetyczną i OZE w przedsiębiorstwach, w tym objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji	Publikacja programu wsparcia				Q4	2022	Polityka inwestycyjna programu obejmuje co najmniej następujące kryteria kwalifikowalności i wyboru projektów: (i) cel najniższej ceny za tonę zaoszczędzonego gazu cieplarnianego; (ii) zapewnienie zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, jak również z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01) wspieranych działań i przedsiębiorstw oraz określenie celów w zakresie dekarbonizacji, zgodnie z dalszymi szczegółami zawartymi w umowie operacyjnej; (iii) wspierane instalacje ETS zmniejszą swoje emisje poniżej poziomu odniesienia odpowiedniego dla oferty projektowej.
B3L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym	wskaźnik	Liczba umów o objęcie wsparciem w zakresie efektywności energetycznej i OZE w przedsiębiorstwach		liczba	0	43	Q4	2023	Liczba umów o objęcie wsparciem udzielonych na projekty inwestycyjne związane z poprawą procesów przemysłowych i energetycznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej i zmniejszenia energochłonności, prowadzące do

	potencjale redukcji gazów cieplarnianych									zmniejszenia i racjonalizacji zużycia energii poprzez inwestycje w odnawialne i niskoemisyjne źródła energii w przedsiębiorstwach. Program jest wdrażany zgodnie z instrukcjami finansowania opisanymi w pkt. powyżej. Program jest wdrażany w drodze niedyskryminacyjnego, przejrzystego i otwartego procesu, otwartego dla wszystkich sektorów przemysłu.
B4L	B2.3 Wsparcie inwestycji morskich farm wiatrowych	kamień milowy	Wejście w życie przepisów wykonawczych wynikających z ustawy o promocji wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych	Przepisy rozporządzeń wskazujące na wejście w życie				Q2	2024	Powinny wejść w życie dwa rozporządzenia wykonawcze: 1. rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dla elementów zestawu urządzeń służących do wyprowadzania mocy oraz dla elementów morskich stacji elektroenergetycznych - ponadto rozporządzenie zagwarantuje odpowiednią jakość infrastruktury w kontekście jej ewentualnej integracji z siecią elektroenergetyczną w przypadku wyprowadzania mocy z morskich farm wiatrowych, o czym mowa w art. 58-60 ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych. 2. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie maksymalnej ceny w złotych za 1 MWh, która może być podana w ofertach składanych w aukcji przez wytwórców energii elektrycznej.
B5L	B2.3 Wsparcie inwestycji morskich farm wiatrowych	kamień milowy	Organizacja aukcji na energię elektryczną z morskich farm wiatrowych	Publikacja wyników aukcji				Q4	2025	Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 234) poprzez art. 29 wprowadziła obowiązek przeprowadzenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki aukcji w 2025 r. Maksymalna łączna moc zainstalowana elektryczna morskich farm wiatrowych, dla których może zostać przyznane prawo do pokrycia ujemnego salda w drodze aukcji w 2025 r. wynosi 2,5 GW.

B6L	B2.3 Wsparcie inwestycji morskich farm wiatrowych	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego zmieniającej krajowe zasady bilansowania w celu maksymalnego ograniczenia wpływu ograniczeń alokacyjnych	Przepis znowelizowanego rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	W ramach reformy rynku energii zasady funkcjonowania rynku bilansującego zostaną zmienione w taki sposób, aby uwzględniały wyraźne zamawianie rezerw przed łączeniem rynków dnia następnego (SDAC). Rozwiązanie to zostało zaproponowane przez ACER w metodologii CORE CCM (decyzja ACER 02/2019) jako jedno z możliwych rozwiązań mających na celu maksymalne złagodzenie wpływu ograniczeń alokacyjnych. W celu realizacji tej reformy minister właściwy do spraw energii dokona nowelizacji rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Regulator przeprowadzi studium optymalizacji proponowanych działań ograniczających ograniczenia alokacyjne w polskim systemie elektroenergetycznym, a jego rekomendacje zostaną należycie uwzględnione w dalszych pracach.
B7L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	kamień milowy	Konkurs na wybrane projekty morskich farm wiatrowych	Publikacja wyników procesu selekcji				Q3	2022	Polska przeprowadzi otwarte, przejrzyste i niedyskryminujące wezwanie do składania wniosków dostępne dla wszystkich projektów uczestniczących w fazie I (wsparcie udzielane poza systemem aukcyjnym), które podlegają ocenie. Wsparcie przyznaje się więcej niż jednemu beneficjentowi w celu umożliwienia skutecznej konkurencji na rynku morskiej energii wiatrowej. Podstawowe kryteria wyboru projektów obejmują: - stopień zaawansowania i gotowość do zakończenia realizacji projektów do II kwartału 2026 r, - harmonogram realizacji i terminy osiągnięcia zakładanych wskaźników, - moc zainstalowaną w wyniku realizacji projektu (MW)

B8L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	kamień milowy	Rozpoczęcie prac budowlanych	Zakończenie				Q4	2024	Rozpoczęcie robót budowlanych, które nastąpi po podjęciu ostatecznej decyzji inwestycyjnej (ODI), uzyskaniu niezbędnych zgód, wyłonieniu generalnego wykonawcy, podpisaniu umów z podwykonawcami i wydaniu wykonawcom polecenia rozpoczęcia prac (NTP).
B9L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	wskaźnik	Moc zainstalowana morskich farm wiatrowych (w MW)		liczba	0	1500	Q2	2026	Całkowita moc znamionowa morskich instalacji wiatrowych zainstalowanych w wyniku realizacji inwestycji. Wskaźnik odnosi się do potencjału mocy znamionowej zainstalowanych turbin w morskich farmach wiatrowych.
B10L	B2.4 Ramy prawne dla rozwoju magazynów energii	kamień milowy	Wejście w życie zmian ustawy Prawo energetyczne w zakresie magazynowania energii	Przepis w znowelizowanej ustawie wskazujący na wejście w życie				Q2	2021	Zmiany mają ułatwić rozwój magazynowania energii elektrycznej, w tym w szczególności zwolnienie z obowiązku taryfowego, brak podwójnych opłat sieciowych, częściowe zwolnienie z opłat za przyłączenie magazynu do sieci, zwolnienie z obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia oraz z niektórych opłat w odniesieniu do magazynowanej energii elektrycznej. Proponowane ramy taryfowe dla magazynowania powinny być niedyskryminacyjne i odzwierciedlać koszty.
B11L	B2.4.1. Systemy magazynowania energii	wskaźnik	W1-Przydomowe magazyny energii dla prosumentów energii		liczba	0	10000	Q2	2024	Wskaźnik dotyczy liczby zainstalowanych przydomowych magazynów energii o minimalnej pojemności 4 kWh
B12L	B2.4.1. Systemy magazynowania energii	wskaźnik	W2- Przydomowe magazyny energii dla prosumentów energii		liczba	10000	28000	Q2	2026	Wskaźnik dotyczy liczby zainstalowanych przydomowych magazynów energii o minimalnej pojemności 4 kWh
B13L	B2.4.1. Systemy magazynowania energii	kamień milowy	Modernizacja magazynu energii elektrycznej (elektrowni szczytowo-pompowej)	Zakończenie modernizacji				Q2	2026	Zakończenie modernizacji istniejącego obiektu magazynowania energii elektrycznej (elektrowni szczytowo-pompowej) obejmujące modernizację zbiornika górnego, górnego ujęcia wody i tuneli pochodnych oraz co najmniej 3 z 4 hydrogeneratorów. Realizacja projektu doprowadzi do zwiększenia dyspozycyjności i sprawności elektrowni w trybie wytórczym i

										pompowym. Przewiduje się, że moc zainstalowana (w trybie wytwórczym) wyniesie 540 MW.
B14L	B3.2 Wsparcie rekultywacji środowiska i ochrony przed substancjami niebezpiecznymi	kamień milowy	Wejście w życie ustawy umożliwiającej kompleksowe eliminowanie negatywnego wpływu na środowisko -na wielkoobszarowych terenach przemysłowych	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Wejście w życie ustawy mającej na celu zwiększenie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Ustawa usunie bariery organizacyjne i prawne w kompleksowej likwidacji negatywnego oddziaływania na środowisko na wielkoobszarowych terenach przemysłowych. Jest to forma pilotażu dla wcześniej zdefiniowanych lokalizacji. Ustawa reguluje cztery niezależne komponenty terenowe (różne lokalizacje i zakresy prac): 1) dawne Zakłady Chemiczne "Tarnowskie Góry" w Tarnowskich Górach; 2) dawne Zakłady Chemiczne "Zachem" w Bydgoszczy; 3) Zakłady "Organika-Azot" w Jaworznie; 4) dawne Zakłady Przemysłu Barwników "Boruta" w Zgierzu. Zakres projektu obejmuje rozpoznanie i inwentaryzację terenów, przygotowanie i ocenę skali problemów związanych z ograniczeniem oddziaływania na środowisko dużych terenów przemysłowych oraz opracowanie kompleksowej dokumentacji inwestycyjnej dla tych terenów.
B15L	B3.2 Wsparcie rekultywacji środowiska i ochrony przed substancjami niebezpiecznymi	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego dedykowanego likwidacji materiałów niebezpiecznych zatopionych w Morzu Bałtyckim	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	Wejście w życie aktu prawnego mającego na celu zwiększenie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i stanu środowiska, która zapewni: - precyzyjny opis kompetencji organów władzy publicznej w przepisach prawa; - wskazanie podmiotów wiodących i współdziałających w sprawach związanych z usuwaniem materiałów niebezpiecznych na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej; - opracowanie szczegółowego planu działania administracji publicznej oraz jednostek nadzorowanych i podległych w zakresie problematyki materiałów niebezpiecznych składowanych na obszarach morskich wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za

										realizację poszczególnych zadań; - wprowadzenie zmian prawnych umożliwiających monitorowanie, identyfikację oraz ewentualne wydobycie i unieszkodliwianie materiałów niebezpiecznych.
B16L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego	wskaźnik	Zbiory dokumentacji przygotowane dla inwestycji związanych z negatywnym oddziaływaniem na środowisko wybranych wielkoskalowych terenów przemysłowych oraz materiałów niebezpiecznych zatopionych na dnie Morza Bałtyckiego		liczba	0	9	Q2	2026	Pełna dokumentacja inwestycyjna dla dziewięciu predefiniowanych lokalizacji - na lądzie i morzu w ramach odrębnej części programu - gdzie występują istotne problemy z zanieczyszczeniami lub substancjami niebezpiecznymi na dużym obszarze.
B17L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego	wskaźnik	Obszary lądowe, dla których przeprowadzono badania terenowe związane z występowaniem zanieczyszczeń i materiałów niebezpiecznych		liczba	0	5	Q4	2024	Opracowanie badań terenowych, studiów i inwentaryzacji terenu, jako wstępny, ale podstawowy krok prowadzący do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej w kolejnych etapach programu.
B18L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego	wskaźnik	Lokalizacje w polskich obszarach morskich (w tym wraki) z przeprowadzoną inwentaryzacją i badaniami terenowymi na obecność materiałów niebezpiecznych		liczba	0	4	Q4	2025	Szczegółowe kampanie rozpoznawcze i pomiarowe w morzu oraz analiza uzyskanych danych jako niezbędny krok prowadzący do przygotowania kompletnej dokumentacji dla planów neutralizacji.

B19L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizacja ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego	wskaźnik	Powierzchnia terenów rekultywowanych (w hektarach)		liczba	0	160	Q4	2025	Rewitalizacja Huty Sendzimira, gdzie planowana jest część inwestycyjna. Wskaźnik obejmuje rewitalizację terenu i neutralizację substancji niebezpiecznych, przygotowanie terenów pod inwestycje poprzez modernizację infrastruktury twardej (komunikacyjnej, drogowej i torowej).
B20L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizacja ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego	wskaźnik	Powierzchnia zrewitalizowanych budynków (w metrach kwadratowych)		liczba	0	17000	Q4	2025	Wskaźnik odnosi się do komponentu dotyczącego Huty Sendzimira, gdzie planowana jest część inwestycyjna. Wskaźnik obejmuje rewitalizację dwóch zabytkowych budynków poprzez zmianę standardów środowiskowych i efektywności energetycznej na aktualne - zgodne z wymogami prawnymi i środowiskowymi.
B21L	B3.3 Wsparcie dla zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich	kamień milowy	Wejście w życie zmian w ustawodawstwie krajowym koniecznych do poprawy odporności gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Przepis nowelizacji wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Wejście w życie nowelizacji ustawy przyczyni się do: zwiększenia odporności rolnictwa na suszę i powódzie na obszarach rolniczych; poprawy efektywności wykorzystania wody poprzez właściwe regulowanie stosunków wodnych na obszarach rolniczych i ograniczenie odpływu wód; oraz zwiększenia retencji wody. Zmiany są zgodne z wymogami określonymi w wytycznych technicznych DNSH (2021/C 58/01), w szczególności zapewniają zgodność z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą EIA i ramową dyrektywą wodną. Zmiana nie doprowadzi do pogorszenia poziomu zgodności z unijnym prawodawstwem środowiskowym w odniesieniu do inwestycji, które są uznawane za znaczące lub potencjalnie znaczące zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko a także inwestycji na obszarach Natura 2000 lub mających na nie wpływ. Ponadto zmiany te nie zmieniają obecnie obowiązujących przepisów dotyczących poboru wody.

B22L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Przyjęcie kryteriów wyboru naboru wniosków	Przyjęcie kryteriów przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi				Q2	2022	<p>Inwestycje będą wybierane w drodze dedykowanych naborów, w oparciu o kryteria środowiskowe.</p> <p>Projekt przyczyni się do: zwiększenia odporności rolnictwa na suszę i powódzie na obszarach rolniczych; poprawy efektywności wykorzystania wody poprzez właściwą regulację stosunków wodnych na obszarach rolniczych i ograniczenie odpływu wód; oraz zwiększenia retencji wody, pod warunkiem odpowiedniego uzasadnienia ich potrzeby i charakteru.</p> <p>Priorytetowo traktuje się rozwiązania oparte na naturze lub inne odporne na zmiany klimatu. Wspiera się wyłącznie projekty, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, na które mają wpływ.</p>
------	---	---------------	--	--	--	--	--	----	------	--

B23L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	wskaźnik	Obszar gruntów rolnych / leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszonej retencji wody		liczba	0	2500000	Q4	2025	<p>Co najmniej 2,5 mln ha gruntów rolnych lub leśnych, na których można wykazać korzyści z poprawy retencji wody, dzięki interwencjom poprawiającym długoterminową odporność sektora rolnego na skutki zmian klimatu (susze i powodzie), oraz wspieranie bioróżnorodności.</p> <p>Inwestycja powinna być zgodna z wymogami określonymi w wytycznych technicznych DNSH (2021/C 58/01). W szczególności zapewnia ona zgodność z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą EIA (2014/52/UE) i ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności, wszystkie nowe projekty wymagające OOS muszą uzyskać zezwolenie na podstawie nowej ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw. Do wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały decyzję środowiskową przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r. lub są już w trakcie realizacji, stosuje się przepisy "Wytycznych w sprawie działań naprawczych dla przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046", przekazanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319). Wspierane są wyłącznie przedsięwzięcia, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie zapobiegają poprawie stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, na które oddziałują.</p>
------	---	----------	--	--	--------	---	---------	----	------	---

										W przypadku poboru wody, właściwy organ musi wydać odpowiednie pozwolenie, określając warunki w celu uniknięcia pogorszenia i zapewnienia dobrego stanu ekologicznego części wód, na które ten pobór ma wpływ, zgodnie z wymogami dyrektywy 2000/60/WE i w oparciu o najnowsze odpowiednie dane uzupełniające. Należy unikać poboru wody w przypadku, gdy stan lub potencjał danych części wód (powierzchniowych lub gruntowych) jest na poziomie niższym niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilających się zmian klimatycznych), że będzie on na poziomie niższym niż dobry. Inwestycje powinny również być zgodne z przepisami dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia) oraz dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG (dyrektywa siedliskowa).
B24L	B3.4.Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju miast wyznaczającej cele, kierunki, zasady wdrażania i mechanizmy koordynacji dla zielonej transformacji miast	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	Wejście w życie prawa, które ma na celu wspieranie zdolności obszarów miejskich w inwestowaniu w zieloną transformację. Zapewni ono, że aspekty zrównoważonego rozwoju są lepiej zintegrowane z procedurami planowania urbanistycznego. Zapewni ono także, że interesariusze są prawidłowo konsultowani w ramach tych procedur. Zapewni wsparcie zdolności instytucjonalnej samorządów do wdrażania takich projektów.

B25L	B3.4.Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich	kamień milowy	Instrument Zielonej Transformacji Miejskiej	Ustanowienie Instrumentu Zielonej Transformacji Miast i przyjęcie odpowiednich procedur we współpracy z przedstawicielami środowiska samorządowego				Q2	2022	<p>Ten kamień milowy odnosi się do ustanowienia Instrumentu Zielonej Transformacji Miast dedykowanemu: a) ekologicznej transformacji miast; oraz b) inwestycji w ekologiczną cyfryzację miast, wraz z przyjętymi procedurami. Instrument będzie zgodny z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01). W celu zapewnienia zgodności z DNSH, kryteria kwalifikowalności projektów wykluczają następującą listę działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym ich dalszym wykorzystaniem; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) osiągające prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia; (iii) działania związane ze składowiskami odpadów, spalarniami i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów; oraz (iv) działania, w przypadku których długotrwałe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Opis zakresu zadań powinien dodatkowo wymagać, aby wybierać tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska. Instrument Zielonej Transformacji Miast zapewnia, że wszelkie spłaty (tj. odsetki od pożyczki, zwrot z kapitału lub spłata kapitału minus powiązane koszty) związane z tym instrumentem zostaną wykorzystane do tych samych celów, w tym do spłaty pożyczki z KPO po 2026 r.</p>
------	---	---------------	---	--	--	--	--	----	------	---

B26L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast	wskaźnik	W1- Podpisanie wszystkich umów dla inwestycji z zakresu zielonej transformacji miast (obliczany kumulatywnie)		liczba	0	120	Q2	2024	<p>Cel odnosi się do liczby umów podpisanych z beneficjentami. Wsparcie jest przekazywane za pośrednictwem instrumentu na rzecz ekologicznych przemian w miastach i jest zgodne z przyjętymi procedurami. Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów, otwartych dla wszystkich miast. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie łagodzenia wpływu miast na zmianę klimatu i zdrowie ich mieszkańców poprzez obniżenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń. Wskaźniki rezultatu są określone zgodnie ze specyfiką wspieranych projektów. Kwalifikujące się typy projektów obejmują: (i) zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych na obszarach miejskich i funkcjonalnych oraz zmniejszenie uszczelnienia gleby; (ii) inwestycje miejskie oparte na przyrodzie (NBS) wraz z rozwiązaniami dotyczącymi roślinności towarzyszącej; (iii) zrównoważone systemy gospodarowania wodami opadowymi obejmujące zielono-niebieską infrastrukturę i rozwiązania oparte na przyrodzie; (iv) poprawę jakości powietrza w miastach, w tym rozwój energetyki rozproszonej i obywatelskiej; (v) tworzenie stref niskiej emisji, zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, efektywnych planów mobilności, zielonych stref na obszarach miejskich; (vi) rozwój klastrów i spółdzielni energetycznych; (vii) zwiększenie wykorzystania OZE jako źródła energii w mieście; (viii) rozwój infrastruktury transportowej o zerowej emisji (ruch pieszy, rowerowy) zintegrowanej z transportem zbiorowym; (ix) wdrażanie energooszczędnych technologii oświetleniowych na drogach i w przestrzeni publicznej; (x) edukacja i podnoszenie świadomości obywateli na temat potrzeby</p>
------	---	----------	---	--	--------	---	-----	----	------	---

										przekształcania miast w kierunku neutralności klimatycznej w ramach adaptacji do zmian klimatu. Koszt (x) nie przekroczy 10% kosztów inwestycji B3.4.1. Priorytetowo traktowane są miasta, w których takie typy projektów zostały już wprowadzone lub planuje się ich wprowadzenie. Przydzielając projekty należy zapewnić zrównoważony podział pomiędzy podmiotami w całym kraju, z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. Koszt spłaty pożyczki nie powinien w żadnej formie obciążać ostatecznych odbiorców, w tym samorządów. Zasada ta nie ma zastosowania do projektów inwestycyjnych, które generują wystarczający poziom przychodów lub oszczędności kosztów.
B27L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast	wskaźnik	W2 - Podpisanie wszystkich umów dla inwestycji z zakresu zielonej transformacji miast (obliczany kumulatywnie)		liczba	120	344	Q4	2025	Liczba podpisanych umów z beneficjentami dla inwestycji spełniających kryteria określone dla poz. B26L (jak powyżej).
B28L	B3.5 Reforma budownictwa mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach, uwzględniająca wyższą efektywność energetyczną budynków	kamień milowy	Wejście w życie nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń oraz wynikające z niej zmiany w innych ustawach	Przepis w nowelizacji ustawy dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń oraz wynikające z niej zmiany w innych ustawach wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Nowelizacja ustawy przewiduje zwiększenie wsparcia dla inwestycji w zakresie budowy budynków o standardzie energetycznym wyższym o 20% od NZEB. Wsparcie zostanie zwiększone w stosunku do standardowego budownictwa mieszkaniowego z 80% do 95% dla budynków dla gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz z 35% do 60% dla gospodarstw domowych o średnich dochodach. Przepisy te mają zastosowanie do każdego źródła wsparcia publicznego.

B29L	B3.5.1 Inwestycje w budowę mieszkań przeznaczonych dla gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej	wskaźnik	W1 - Zakończona budowa pierwszej puli energooszczędnego budownictwa mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach		liczba	0	1544	Q2	2024	<p>Liczba oddanych do użytku (dla osób o niskich i średnich dochodach) mieszkań. Inwestycje będą realizowane przez władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego.</p> <p>W umowach podpisywanych z beneficjentami (władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego) określa się, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 75% tych mieszkań zostanie przydzielone tym wnioskodawcom o mieszkania, którzy znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie dochodów wnioskodawców w porządku malejącym, oraz - mieszkania zostaną wybudowane zgodnie ze standardem efektywności energetycznej o 20% ambitniejszym niż minimalny standard efektywności energetycznej obowiązujący w Polsce (standard budynków o niemal zerowym zużyciu energii/NZEB). <p>Podmioty będące beneficjentami wybierane są w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów, otwartych dla wszystkich władz lokalnych i towarzystw budownictwa społecznego. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie zwiększenia podaży energooszczędnych budynków mieszkalnych dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo traktuje się obszary, w których takie projekty zostały już wprowadzone lub planuje się ich wprowadzenie. Przydzielając projekty należy zapewnić zrównoważony podział pomiędzy podmiotami w całym kraju, z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego.</p> <p>Inwestycja nie może wyrządzić znaczącej szkody celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, z uwzględnieniem opisu środka i kroków łagodzących określonych w planie naprawy i</p>
------	--	----------	--	--	--------	---	------	----	------	---

										<p>odporności zgodnie z DNSH Wytyczne techniczne (2021/C 58/01).</p> <p>W przypadku prowadzenia nowych prac budowlanych na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu (w tym na obszarach chronionych sieci Natura 2000, miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i obszarach o kluczowym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, a także na innych obszarach chronionych), zgodność z art. 6 ust. 3 i art. dyrektywy siedliskowej i art. 5 dyrektywy ptasiej, a ocena oddziaływania na środowisko (OOS) lub badanie przesiewowe są przeprowadzane tam, gdzie jest to wymagane na mocy dyrektywy OOS.</p> <p>Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe przedsięwzięcia wymagające przeprowadzenia OOS będą dopuszczone na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zmienionej ustawą z dnia 30 marca o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Postanowienia „Wytycznych w sprawie działań naprawczych dla projektów współfinansowanych z funduszy UE dotkniętych naruszeniem 2016/2046”, zakomunikowanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), powinny być uwzględnione przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r. złożono wniosek lub wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenie na budowę.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B30L	B3.5.1 Inwestycje w budowę mieszkań przeznaczonych dla gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej	wskaźnik	W2 - Zakończona budowa drugiej puli energooszczędnego budownictwa mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach		liczba	1544	6485	Q2	2025	<p>Liczba oddanych do użytku (dla osób o niskich i średnich dochodach) mieszkań. Inwestycje będą realizowane przez władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego.</p> <p>W umowach podpisywanych z beneficjentami (władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego) określa się, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 75% tych mieszkań zostanie przydzielone tym wnioskodawcom o mieszkania, którzy znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie dochodów wnioskodawców w porządku malejącym, oraz - mieszkania zostaną wybudowane zgodnie ze standardem efektywności energetycznej o 20% ambitniejszym niż minimalny standard efektywności energetycznej obowiązujący w Polsce (standard budynków o niemal zerowym zużyciu energii/NZEB). <p>Podmioty będące beneficjentami wybierane są w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów, otwartych dla wszystkich władz lokalnych i towarzystw budownictwa społecznego. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie zwiększenia podaży energooszczędnych budynków mieszkalnych dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo traktuje się obszary, w których takie projekty zostały już wprowadzone lub planuje się ich wprowadzenie. Przydzielając projekty należy zapewnić zrównoważony podział pomiędzy podmiotami w całym kraju, z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego.</p> <p>Inwestycja nie może wyrządzić znaczącej szkody celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, z uwzględnieniem opisu środka i kroków łagodzących określonych w planie naprawy i</p>
------	--	----------	--	--	--------	------	------	----	------	---

										<p>odporności zgodnie z DNSH Wytyczne techniczne (2021/C 58/01).</p> <p>W przypadku prowadzenia nowych prac budowlanych na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu (w tym na obszarach chronionych sieci Natura 2000, miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i obszarach o kluczowym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, a także na innych obszarach chronionych), zgodność z art. 6 ust. 3 i art. dyrektywy siedliskowej i art. 5 dyrektywy ptasiej, a ocena oddziaływania na środowisko (OOS) lub badanie przesiewowe są przeprowadzane tam, gdzie jest to wymagane na mocy dyrektywy OOS.</p> <p>Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe przedsięwzięcia wymagające przeprowadzenia OOS będą dopuszczone na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zmienionej ustawą z dnia 30 marca o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Postanowienia „Wytycznych w sprawie działań naprawczych dla projektów współfinansowanych z funduszy UE dotkniętych naruszeniem 2016/2046”, zakomunikowanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), powinny być uwzględnione przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r. złożono wniosek lub wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenie na budowę.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B31L	B3.5.1 Inwestycje w budowę mieszkań przeznaczonych dla gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej	wskaźnik	Zakończona budowa trzeciej puli energooszczędnego budownictwa mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach		liczba	6485	12 355	Q2	2026	<p>Liczba oddanych do użytku mieszkań o przystępnych cenach (dla osób o niskich i średnich dochodach). Inwestycje będą realizowane przez władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego.</p> <p>W umowach podpisywanych z beneficjentami (władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego) określa się, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 75% tych mieszkań zostanie przydzielone tym wnioskodawcom o mieszkania, którzy znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie dochodów wnioskodawców w porządku malejącym, oraz -- mieszkania zostaną wybudowane zgodnie ze standardem efektywności energetycznej o 20% ambitniejszym niż minimalny standard efektywności energetycznej obowiązujący w Polsce (standard budynków o niemal zerowym zużyciu energii/NZEB). <p>Podmioty będące beneficjentami wybierane są w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów, otwartych dla wszystkich władz lokalnych i towarzystw budownictwa społecznego. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie zwiększenia podaży energooszczędnych budynków mieszkalnych dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo traktuje się obszary, w których takie projekty zostały już wprowadzone lub planuje się ich wprowadzenie. Przydzielając projekty należy zapewnić zrównoważony podział pomiędzy podmiotami w całym kraju, z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego.</p> <p>Oczekuje się, że działanie to nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis działania i środki łagodzące określone w KPO zgodne z</p>
------	--	----------	--	--	--------	------	--------	----	------	---

										<p>wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C 58/01).</p> <p>W przypadku, gdy nowe działania budowlane będą miały miejsce na obszarach o wrażliwej bioróżnorodności lub w ich pobliżu (w tym na obszarach chronionych w ramach Natura 2000, obszarach światowego dziedzictwa UNESCO i kluczowych obszarach różnorodności biologicznej, jak również na innych obszarach chronionych), wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, a ocena oddziaływania na środowisko (OOS) lub screening zostaną przeprowadzone tam, gdzie jest to wymagane na mocy dyrektywy OOS.</p> <p>Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności, wszystkie nowe przedsięwzięcia wymagające OOS muszą uzyskać zgodę na podstawie nowej ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw. Postanowienia „Wytycznych w sprawie działań naprawczych dla projektów współfinansowanych z funduszy UE dotkniętych naruszeniem 2016/2046”, zakomunikowanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), powinny być uwzględnione przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r. złożono wniosek lub wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenie na budowę</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C. KOMPONENT C: TRANSFORMACJA CYFROWA

Komponent C Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) dotyczy szeregu wyzwań: po pierwsze, dysproporcji pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi pod względem łączności oraz dostępu do szybkiego i niezawodnego połączenia internetowego, zarówno stacjonarnego, jak i mobilnego; po drugie, potrzeby szybszego i bezpieczniejszego korzystania z usług cyfrowych w sektorze publicznym; po trzecie, ogólnego braku ukierunkowanej strategii edukacji cyfrowej i szkoleń, co wyraźnie uwidoczniło się, w czasie pandemii COVID-19, w niewystarczających umiejętnościach cyfrowych i wyposażeniu w technologie informacyjno-komunikacyjne pośród uczniów i nauczycieli; wreszcie, potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa cybernetycznego systemu informacji publicznej celem szybkiego reagowania na ataki cybernetyczne oraz inne incydenty dotyczące bezpieczeństwa.

Celem tego komponentu jest przyspieszenie procesu cyfryzacji kraju poprzez transformację informatyczną sektora publicznego, gospodarki i społeczeństwa. Komponent składa się z trzech podkomponentów, zgodnie z jego celami szczegółowymi: poprawa dostępu do szybkiego Internetu (C1); rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem oraz wyrównywanie poziomu wyposażenia szkół i podnoszenie kompetencji cyfrowych obywateli. (C2); wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych oraz cyfryzacja infrastruktury służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (C3).

Reformy i inwestycje opracowane w ramach komponentu przyczynią się do realizacji trzech zaleceń krajowych (*Country-Specific Recommendations, CSR*), sformułowanych dla Polski w ciągu ostatnich dwóch lat i dotyczących potrzeby skoncentrowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na infrastrukturze cyfrowej (CSR 3, 2019) i transformacji cyfrowej (CSR 3, 2020), a także potrzeby podnoszenia kompetencji cyfrowych i wspierania transformacji cyfrowej zarówno przedsiębiorstw, jak i administracji publicznej (CSR 2, 2020).

Oczekuje się, że żaden środek przewidziany w tym komponentcie nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytocznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkody (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

Komponent będzie wspierał transformację cyfrową poprzez rozwój infrastruktury sieci dostępu nowej generacji (NGA - ang. next-generation access) , zwiększenie wykorzystania narzędzi informatycznych w sektorze publicznym oraz podnoszenie e-kompetencji społeczeństwa (przedsiębiorstw, administracji publicznej, nauczycieli i studentów). Takie działanie przyczyni się do optymalizacji bezpieczeństwa cybernetycznego, poprawy wydajności przetwarzania danych oraz modernizacji infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Wreszcie, potencjalne wdrożenie innowacyjnych rozwiązań chmurowych nowej generacji pozwoli stworzyć stabilne i trwałe jej środowisko.

C.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

W ramach dotacji komponent wdroży 3 reformy oraz 5 inwestycji.

C1.1 Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej zapewniającej powszechny dostęp do szybkiego internetu

Celem reformy jest zagwarantowanie powszechnego dostępu do szybkiego Internetu i usług cyfrowych w całej Polsce, w tym na obszarze tzw. białych plam, gdzie nie ma infrastruktury szerokopasmowej o dużej przepustowości.

Cel ten zostanie osiągnięty, po pierwsze, poprzez usunięcie barier prawnych dla inwestycji w sieci szerokopasmowe, a po drugie, poprzez dostosowanie przepisów krajowych do wspólnego unijnego zestawu narzędzi służących łączności z dnia 25 marca 2021 r., będącego zbiorem najlepszych praktyk mających na celu przyspieszenie wdrażania i upowszechniania sieci o bardzo dużej przepustowości (VHCN). Zmiany prawne przewidują m.in. zmiany w rozporządzeniu w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych oraz w rozporządzeniu w sprawie systemu Jednolitego Punktu Informacyjnego (SIP).

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2023 roku.

C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam

Celem tej inwestycji, zgodnie z założeniami wspomnianej reformy, jest zwiększenie liczby gospodarstw domowych objętych stacjonarną siecią szerokopasmową do 931 tys., ze szczególnym uwzględnieniem obszarów tzw. białych plam (gdzie nie ma obecnie infrastruktury szerokopasmowej o dużej przepustowości i gdzie w najbliższej przyszłości rynek najprawdopodobniej nie udostępni użytkownikom końcowym sieci oferującej łączność o prędkości pobierania danych 100 MB/s), tak aby objąć taką siecią co najmniej 80% gospodarstw domowych, przy zachowaniu możliwości zwiększenia jej przepustowości do rzędu gigabajtów. Inwestycję podzielono na 3 etapy: pierwszy ma objąć 100 tys. gospodarstw domowych do grudnia 2024 roku, drugi - 400 tys. gospodarstw domowych do grudnia 2025 roku, zaś ostatni - pozostałe 431 tys. gospodarstw domowych - do 30 czerwca 2026 roku.

Aby spełnić warunki DNSH, należy przeprowadzić ocenę ryzyka i podatności na zmiany klimatu, jeśli jest to wymagane przez odpowiednie przepisy, oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania adaptacyjne, zgodnie z tymi przepisami.

W przypadku wszystkich inwestycji w infrastrukturę co najmniej 70% odpadów z budowy i rozbiórki zostanie ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi, zgodnie z Wytocznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C 58/01)²⁸.

²⁸ W szczególności, działanie to wymaga, aby podmioty gospodarcze wykonujące roboty budowlane gwarantowały, że co najmniej 70% (wagowo) niebezpiecznych odpadów pochodzących z budowy i rozbiórki (z wyłączeniem materiałów występujących w naturze, o których mowa w kategorii 17 05 04 europejskiego wykazu odpadów ustanowionego decyzją 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującą decyzję 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów, oraz decyzją Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (notyfikowanej jako dokument nr C(2000) 1147)), i wytworzonych na placu budowy, zostanie przygotowanych do ponownego wykorzystania, recyklingu czy też innego rodzaju odzysku materiałowego, w tym do operacji wypełniania wyrobisk przy użyciu tych odpadów jako substytutu innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz Protokołem UE w sprawie postępowania z odpadami budowlanymi i pochodzącymi z rozbiórki (*EU Construction and Demolition Waste Management Protocol*).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

C2.1 Zwiększanie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie

Ta szeroko zakrojona reforma obejmuje różne aspekty, promujące informatyzację polskiego społeczeństwa, od cyfrowych usług publicznych po edukację cyfrową obywateli i pracowników.

Upowszechnieniu zastosowań technologii cyfrowych w sektorze publicznym mają służyć zmiany legislacyjne promujące komunikację elektroniczną pomiędzy instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami i obywatelami. Pierwsza z nich polega na zmianie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, celem cyfryzacji dokumentów i procesów realizowanych przez administrację publiczną. Druga zmieni ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (VAT) w zakresie wykorzystania ustrukturyzowanych danych z faktur wystawianych w formacie elektronicznym, wprowadzając obowiązek wystawiania i otrzymywania e-faktur za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).

Jeśli chodzi o kompetencje cyfrowe, podstawowym elementem ich rozwoju będzie stworzenie i wdrożenie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Program ten określi kompleksowy, długoterminowy zestaw wymagań wspierających rozwój i monitorowanie kompetencji cyfrowych w edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej. W programie należy jasno sformułować zasady powołania i funkcjonowania Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Dokument zostanie opracowany z wykorzystaniem koncepcji zaangażowania wielu interesariuszy.

W dziedzinie edukacji podstawowym elementem stymulującym jej cyfryzację będzie określenie minimalnych wiążących standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową. Obowiązkowe wytyczne zostaną opracowane we współpracy z samorządami lokalnymi i w porozumieniu z szeroką grupą interesariuszy, i zapewnią minimalny poziom wyposażenia każdej szkoły w Polsce w technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK).

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2024 roku.

C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie

Aby zwiększyć stopień korzystania z e-usług publicznych, w ramach tej inwestycji realizowane będą następujące pakiety projektów:

- rozwój e-usług w administracji publicznej umożliwiających obywatelom załatwianie spraw administracyjnych przez Internet;
- budowa lub rozbudowa systemów informatycznych dla administracji publicznej umożliwiających urzędnikom cyfryzację ich działań;
- cyfryzacja procedur administracyjnych związanych z budownictwem i planowaniem przestrzennym;
- cyfryzacja usług i procesów Krajowej Administracji Skarbowej, w tym wdrożenie elektronicznego obiegu faktur w biznesie (Krajowy System e-Faktur - KSeF);

- cyfryzacja rolnictwa, w tym wdrożenie rozwiązań geomatycznych i monitoringu satelitarnego w rolnictwie oraz wdrożenie cyfrowego systemu weryfikacji gruntów rolnych;
- wdrożenie testowych mechanizmów współpracy w celu stymulowania rozwoju i upowszechniania technologii przełomowych, np. poprzez portal integrujący usługi smart city z aplikacjami opartymi na Sztucznej Inteligencji i Internecie Rzeczy.

W szczególności przewiduje się opracowanie 39 projektów mających na celu m.in. budowę dziesięciu nowych lub rozbudowę istniejących platform udostępniania danych publicznych i e-usług; budowę 30 nowych lub rozbudowę istniejących publicznych systemów informatycznych; wdrożenie 65 nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych; udostępnienie, dostosowanie i rozbudowę 400 e-usług, w tym usług API na nowych lub rozbudowanych platformach, a także wdrożenie trzech testowych mechanizmów współpracy stymulujących wykorzystanie przełomowych technologii. Zakłada się, że wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą miały co najmniej czwarty poziom dojrzałości, czyli pełną elektroniczną obsługę interesantów (poziom obsługi transakcji w pięciostopniowym modelu dojrzałości).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne - inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych

Zgodnie z założeniem stworzenia minimalnych wiążących standardów dla sprzętu ICT, inwestycja ta dostarczy do wszystkich szkół w Polsce najnowocześniejszy sprzęt multimedialny, z którego będą mogli korzystać zarówno nauczyciele, jak i uczniowie. Celem jest umożliwienie wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu, na równym poziomie, w każdej polskiej szkole podstawowej i ponadpodstawowej, a założeniem jest wyposażenie w przenośne komputery z oprogramowaniem co najmniej 90% nauczycieli, oraz zapewnienie jednego laptopa na maksymalnie sześciu uczniów, czyli zaopatrzenie szkół w przynajmniej 1 200 000 laptopów.

Aby spełnić warunki DNSH, sprzęt ICT powinien odpowiadać wymaganiom dotyczącym zużycia energii i efektywności materiałowej określonym zgodnie z Dyrektywą 2009/125/WE dla serwerów i przechowywania danych, komputerów i serwerów komputerowych, lub wyświetlaczy elektronicznych. Ponadto sprzęt ICT nie może zawierać substancji podlegających ograniczeniom wymienionych w załączniku II do Dyrektywy 2011/65/UE.

Należy opracować plan gospodarowania odpadami, aby uzyskać maksymalny poziom recyklingu sprzętu elektrycznego i elektronicznego po zakończeniu jego eksploatacji, w tym poprzez umowy z partnerami zajmującymi się recyklingiem, uwzględnione w projekcjach finansowych lub oficjalnej dokumentacji projektu. Po zakończeniu eksploatacji sprzęt należy przygotować do ponownego użycia, odzysku, recyklingu lub odpowiedniego przetworzenia, w tym usunięcia wszystkich cieczy, a także selektywnego przetworzenia zgodnie z załącznikiem VII do Dyrektywy 2012/19/UE.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 września 2025 roku.

C2.1.3 E-kompetencje

Poprzez przeszkolenie co najmniej 380 000 osób Polska zamierza podnieść ogólny poziom kompetencji cyfrowych w społeczeństwie oraz usprawnić proces cyfryzacji kraju. Wśród grupy

przeszkolonych osób 40% stanowić będą obywatele potrzebujący podstawowych umiejętności cyfrowych, 20% - urzędnicy publiczni, 20% - osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem, a pozostałe 20% - wykładowcy i nauczyciele, którzy przejdą szkolenia na poziomie podstawowym i średniozaawansowanym. Ostatnia kategoria nie obejmuje personelu przedszkoli wspieranych przez inwestycje w urządzenia i infrastrukturę ICT zasilane kredytem, dla których przewidziane są dodatkowe, specjalistyczne szkolenia.

W ramach inwestycji w urzędzie ministra właściwego ds. cyfryzacji zostanie utworzone Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, w skład którego wejdą eksperci, doradcy i specjaliści, wspierający realizację polityki cyfrowej.

Ponadto należy stworzyć sieć koordynatorów cyfrowych, którzy będą wspierać każdą gminę w organizacji procesu cyfryzacji, w sumie przeciętnie 2 477 osób (minimum jeden koordynator na gminę, w zależności czynników takich jak: wielkość, liczba mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowania na sprzęt komputerowy).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo

Reforma koncentruje się na trzech celach szczegółowych, które umożliwią wdrożenie rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa systemów informatycznych: (i) rozwój krajowego systemu bezpieczeństwa cybernetycznego; (ii) zdolność do skutecznego zapobiegania incydentom i reagowania na nie; (iii) tworzenie świadomości społecznej w odniesieniu do bezpieczeństwa cybernetycznego. Wymienione cele zostaną osiągnięte poprzez szereg zmian w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług kluczowych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo - CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo

Inwestycja składa się z czterech różnych komponentów: (i) cyberbezpieczeństwo; (ii) infrastruktura przetwarzania danych; (iii) optymalizacja infrastruktury służb odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa; oraz (iv) rozwiązania w zakresie chmury obliczeniowej i przetwarzania brzegowego.

W zakresie (i) cyberbezpieczeństwa zostanie zrealizowanych 8 projektów indywidualnych zmierzających do:

- utworzenia sieci 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC);
- utworzenia sieci obejmującej łącznie 7 sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT) w kluczowych sektorach w rozumieniu Dyrektywy NIS (Dyrektywy w sprawie środków na rzecz wspólnego wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w całej Unii): energetyce, transporcie, ochronie zdrowia, bankowości, infrastrukturze rynku finansowego, infrastrukturze cyfrowej i zaopatrzeniu w wodę;
- podłączenia 385 krajowych podmiotów zajmujących się cyberbezpieczeństwem do zintegrowanego systemu zarządzania cyberbezpieczeństwem;

- stworzenia sieci minimum 30 centrów monitorowania bezpieczeństwa (SOC) na potrzeby bezpieczeństwa narodowego oraz modernizacji istniejących centrów;
- realizacji programu przekwalifikowania 600 osób w zakresie cyberbezpieczeństwa, w tym między innymi obecnych pracowników;
- wdrożenia programu zabezpieczenia systemów w co najmniej 30 podmiotach stosujących technologię operacyjną w przemysłowych systemach sterowania;
- udzielenia wsparcia 400 podmiotom w zakresie modernizacji i rozbudowy struktur cyberbezpieczeństwa z wykorzystaniem technologii informatycznych i operacyjnych, w tym zakupu zapór sieciowych i systemów cyberbezpieczeństwa;
- utworzenia na poziomie wojewódzkim sieci osób odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo (ang. *cybersecurity first responders*), które będą wspierać podmioty publiczne w reagowaniu na incydenty związane z cyberbezpieczeństwem oraz w usuwaniu skutków takich incydentów, a także prowadzić szkolenia dla władz lokalnych i regionalnych w zakresie cyberbezpieczeństwa (co najmniej 440 przeszkolonych osób odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo plus pracownicy władz lokalnych i regionalnych).

W zakresie (ii) infrastruktury przetwarzania danych utworzone zostaną 3 standardowe centra przetwarzania danych, gwarantujące energooszczędną i skalowalną infrastrukturę krytyczną, aby zapewnić dostępność usług cyfrowych oraz bezpieczną infrastrukturę dla systemów ICT. Centra te będą zgodne z Europejskim kodeksem postępowania w zakresie efektywności energetycznej centrów danych (*European Code of Conduct on Data Centre Energy Efficiency*), w szczególności w odniesieniu do następujących obszarów:

- 3.2.8 *Zrównoważone wykorzystanie energii*: energię potrzebną do funkcjonowania centrów danych należy pozyskiwać z OZE.
- 3.2.11 *Alternatywne technologie wytwarzania energii*: planuje się instalację odnawialnych źródeł energii w obiektach centrów danych oraz wykorzystanie technologii wodorowych ogniwo paliwowych;
- 3.3.2. *Uwzględnienie wielu poziomów odporności*: oczekuje się, że centra danych wzmocnią niezawodność systemu zasilania poprzez stworzenie nowych źródeł zasilania rezerwowego, np. turbin gazowych czy wodorowych ogniwo paliwowych.

Aby spełnić warunki DNSH, przeprowadzona zostanie ocena ryzyka środowiskowego i podatności na zagrożenia dla budowanych i remontowanych centrów danych oraz wdrożone zostaną wszelkie niezbędne rozwiązania adaptacyjne. W przypadku wszystkich inwestycji w infrastrukturę co najmniej 70% odpadów z budowy i rozbiórki zostanie ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi, zgodnie z Wytocznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C 58/01).

(iii) Optymalizacja infrastruktury służb odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa obejmie 4 projekty mające na celu integrację różnych systemów ostrzegania i alarmowania oraz poprawę współpracy pomiędzy służbami państwowymi, takimi jak policja, straż pożarna czy władze lokalne.

Wreszcie, jeśli chodzi o (iv) rozwiązania w zakresie chmury obliczeniowej i przetwarzania brzegowego, oczekuje się, że Polska weźmie udział w potencjalnie ważnym projekcie stanowiącym przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI) dotyczącym infrastruktury chmury obliczeniowej następnej generacji i usług brzegowych, mającym na celu wsparcie rozwoju i pierwszego przemysłowego wdrożenia zaawansowanych projektów badawczo-rozwojowych dotyczących przyszłości przetwarzania danych z wykorzystaniem kontinuum chmury obliczeniowej i usług brzegowych (*edge-to-cloud compute continuum*).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

C.2. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
C1G	C1.1 Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej zapewniającej powszechny dostęp do szybkiego internetu	kamień milowy	Przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów ramy dofinansowania projektów szerokopasmowych na białych obszarach Dostępu Nowej Generacji (DNG), na których obecnie nie ma sieci DNG	Publikacja ram na stronach internetowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Centrum Projektów Polska Cyfrowa, wskazująca na wejście w życie				Q2	2022	Ustanowienie ram jako podstawy dla ogłoszenia na składanie wniosków. Ramy będą zawierać przepisy mające na celu zapewnienie pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01) w odniesieniu do projektów wspieranych w ramach tego środka, poprzez zastosowanie testu zrównoważonego rozwoju, listy wykluczeń oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
C2G	C1.1 Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej zapewniającej powszechny dostęp do szybkiego internetu	kamień milowy	Nowelizacja rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie corocznej inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych	Przepis w nowelizacji rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				Q1	2023	Wejście w życie znowelizowanych przepisów rozporządzenia w sprawie krajowej corocznej inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych, w celu lepszej identyfikacji obszarów wymagających dodatkowego wsparcia ze środków publicznych.
C3G	C1.1 Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej zapewniającej powszechny dostęp do szybkiego internetu	kamień milowy	Nowelizacja rozporządzenia w sprawie Jednolitego Punktu Informacyjnego przez Prezesa Rady Ministrów	Przepis w nowelizacji rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Wejście w życie znowelizowanych przepisów rozporządzenia w sprawie Jednolitego Punktu Informacyjnego, zapewniającego operatorom szerszy zakres informacji o infrastrukturze, która może być wykorzystana w

										inwestycjach telekomunikacyjnych oraz zapewniającego lepiej dopasowane narzędzia planowania.
C4G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	wskaźnik	W1 - Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokale mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do przepustowości gigabitowej)		liczba	0	100 000	Q4	2024	Dodatkowe co najmniej 100 000 gospodarstw domowych na białych obszarach NGA, w których rynek prawdopodobnie nie zapewni użytkownikom końcowym w najbliższej przyszłości sieci oferującej łączność o przepustowości 100 Mb/s, zostanie objęte szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do przepustowości gigabitowej), zgodnie z celami Krajowego Planu Szerokopasmowego oraz Komunikatu Komisji w sprawie Europejskiego Społeczeństwa Gigabitowego. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z charakterystyką energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.
C5G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	wskaźnik	W2 - Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokale mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do		liczba	100 000	500 000	Q4	2025	Dodatkowe co najmniej 500 000 (kumulatywnie) gospodarstw domowych na białych obszarach NGA, w których rynek prawdopodobnie nie zapewni użytkownikom końcowym w najbliższej przyszłości sieci oferującej łączność o przepustowości 100 Mb/s, zostanie objęta

			przepustowości gigabitowej)							<p>szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do przepustowości gigabitowej), zgodnie z celami Krajowego Planu Szerokopasmowego oraz Komunikatu Komisji w sprawie Europejskiego Społeczeństwa Gigabitowego.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z charakterystyką energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.</p>
C6G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	wskaźnik	W3 - Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokale mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do przepustowości gigabitowej).		liczba	500 000	931 000	Q2	2026	<p>Dodatkowe co najmniej 931 000 (kumulatywnie) gospodarstw domowych na białych obszarach NGA, w których rynek prawdopodobnie nie zapewni użytkownikom końcowym w najbliższej przyszłości sieci oferującej łączność o przepustowości 100 Mb/s, zostanie objęta szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do przepustowości gigabitowej), zgodnie z celami Krajowego Planu Szerokopasmowego oraz Komunikatu Komisji w sprawie Europejskiego Społeczeństwa Gigabitowego.</p> <p>Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C</p>

										58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z charakterystyką energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.
C7G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne - wprowadzenie domyślnej cyfrowej formy dokumentów i elektronicznej formy usług oraz cyfryzacja procesów administracyjnych.	Przepis w nowelizacji ustawy wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	Wejście w życie znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Za przygotowanie i uchwalenie tej ustawy odpowiada Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
C8G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stosowanie faktur ustrukturyzowanych) - wprowadzenie do obrotu gospodarczego ustrukturyzowanych faktur elektronicznych oraz obowiązku ich wystawiania i otrzymywania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-faktur.	Przepis w nowelizacji ustawy wskazujący na wejście w życie				Q2	2024	Wejście w życie znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stosowanie faktur ustrukturyzowanych). Korzystanie z e-faktury uważa się za obowiązkowe. Organem rządowym odpowiedzialnym za przygotowanie i przyjęcie znowelizowanej ustawy jest Ministerstwo Finansów.
C9G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	kamień milowy	Minimalne obowiązujące standardy wyposażenia wszystkich szkół w infrastrukturę cyfrową umożliwiającą wykorzystanie technologii cyfrowych w nauce na	Przyjęcie standardów przez Ministerstwo Edukacji i Nauki				Q3	2022	Przyjęcie obowiązujących standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową, które mają być obowiązkowe dla każdej szkoły, aby osiągnąć ten sam poziom infrastruktury cyfrowej. Opracowanie standardów będzie konsultowane z

			równym poziomie w każdej szkole.							szerokim gronem interesariuszy oraz samorządem. Za przygotowanie i przyjęcie tego rozporządzenia odpowiada Ministerstwo Edukacji i Nauki.
C10G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	kamień milowy	Wejście w życie uchwały Rady Ministrów przyjmującej Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych do zarządzania rozwojem kompetencji cyfrowych oraz edukacji cyfrowej obywateli i pracowników w różnych sektorach. Zawiera to utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC)	Przepis w uchwale Rady Ministrów przyjmującej PRKC wskazujący na wejście jej w życie				Q3	2022	Wejście w życie uchwały Rady Ministrów przyjmującej Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (programu wieloletniego do 2030 roku), w tym planu wdrażania, ewaluacji i monitoringu zgodnie z "Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju". Program jest opracowywany z zastosowaniem podejścia obejmującego wielu interesariuszy. W ramach programu ustanawia się między innymi Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC) oraz politykę rozwoju kompetencji cyfrowych.
C11G	E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	wskaźnik	W1 - Projekty tworzące nowe e-usługi i modernizujące istniejące, usprawniające proces ich tworzenia lub poprzez cyfryzację usprawniające obsługę procesów		liczba	0	6	Q3	2024	Liczba zrealizowanych projektów, które tworzą nowe i rozwijają istniejące e-usługi, usprawniając proces ich tworzenia lub, poprzez cyfryzację, usprawniając obsługę procesów. Te projekty doprowadzą do: - Zakończenia budowy nowych lub rozbudowy platform udostępniania danych publicznych oraz platform wdrażania e-usług; - Zakończenia budowy nowych lub rozbudowy publicznych systemów informatycznych; - Wdrożenia nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych;

										<ul style="list-style-type: none"> - Dostarczania, adaptacji i rozbudowy e-usług, w tym usług interfejsu programowania aplikacji (API) na nowych lub rozbudowanych platformach; - Wdrożenia testowych mechanizmów współpracy w celu stymulowania wykorzystania przełomowych technologii. <p>Wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą mieć co najmniej czwarty poziom dojrzałości, czyli pełną elektroniczną obsługę spraw.</p>
C12G	E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	wskaźnik	W2 - Projekty tworzące nowe e-usługi i modernizujące istniejące, usprawniające proces ich tworzenia lub poprzez cyfryzację usprawniające obsługę procesów		liczba	6	39	Q2	2026	<p>Liczba zrealizowanych projektów, które tworzą nowe i rozwijają istniejące e-usługi, usprawniając proces ich tworzenia lub, poprzez cyfryzację, usprawniając obsługę procesów. Te projekty doprowadzą do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakończenia budowy nowych lub rozbudowy platform udostępniania danych publicznych oraz platform wdrażania e-usług; - Zakończenia budowy nowych lub rozbudowy publicznych systemów informatycznych; - Wdrożenia nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych; - Dostarczania, adaptacji i rozbudowy e-usług, w tym usług interfejsu programowania aplikacji (API) na nowych lub rozbudowanych platformach; - Wdrożenia testowych mechanizmów współpracy w celu

										stymulowania wykorzystania przełomowych technologii. Wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą mieć co najmniej czwarty poziom dojrzałości.
C13G	E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	wskaźnik	Uwierzytelnienia przez węzeł krajowy https://login.gov.pl (średnia na miesiąc w danym roku)		liczba	0	8 500 000	Q4	2025	Co najmniej 8 500 000 uwierzytelnień przez węzeł krajowy, który jest narzędziem łączącym krajowe (publiczne i prywatne) systemy identyfikacji elektronicznej oraz systemy informatyczne, w ramach których świadczone są e-usługi. Całkowitą liczbę uwierzytelnień online mierzy się, odzwierciedlając pojedynczą interakcję danego użytkownika usług publicznych online.
C14G	C2.1.2 Równe szanse dla szkół z mobilnymi urządzeniami multimedialnymi – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	wskaźnik	Nowe komputery przenośne do dyspozycji nauczycieli		liczba	0	465 000	Q3	2023	Co najmniej 465 000 przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku nauczycieli. Ogólnym celem tego działania jest wyposażenie nauczycieli w komputery przenośne. Sprawiedliwa i przejrzysta procedura przydziału komputerów przenośnych z oprogramowaniem, zapewni równe traktowanie wszystkich szkół i placówek oświatowych i zostanie ustalona we współpracy z samorządami. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań

										związanych z efektywnością energetyczną, efektywnością materiałową i recyklingiem.
C15G	C2.1.2 Równe szanse dla szkół z mobilnymi urządzeniami multimedialnymi – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	wskaźnik	Nowe komputery przenośne do dyspozycji uczniów		liczba	0	735000	Q3	2025	Co najmniej 735 000 przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku uczniów. Sprawiedliwa i przejrzysta procedura przydziału komputerów przenośnych z oprogramowaniem zapewni równe traktowanie wszystkich szkół i placówek oświatowych i zostanie ustalona we współpracy z samorządami. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytocznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z efektywnością energetyczną, efektywnością materiałową i recyklingiem.
C16G	C2.1.3 E-kompetencje	kamień milowy	Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC)	Sprawozdanie ze struktury organizacyjnej i funkcjonowania CRKC				Q4	2022	Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC) zostanie utworzone w ramach urzędu ministra właściwego do spraw cyfryzacji. Głównym celem CRKC jest przyczynienie się do wzmocnienia i usprawnienia systemu koordynacji rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce poprzez realizację następujących funkcji pomocniczych: • Funkcja badawcza i analityczna Funkcja ta zawiera prace badawcze i monitorujące w zakresie kompetencji cyfrowych i jest w połączeniu z funkcją obserwatora, który gromadzi

										<p>i strukturyzuje wiedzę w tym zakresie (poprzez analizę nowoczesnych trendów, innowacji, badań i dobrych praktyk). Prowadzi to do sformułowania zaleceń i wniosków dotyczących odpowiednich działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcja testowania i wdrażania <p>Funkcja ta będzie polegała na testowaniu w formie akcji pilotażowych i wdrażaniu najbardziej wartościowych i obiecujących rozwiązań, rekomendacji i propozycji wynikających z akcji pilotażowych oraz realizacji funkcji badawczo-analitycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcja edukacyjna i popularyzatorska <p>Funkcja ta będzie obejmować takie działania, jak: doradztwo, mentoring, seminaria, szkolenia i kursy, a także upowszechnianie wyników działań Centrum poprzez portal informacyjny z analizami/standardami/schematami/dobrymi praktykami dotyczącymi rozwoju kompetencji cyfrowych.</p>
C17G	C2.1.3 E-kompetencje	wskaźnik	W1- Koordynatorzy cyfrowi, średnio jeden w każdej gminie w Polsce		liczba	0	1500	Q2	2023	<p>Co najmniej połowa wszystkich gmin zostanie objęta programem dla celu pośredniego, w każdej gminie będzie średnio jeden koordynator cyfrowy. Dodatkowa liczba koordynatorów na gminę zostanie określona w oparciu o takie czynniki jak: wielkość gminy, liczbę mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy. Zadaniem koordynatorów cyfrowych będzie</p>

										wspieranie gminy i instytucji na swoim terenie oraz odpowiadanie na rzeczywiste potrzeby ludności.
C18G	C2.1.3 E-kompetencje	wskaźnik	W2- Nowi koordynatorzy cyfrowi, co najmniej jeden w każdej gminie w Polsce		liczba	1500	2477	Q3	2025	Programem objęte zostaną wszystkie gminy, a w każdej gminie będzie średnio jeden koordynator cyfrowy. Dodatkowa liczba koordynatorów na gminę zostanie określona w oparciu o takie czynniki jak: wielkość gminy, liczbę mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy. Zadaniem koordynatorów cyfrowych będzie wspieranie gminy i instytucji na swoim terenie oraz odpowiadanie na rzeczywiste potrzeby ludności.
C19G	C2.1.3 E-kompetencje	wskaźnik	W1 - Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności informatycznych		liczba	0	190 000	Q3	2024	Co najmniej 190 000 osób przeszkolonych w ramach realizacji projektów mających na celu rozwijanie (nabywanie lub rozwijanie) kompetencji cyfrowych. Osoby objęte szkoleniami z zakresu kompetencji cyfrowych będą zawierać w sposób mniej lub bardziej równomierny następujące kategorie: - 40% obywateli potrzebujących podstawowych umiejętności cyfrowych; - 20% urzędników publicznych; - 20% wychowawców i nauczycieli; - 20% osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Inwestycja nie obejmuje dodatkowych obowiązkowych szkoleń dla kadry pedagogicznej przedszkoli w zakresie obsługi

										sprzętu teleinformatycznego dla małych dzieci.
C20G	C2.1.3 E-kompetencje	wskaźnik	W2 - Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności informatycznych		liczba	190 000	380 000	Q2	2026	Co najmniej 380 000 osób przeszkolonych w ramach realizacji projektów mających na celu rozwijanie (nabywanie lub rozwijanie) kompetencji cyfrowych. Osoby objęte szkoleniami z zakresu kompetencji cyfrowych będą zawierać w sposób mniej lub bardziej równomierny następujące kategorie: - 40% obywateli potrzebujących podstawowych umiejętności cyfrowych; - 20% urzędników publicznych; - 20% wychowawców i nauczycieli; - 20% osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Inwestycja nie obejmuje dodatkowych obowiązkowych szkoleń dla kadry pedagogicznej przedszkoli w zakresie obsługi sprzętu teleinformatycznego dla małych dzieci.
C21G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	kamień milowy	Nowelizacja ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, wdrażająca dyrektywę NIS oraz ustanawiająca kompleksowe podstawy prawne i organizacyjne cyberbezpieczeństwa dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa	Przepis w nowelizacji ustawy wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Wejście w życie zmian w ustawie o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Pozwoli to m.in. na utworzenie sieci sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT), utworzenie Centrów Wymiany i Analizy Informacji (ISAC) oraz wzmocni mechanizmy współpracy pomiędzy administracją rządową a jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie reagowania na incydenty naruszające

										bezpieczeństwo. Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa jest konieczna także w związku z koniecznością wdrożenia tzw. 5G Toolbox. Za przygotowanie i przyjęcie znowelizowanej ustawy odpowiedzialna jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
C22G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług podstawowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych	Przepis w nowelizacji rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				Q4	2023	Wejście w życie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług kluczowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych. Progi/kryteria identyfikacji operatorów usług kluczowych, przede wszystkim w sektorze zdrowia zostaną zmienione w celu poprawy obecnych kryteriów jakości, pozwalających na identyfikację podmiotów/szpitali kluczowych w sektorze zdrowia.
C23G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	wskaźnik	Projekty z zakresu cyberbezpieczeństwa (CyberPL) w ramach dwóch obszarów interwencji: 1) Program Poprawy Efektywności Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa (KSC-PL) oraz 2) Utworzenie i rozwój operacyjnych centrów cyberbezpieczeństwa (SOC-DEV-PL)		liczba	0	8	Q2	2026	Liczba zrealizowanych projektów pod parasolem cyberbezpieczeństwa, na który składają się: <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie sieci 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC); • Utworzenie sieci dla łącznie 7 sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT) w kluczowych sektorach; • Przyłączenie 385 krajowych podmiotów cyberbezpieczeństwa do zintegrowanego systemu zarządzania

										<p>cyberbezpieczeństwem;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie sieci nowopowstałych lub zmodernizowanych minimum 30 centrów operacji bezpieczeństwa (SOC) w podmiotach kluczowych dla bezpieczeństwa państwa oraz modernizacja istniejących; • Realizacja programu przekwalifikowania i podnoszenia umiejętności 600 osób personelu cyberbezpieczeństwa; • Wdrożenie programu wzmocnienia systemowego co najmniej 30 podmiotów wykorzystujących technologię operacyjną przemysłowych systemów sterowania (ICS); • Wsparcie 400 podmiotów w zakresie modernizacji i rozbudowy infrastruktury cyberbezpieczeństwa z wykorzystaniem technologii informatycznych i operacyjnych oraz zakupu produktów i usług z zakresu cyberbezpieczeństwa • Utworzenie wojewódzkiej sieci ratowników cyberbezpieczeństwa wspierających podmioty publiczne w obsłudze i odzyskiwaniu incydentów oraz prowadzenie szkoleń dla władz lokalnych i regionalnych z zakresu cyberhigieny (co najmniej 440 ratowników i osób przeszkolonych).
C24G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb	kamień milowy	Podpisanie umów na budowę centrów przetwarzania danych	Podpisanie umów				Q1	2024	Podpisane umowy na wykonanie budynków trzech centrów przetwarzania danych, które obejmować będą też ich wyposażenie mechaniczne i elektryczne.

	państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo									
C25G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	wskaźnik	Stworzenie standardowych centrów przetwarzania danych, zapewniających energooszczędną infrastrukturę		liczba	0	3	Q2	2026	Liczba funkcjonujących ustandaryzowanych centrów danych, pod względem założonych parametrów efektywności energetycznej wykorzystujących energię odnawialną i wodór, gęstość mocy obliczeniowej i podłączonych do wybudowanej pętli światłowodowej zapewniającej dwie niezależne trasy komunikacyjne pomiędzy dowolnie wybraną parą CPD. Centra przestrzegają Europejskiego Kodeksu Postępowania w zakresie Efektywności Energetycznej Centrów Danych. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z efektywnością energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.
C26G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	wskaźnik	Infrastruktura mobilna systemu zarządzania kryzysowego		liczba	0	17721	Q4	2025	Wartość wskaźnika składa się z następujących elementów: - 4060 zmodernizowanych punktów systemu alarmowania i ostrzegania ludności, które obejmują wymianę analogowych syren alarmowych na cyfrowe, wyposażenie wybranych punktów w kompatybilny sprzęt i oprogramowanie, zakup urządzeń umożliwiających szyfrowanie

										transmisji radiowej oraz transmisji IP; - 13630 wysokiej jakości Mobilnych Terminali Danych (MTD) dostosowanych do nowych funkcjonalności systemu dla funkcjonariuszy Policji (w tym zakup urządzeń i oprogramowania); - 30 mobilnych punktów stworzonych w celu umożliwienia bezpiecznego połączenia w ramach i pomiędzy służbami porządkowymi. - jeden samowystarczalny mobilny punkt medyczny dla zagrożeń medycznych, biochemicznych, radiologicznych i klęsk żywiołowych.
C27G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	kamień milowy	Important Project of Common European Interest (IPCEI): wybór projektów rozwiązań chmurowych nowej generacji i podpisanie umów	Podpisanie umów z wybranymi podmiotami				Q3	2022	Wybór projektów i podpisanie co najmniej pięciu umów po ogłoszeniu naboru wniosków projektowych ma na celu wsparcie rozwoju rozwiązań Next Generation Cloud (chmury nowej generacji) w Polsce.
C28G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	wskaźnik	Important Project of Common European Interest (IPCEI): opracowanie krajowych rozwiązań w zakresie przetwarzania danych dotyczących infrastruktury/usług		liczba	0	5	Q2	2024	Co najmniej 5 nowych rozwiązań w zakresie przetwarzania danych o infrastrukturze/usługach krajowych opracowanych przez wybrane firmy.

C.3. Opis reform i inwestycji finansowanych w części pożyczkowej

C1.2. Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze

Reforma ma poprawić otoczenie prawne związane z rozwojem sieci komórkowych poprzez usunięcie istniejących barier dla rozwiązań 5G w branżach wertykalnych oraz dostosowanie przepisów krajowych do unijnego zestawu narzędzi łączności (*EU Connectivity Toolbox*). Zmiany regulacyjne skupią się na temacie emisji pola elektromagnetycznego (EMF) oraz instalacji radiokomunikacyjnej, natomiast konkretne poprawki zostaną określone przez odpowiednie ministerstwa dla następujących sektorów wertykalnych: zdrowie, logistyka i transport, rolnictwo, przemysł, energetyka, inteligentne miasta, edukacja i ochrona środowiska.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej

Celem tej inwestycji jest ułatwienie inwestorom z branży telekomunikacyjnej dostępu do zwrotnego wsparcia finansowego celem przyspieszenia wdrażania sieci 5G na obszarach kraju o małym popycie (słabo zaludnionych), w tym na obszarach oddalonych o niższej rentowności ekonomicznej. Aby zaspokoić potrzeby użytkowników końcowych, co najmniej 4200 stacji bazowych zostanie rozmieszczonych na obszarach wiejskich, gdzie rynek nie zapewnia i prawdopodobnie nie zapewni w najbliższej przyszłości wystarczającej jakości usług. Cel ten należy rozumieć jako dodatkowe pokrycie osiągnięte dzięki wsparciu z RRF, a zatem nie uwzględnia ono gospodarstw domowych, które zostaną objęte zasięgiem sieci w wyniku aukcji częstotliwości 5G. Ponadto zbudowany zostanie nowy stacjonarny system monitorowania, aby zapewnić publiczny dostęp do danych na temat poziomu emisji pól elektromagnetycznych pochodzących z instalacji radiokomunikacyjnych.

W celu zapewnienia zgodności tej inwestycji z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów mają stanowić, że wybierane będą tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Aby spełnić warunki DNSH, należy przeprowadzić ocenę ryzyka i podatności na zmiany klimatu, jeśli jest to wymagane przez odpowiednie przepisy, oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania adaptacyjne, zgodnie z tymi przepisami. W przypadku wszystkich inwestycji w infrastrukturę co najmniej 70% odpadów z budowy i rozbiórki zostanie ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi, zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Znaczącej Szkodę (2021/C 58/01)²⁹.

²⁹ W szczególności, działanie to wymaga, aby podmioty gospodarcze wykonujące roboty budowlane gwarantowały, że co najmniej 70% (wagowo) niebezpiecznych odpadów pochodzących z budowy i rozbiórki (z wyłączeniem materiałów występujących w naturze, o których mowa w kategorii 17 05 04 europejskiego wykazu odpadów ustanowionego decyzją 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującą decyzją 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów, oraz decyzją Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (notyfikowanej jako dokument nr C(2000) 1147)), i wytworzonych na placu budowy, zostanie przygotowanych do ponownego wykorzystania, recyklingu czy też innego rodzaju odzysku materiałowego, w tym do operacji wypełniania wyrobisk przy użyciu tych odpadów jako substytutu innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz Protokołem UE w sprawie postępowania z odpadami budowlanymi i pochodzącymi z rozbiórki (*EU Construction and Demolition Waste Management Protocol*).

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

C2.2 Reforma podstaw cyfryzacji systemów oświaty i wychowania

Reforma stworzy fundamenty cyfryzacji systemu edukacji poprzez przyjęcie polityki cyfryzacji w oświacie, aby przygotować dzieci i młodzież do życia w społeczeństwie informatycznym. Cele tego strategicznego dokumentu koncentrują się na skutecznym i znaczącym włączaniu nowych technologii do nauczania, uczenia się i oceniania, i są opracowywane z zastosowaniem podejścia partycypacyjnego (aktywnego uczestnictwa).

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2022 roku.

C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiedni sprzęt i infrastrukturę ICT celem poprawy ogólnej wydajności systemu edukacji

Celem tej inwestycji jest poprawa poziomu wyposażenia szkół w sprzęt i infrastrukturę ICT ponad minimalnie wymagane standardy.

Inwestycja obejmuje:

- budowę i/lub modernizację sieci lokalnej (LAN) w 100 000 sal lekcyjnych;
- zapewnienie zestawu IT do zdalnego nauczania dla 100 000 sal lekcyjnych;
- wyposażenie 16 000 szkół podstawowych i ponadpodstawowych w laboratoria sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoria przyrodnicze, technologiczne, inżynieryjne i matematyczne (STEM);
- cyfryzację systemu egzaminacyjnego, w szczególności reorganizację i modernizację centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz cyfryzację Informatycznego Centrum Edukacji i Nauki.

Sieci LAN, zestawy IT do zdalnego nauczania oraz laboratoria AI i STEM zostaną równo rozdzielone pomiędzy szkoły, w zależności od gęstości zaludnienia oraz pokrycia geograficznego danej szkoły. Zostanie przeprowadzona otwarta, sprawiedliwa i przejrzysta procedura wyboru podmiotów dostarczających infrastrukturę sieciową lub sprzęt ITC.

Aby spełnić warunki DNSH, sprzęt ICT powinien odpowiadać wymaganiom dotyczącym zużycia energii i efektywności materiałowej określonym zgodnie z Dyrektywą 2009/125/WE dla serwerów i przechowywania danych, komputerów i serwerów komputerowych, lub wyświetlaczy elektronicznych. Ponadto sprzęt ICT nie może zawierać substancji podlegających ograniczeniom wymienionych w załączniku II do Dyrektywy 2011/65/UE.

Należy opracować plan gospodarowania odpadami, aby uzyskać maksymalny poziom recyklingu sprzętu elektrycznego i elektronicznego po zakończeniu jego eksploatacji, w tym poprzez umowy z partnerami zajmującymi się recyklingiem, uwzględnione w projekcjach finansowych lub oficjalnej dokumentacji projektu. Po zakończeniu eksploatacji sprzęt należy przygotować do ponownego użycia, odzysku, recyklingu lub odpowiedniego przetworzenia, w tym usunięcia wszystkich cieczy, a także selektywnego przetworzenia zgodnie z załącznikiem VII do Dyrektywy 2012/19/UE.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2025 roku.

C.4. Kamienie milowe, cele, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia finansowego w formie pożyczki

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
C1L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie monitorowania emisji pól elektromagnetycznych w środowisku	Przepis w nowelizacji rozporządzenia wskazujące na wejście w życie				Q1	2022	Wejście w życie zmiany w rozporządzeniu z dnia 17 lutego 2020 r. dotyczących metodologii pomiarów emisji pól elektromagnetycznych w środowisku.
C2L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	kamień milowy	Nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie oceny oddziaływania na środowisko	Przepis w nowelizacji rozporządzenia wskazujące na wejście w życie				Q1	2022	Wejście w życie zmiany w rozporządzeniu dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które wyłączają inwestycje radiokomunikacyjne z katalogu przedsięwzięć wymagających oceny oddziaływania na środowisko.
C3L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	kamień milowy	Nowy akt prawny likwidujący bariery we wdrażaniu sieci 5G przez branże wertykalne	Przepis w ustawie wskazujący na wejście jej w życie				Q4	2023	Wejście w życie ustawy likwidującej bariery we wdrażaniu rozwiązań w gospodarce wykorzystujących łączność w sieciach 5G.

C4L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	kamień milowy	Ramy dla produktów finansowych w celu wzmocnienia inwestycji komercyjnych w nowoczesną sieć komunikacji elektronicznej	Publikacja ram na stronach internetowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Polskiego Funduszu Rozwoju, wskazująca na wejście ram w życie.					Q4	2022	Przyjęcie ram stanowiących podstawę prowadzenia otwartego naboru wniosków o udzielenie kredytu inwestycyjnego. Za przygotowanie i przyjęcie tych ram odpowiedzialna jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. W celu zapewnienia, że środek jest zgodny z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności w zakresie zadań odnoszące się do zaproszeń do składania wniosków wymagają tego, aby wybierane były wyłącznie przedsięwzięcia, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
C5L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	kamień milowy	Kontrakty przyznane na budowę stacji bazowych 5G						Q4	2023	
C6L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	wskaźnik	Budowa stacji bazowych 5G na terenach wiejskich		liczba	0	4200	Q2	2026	Co najmniej 4200 stacji bazowych zostanie wdrożonych na obszarach wiejskich, dostarczając tym samym usługi 5G lub usługi 4G o podwyższonej wydajności. Cel ten należy rozumieć jako zapewnienie dodatkowego zasięgu osiągniętego przy wsparciu RRF względem zasięgu nałożonego na operatorów telekomunikacyjnych w wyniku aukcji widma 5G. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem	

										wymagań związanych z charakterystyką energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.
C7L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	wskaźnik	Miasta objęte nowym stacjonarnym systemem monitorowania emisji pól elektromagnetycznych z instalacji radiokomunikacyjnych		liczba	0	50	Q2	2024	Liczba miast, w których zostaną wybudowane instalacje do ciągłego monitorowania emisji pól elektromagnetycznych, włączone do stacjonarnego systemu monitorowania emisji pól elektromagnetycznych emitowanych z instalacji radiokomunikacyjnych. Przewiduje się, że system monitorowania pól elektromagnetycznych będzie finansowany wyłącznie w formie bezzwrotnej. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z Wytycznymi Technicznymi DNSH (2021/C 58/01), w szczególności z uwzględnieniem wymagań związanych z charakterystyką energetyczną, gospodarką odpadami i oceną ryzyka środowiskowego.
C8L	C2.2 Reforma podstaw cyfryzacji systemów oświaty i wychowania	kamień milowy	Przyjęcie nowej polityki cyfryzacji edukacji, stanowiącej podstawę zmian w systemie edukacji i realizacji inwestycji w ICT oraz określającej kierunki procesu cyfryzacji systemu edukacji w perspektywie krótko- i długoterminowej	Przyjęcie polityki				Q3	2022	Przyjęcie przez Radę Ministrów uchwały w sprawie polityki cyfryzacji obszaru edukacji, mającej charakter dokumentu programowo-strategicznego, wyznaczającego ramy dla polityki państwa i działań podejmowanych w obszarze cyfryzacji edukacji w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Dokument ten stanowi podstawę działań interesariuszy i podmiotów-uczestników oraz definiuje narzędzia służące osiągnięciu w pełni cyfrowego

										systemu edukacji, dostosowanego do współczesnych wyzwań środowiska edukacji przedszkolnej i edukacji ogólnokształcącej. Polityka ta obejmuje plan wdrażania, środki oceny i monitorowania oraz jest opracowywana z zastosowaniem podejścia partycypacyjnego.
C9L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	kamień milowy	Konsultacje społeczne w sprawie ram określających procedury dystrybucji urządzeń teleinformatycznych oraz udostępniania infrastruktury szkołom i innym placówkom oświatowym	Raport podsumowujący wyniki konsultacji społecznych wraz opisem uwzględnienia ich wyniku przez MEiN				Q3	2022	Konsultacje społeczne z udziałem różnych zainteresowanych stron i partnerów społecznych na temat ram dystrybucji sprzętu teleinformatycznego (zestaw informatyczny do zdalnego nauczania) oraz zapewnienia infrastruktury (połączenia LAN, laboratoria STEM i AI) szkołom i innym jednostkom edukacyjnym. Wyniki konsultacji zostaną podsumowane w raporcie zawierającym główne uwagi zainteresowanych stron i partnerów społecznych oraz działania podjęte przez rząd w związku z tymi uwagami.
C10L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	kamień milowy	Ramy określające procedury dystrybucji urządzeń teleinformatycznych i udostępniania infrastruktury szkołom	Przyjęcie ram przez Ministerstwo Edukacji i Nauki				Q2	2023	Ramy określają minimalne warunki dystrybucji sprzętu teleinformatycznego i udostępniania infrastruktury podmiotom będącymi beneficjentami, wynikające z uprzednich konsultacji publicznych ram z różnymi zainteresowanymi stronami. Ramy określają jasne kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami, odzwierciedlające zapotrzebowanie na sprzęt i infrastrukturę teleinformatyczną, taką jak połączenia LAN i laboratoria, oraz ich potencjalny wpływ na wyniki edukacyjne instytucji.

										Biorąc pod uwagę potrzeby różnych beneficjentów, zaproszenie do składania ofert na dostawę infrastruktury i dystrybucję sprzętu teleinformatycznego powinno być równe, otwarte, przejrzyste i sprawiedliwe oraz zapewniać zrównoważoną dystrybucję pomiędzy szkołami w całym kraju, w oparciu o zarówno zasięg populacyjny i geograficzny.
C11L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	wskaźnik	Sale lekcyjne w szkołach i innych placówkach edukacyjnych wyposażone w połączenie z siecią lokalną (LAN)		liczba	0	100000	Q3	2025	Liczba sal lekcyjnych, które będą wyposażone w połączenia LAN, z dostępem do Internetu przekraczającym minimalne standardy 100Mbps. Wyboru podmiotów dostarczających infrastrukturę sieciową dokonuje się w sposób uczciwy, konkurencyjny i przejrzysty, zgodnie z ramami określającymi minimalne warunki udostępniania infrastruktury. Fundusze lub dostawy bezpośrednie są przyznawane w sprawiedliwy i przejrzysty sposób uzgodniony z samorządami lokalnymi i nie są zwracane w żadnej formie przez odbiorców końcowych lub samorządy lokalne.
C12L:	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	wskaźnik	Sale lekcyjne w szkołach zawodowych i ogólnokształcących wyposażone w narzędzia informatyczne umożliwiające zdalne nauczanie		liczba	0	100000	Q1	2025	Co najmniej 100 000 sal lekcyjnych w szkołach zawodowych i ogólnokształcących zostanie wyposażonych w szereg narzędzi informatycznych, tak aby nauczyciele mogli prowadzić lekcje zdalne z pomieszczeń szkolnych. Obejmuje to słuchawki, kamery, tablety, stacje dokujące USB, ale nie obejmuje

										laptopów. Fundusze lub dostawy bezpośrednie są przyznawane w sprawiedliwy i przejrzysty sposób uzgodniony z samorządami lokalnymi i nie są zwracane w żadnej formie przez odbiorców końcowych lub samorządy lokalne.
C13L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	wskaźnik	Utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz nauki, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w szkołach i innych instytucjach edukacyjnych		liczba	0	16000	Q3	2025	Liczba szkół i innych instytucji edukacyjnych wyposażonych w laboratoria sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoria naukowe, technologiczne, inżynieryjne i matematyczne (STEM). W szczególności 4000 szkół średnich zostanie wyposażonych w laboratoria STEM, a 12000 szkół zostanie wyposażonych w laboratoria AI, w tym 8000 szkół podstawowych i 4000 szkół średnich. Do prowadzenia takich zajęć powinna być zapewniona odpowiednia liczba wykwalifikowanych nauczycieli informatyki. Fundusze lub dostawy bezpośrednie są przyznawane w sprawiedliwy i przejrzysty sposób uzgodniony z samorządami lokalnymi i nie są zwracane w żadnej formie przez odbiorców końcowych lub samorządy lokalne.
C14L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	kamień milowy	Cyfryzacja systemu egzaminacyjnego	Raport na temat udanego zakończenia cyfryzacji systemu egzaminacyjnego				Q4	2025	System egzaminacyjny zostanie zreorganizowany i zmodernizowany, aby umożliwić przeprowadzanie egzaminów w trybie zdalnym. Cyfryzacja obecnego systemu egzaminacyjnego obejmie reorganizację i modernizację centralnej i okręgowych komisji

										egzaminacyjnych oraz Centrum Informatycznego Edukacji.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

D. KOMPONENT D: EFEKTYWNOŚĆ, DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

Komponent ten odnosi się do kilku wyzwań, przed którymi stoi obecnie polski system opieki zdrowotnej. Szczególne znaczenie ma przestawienie się na opiekę podstawową i ambulatoryjną, ponieważ w perspektywie średnio- i długoterminowej spodziewany jest znaczny wzrost wydatków na opiekę zdrowotną, co zwiększy obciążenie finansów publicznych. Sektor szpitalny wymaga pilnej reformy uzupełnionej o ukierunkowane inwestycje. Niektóre szpitale są znacznie zadłużone i mają niskie wskaźniki obłożenia, a wiele procedur medycznych wykonywanych w nich obecnie można by przeprowadzać na niższych poziomach opieki i po niższych kosztach. System podstawowej opieki zdrowotnej jest niedofinansowany, ma zbyt mało personelu i nadmiernie rozbudowany zakres świadczonych usług. Jednocześnie system szpitalny cierpi na chroniczne niedofinansowanie, zwłaszcza jeśli chodzi o zasoby ludzkie. Ze względu na niekorzystne warunki pracy, takie jak niskie płace, zawody medyczne nie cieszą się popularnością, a ponadto obserwuje się znaczny "drenaż mózgow". Niedobór zasobów ludzkich plasuje Polskę na najniższych pozycjach w porównaniu z innymi państwami członkowskimi i powoduje konieczność zatrzymywania specjalistów w pracy po przekroczeniu przez nich wieku emerytalnego. Dostęp do opieki zdrowotnej różni się w zależności od regionu. E-zdrowie oraz nowoczesne praktyki zarządzania nie są w pełni wykorzystywane.

Cele komponentu są wielowymiarowe: zreformowanie i wsparcie inwestycyjne sektora szpitalnego zgodnie z potrzebą racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej, przyspieszenie transformacji cyfrowej w ochronie zdrowia, stworzenie warunków wspierających wzrost liczby personelu medycznego, wsparcie rozwoju badań w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi produkcji leków w Polsce.

Komponent przyczynia się do realizacji Zaleceń dla poszczególnych krajów UE dotyczącego poprawy dostępności, odporności i skuteczności systemu ochrony zdrowia, m.in. przez zapewnienie wystarczających zasobów i przyspieszenie wdrażania usług e-zdrowia. (CSR 1, 2020).

Oczekuje się, że żaden środek przewidziany w tym komponencie nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w krajowym planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Poważnych Szkód (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

D.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych

Celem reformy jest wprowadzenie kompleksowych działań polegających na restrukturyzacji szpitali publicznych. Reforma ma zapewnić trwałą poprawę odporności, efektywności, jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, kondycji finansowej szpitali publicznych oraz procesów nadzoru i zarządzania tymi podmiotami. Dotyczy całego sektora szpitali udzielających świadczeń zdrowotnych finansowanych ze źródeł publicznych.

Reforma da też podstawy do działań na rzecz racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej, m.in. poprzez wprowadzenie nowych zapisów w ustawie o podstawowej opiece zdrowotnej.

Reforma sektora szpitalnego zostanie wprowadzona jedną nową ustawą, która jednak może wprowadzić zmiany w ustawach już istniejących, takich jak ustawa o działalności leczniczej czy ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Główne założenia reformy to:

- restrukturyzacja szpitali poprzez konsolidację, zmianę profilu oraz zakresu i struktury świadczeń zdrowotnych przez nie udzielanych, na podstawie krajowego i regionalnych planów transformacji oraz mapy potrzeb zdrowotnych, a także odpowiednia aktualizacja sieci szpitali;
- podstawa dla działań na rzecz racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej poprzez przesunięcie niektórych świadczeń zdrowotnych ze szpitali na niższe poziomy opieki (opieka podstawowa, opieka ambulatoryjna) wraz z odpowiednio zmienionymi przepisami dotyczącymi rocznych planów finansowych NFZ; oraz
- zmiany w systemie finansowania szpitali zapewniające ich skuteczną i trwałą restrukturyzację, w tym rozwiązanie problemu umarzania długów szpitali w sposób wyważony, w oparciu o przejrzyste i oparte na dowodach kryteria oraz solidny system finansowania, zachęcający do właściwego świadczenia opieki oraz zwiększający efektywność i jakość opieki; a także stworzenie profesjonalnego systemu nadzoru nad szpitalami, wzmocnienie kadry zarządzającej oraz zachęcanie do używania nowoczesnych systemów, narzędzi i metod zarządzania w ochronie zdrowia.

Uzupełnieniem reformy sektora szpitalnego mają być reformy Krajowej Sieci Onkologicznej i Krajowej Sieci Kardiologicznej, a także reformy dotyczące jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjenta. Celem tych reform jest poprawa dostępu i jakości świadczonych usług w zakresie opieki onkologicznej i kardiologicznej. Zadaniem reformy jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjenta jest także wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie standardów jakości świadczeń zdrowotnych, a następnie monitorowanie trwałych efektów reformy.

Reforma obejmuje również pakiet legislacyjny dotyczący uruchomienia krajowych usług e-zdrowia oraz ich integracji z istniejącymi/dostępnymi systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 marca 2026 roku.

D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych

Zadaniem inwestycji jest wsparcie szpitali, które mają potrzeby inwestycyjne wynikające z procesów reform, w tym konsolidacji i przekształcenia w podmioty opieki długoterminowej. Interwencja inwestycyjna w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) ma na celu wsparcie szpitali wyłącznie w przypadku, gdy potrzeby inwestycyjne zostały zidentyfikowane i wynikają z procesów objętych reformą D.1.1. Podmiotami leczniczymi kwalifikującymi się do wsparcia są szpitale w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działalności związanej z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, nie obejmuje natomiast działalności komercyjnej. Kryteria wsparcia finansowego są dostosowane do kluczowych obszarów interwencji reformy, w tym jej: i) zasięgu (np. populacja objęta wsparciem, świadczenia objęte wsparciem, terminowość dostępu do świadczeń), ii) słuszności (np. słuszność w finansowaniu, słuszność w dostarczaniu i korzystaniu, słuszność w wynikach leczenia);), iii) skuteczności, w tym działalności operacyjnej (skuteczność w osiąganiu wyników, skuteczność w gromadzeniu środków), iv) jakości opieki, oraz v) dostępności zasobów (np. zasobów ludzkich i finansowych).

Główne kategorie projektów obejmują inwestycje w nowy sprzęt medyczny oraz prace infrastrukturalne i budowlane..

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia

Zadaniem inwestycji jest przyspieszenie transformacji cyfrowej w ochronie zdrowia poprzez wprowadzenie nowych, cyfrowych usług zdrowotnych oraz dalszy rozwój istniejących usług cyfrowych. Inwestycja polegać będzie na uruchomieniu nowych usług, w tym:

- narzędzia Analizy Zdrowia Pacjenta, wspomagającego proces oceny stanu zdrowia pacjenta,
- narzędzia wspomagającego podejmowanie decyzji przez lekarzy w oparciu o algorytmy sztucznej inteligencji (AI), oraz
- centralnego repozytorium elektronicznej dokumentacji medycznej zintegrowanego z innymi kluczowymi systemami opieki zdrowotnej.

W Centrum e-Zdrowia zostanie również utworzone Centrum Operacji Bezpieczeństwa (*Security Operations Centre - SOC*). Centrum przyczyni się do wzmocnienia zasobów informatycznych Centrum e-Zdrowia oraz dostosowania ich do rosnących potrzeb w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 marca 2026 roku.

D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej

Celem reformy jest przyczynienie się do poprawy dopasowania potrzeb do dostępności pracowników medycznych w Polsce.

Reforma składa się z inicjatyw mających na celu zachęcenie młodych ludzi do podejmowania i kontynuowania studiów medycznych, a następnie wykonywania zawodu lekarza w Polsce. Obejmuje: (i) wprowadzenie systemu udzielania pożyczek dla studentów medycyny, w tym zachęt finansowych do wykonywania zawodu w Polsce po zakończeniu studiów; oraz (ii) utworzenie studiów drugiego stopnia dla ratowników medycznych, co przełoży się na wzrost kwalifikacji i dochodów zainteresowanych specjalistów.

Reforma zakłada również wprowadzenie przepisów mających na celu poprawę atrakcyjności zawodów medycznych i warunków pracy pracowników medycznych. Przepisy te zwiększą elastyczność kształcenia podyplomowego, między innymi poprzez umożliwienie lekarzom uzyskania nowego certyfikatu kompetencji zawodowych w różnych specjalistycznych dziedzinach. Podniosą także najniższe wynagrodzenie podstawowe dla szerokiego grona pracowników medycznych a także zreorganizuje zasady podziału niektórych kompetencji pomiędzy lekarzy a wyspecjalizowanych pracowników medycznych, pracowników służb ratownictwa medycznego, pielęgniarki i innych opiekunów medycznych, po przeprowadzeniu odpowiednich szkoleń.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

D2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne

Zadaniem inwestycji jest wzrost potencjału zaplecza medycznych placówek dydaktycznych oraz wsparcie studentów kształcących się na kierunkach medycznych.

Będzie się składała z uzupełniających się podinwestycji mających na celu: (i) stworzenie tymczasowego systemu zachęt do podjęcia i kontynuacji studiów na wybranych kierunkach medycznych; (ii) modernizację bazy dydaktycznej dla kształcenia przedklinicznego; (iii) wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie nauczania opartych na technologiach cyfrowych; (iv) dostosowanie i udoskonalenie bazy klinicznej dla potrzeb nauczania w centralnych szpitalach klinicznych; (v) wdrożenie programów szkoleniowych oraz systemów zachęt dla kadry dydaktycznej; (vi) modernizację bibliotek uczelni medycznych, bazy lokalowej dla studentów oraz systemów informatycznych; a także (vii) cyfryzację procesów administracyjnych związanych z zarządzaniem uczelniami medycznymi.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

D3.1 Podniesienie efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia poprzez wsparcie polskiego potencjału badawczo-rozwojowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu

Celem reformy jest przyczynienie się do poprawy jakości i efektywności systemu opieki zdrowotnej poprzez wspieranie badań i rozwoju w dziedzinie medycyny i zdrowia.

Reforma ma polegać na wprowadzeniu nowych przepisów w zakresie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi, w tym przejrzystego systemu oraz ograniczenia barier administracyjnych i prawnych. Obejmie również opracowanie i wdrożenie strategicznego planu rozwoju sektora biomedycznego w Polsce, opartego na ocenie jego potrzeb, istniejących barier rozwoju oraz obszarów o potencjalnej przewadze konkurencyjnej.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2022 roku.

D3.1.1. Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu

Zadaniem tej inwestycji jest wzmocnienie odporności systemu opieki zdrowotnej poprzez wspieranie badań i rozwoju w dziedzinie medycyny i zdrowia.

Inwestycje obejmą następujące działania:

- konkursy grantowe na finansowanie działalności badawczo-rozwojowej ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych produktów, takich jak leki, rozwój urządzeń medycznych, zwłaszcza do użytku mobilnego, a także tworzenie i wdrażanie narzędzi teleinformatycznych do celów medycznych i zdrowotnych,
- rozwój dodatkowych Ośrodków Wsparcia Badań Klinicznych, których zadaniem będzie prowadzenie działalności badawczej w zakresie badań klinicznych, stworzenie elektronicznej platformy komunikacyjnej dla Polskiej Sieci Badań Klinicznych oraz wyszukiwarki badań klinicznych, a także działania uświadamiające w tym zakresie,
- inne działania wspierające sektor biomedyczny, w tym badania oraz wsparcie dla uniwersytetów i inkubatorów technologicznych, oraz
- stworzenie Centrum Badawczo-Analitycznego w ramach Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH - Państwowego Instytutu Badawczego, którego głównym zadaniem będzie monitorowanie szerokiego zakresu zagrożeń dla zdrowia ludzkiego, a także sytuacji zdrowotnej i potrzeb ludności. Związana z tym infrastruktura będzie się

składać m.in. z laboratoriów o szerokim zakresie stopni bezpieczeństwa biologicznego, aż do poziomu BSL-3+, a także z kampusu, który będzie wykorzystywany do działań szkoleniowych i edukacyjnych.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

D.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
D1G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitali	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitali, która przewiduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - restrukturyzację szpitali poprzez konsolidację, zmianę profilu oraz zakresu i struktury świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpitale, na podstawie krajowego i regionalnych planów transformacji oraz mapy potrzeb zdrowotnych, a także odpowiednią aktualizację sieci szpitali; - podstawa dla działań na rzecz racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej poprzez przesunięcie niektórych świadczeń zdrowotnych ze szpitali na niższe poziomy opieki (opieka podstawowa, opieka ambulatoryjna) z odpowiednio zmienionymi zapisami w rocznych planach finansowych NFZ; - reformę systemu finansowania szpitali zapewniającą skuteczną i trwałą restrukturyzację, w tym rozwiązanie kwestii umarzania długów szpitali w sposób zrównoważony, w oparciu o przejrzyste i oparte na dowodach kryteria oraz solidny system finansowania szpitali, zachęcający do właściwego świadczenia opieki oraz zwiększający efektywność i jakość opieki - stworzenie profesjonalnego systemu nadzoru nad szpitalami, wzmocnienie kadry zarządzającej oraz upowszechnienie nowoczesnych systemów, narzędzi i metod zarządzania w ochronie zdrowia.

D2G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie Zarządzenia Prezesa NFZ o wzmocnieniu podstawowej opieki zdrowotnej i opieki koordynowanej, a następnie przepisów finansowych (w tym zmian w umowach), pozwalających na wdrożenie w całym kraju.	Przepis zarządzeniu wskazujący wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie Zarządzenia Prezesa NFZ wzmacniającego podstawową opiekę zdrowotną i opiekę koordynowaną, pozwalających na wdrożenie ogólnokrajowe i obejmujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profilaktyczna opieka zdrowotna (opłata zadaniowa); - oczekiwane wyniki zdrowotne i jakość opieki (wprowadzenie zachęt); oraz - program zarządzania chorobami przewlekłymi i koordynator opieki. <p>Zarządzenie wprowadzi rozwiązania finansowe przewidujące dodatkowe środki finansowe na kontrakty podstawowej opieki zdrowotnej, z wyłączeniem nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.</p>
D3G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjenta, wraz z niezbędnymi przepisami wykonawczymi	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie ustawy o jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjenta, która wprowadza rozwiązania w następujących obszarach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) autoryzacja - system oceny podmiotów wykonujących działalność leczniczą jak świadczenia szpitalne, na zgodność z wymaganiami Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia (tzw. wymaganiami koszykowymi); 2) akredytacja - ramy zewnętrznej oceny jakości opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa pacjenta; 3) monitorowanie zdarzeń niepożądanych - ramy działalności podmiotów leczniczych, polegające w szczególności na zgłaszaniu zdarzeń niepożądanych, prowadzeniu ich systematycznej analizy i wdrażaniu wniosków z takiej analizy, w celu zapobiegania wystąpieniu podobnych zdarzeń niepożądanych w przyszłości. 4) rejestry medyczne - wzmocnienie nadzoru nad prowadzeniem rejestrów medycznych oraz określenie zasad ich tworzenia i finansowania. 5) doświadczenie pacjentów - ustalenie ram pomiaru doświadczenia pacjentów związanego z zapisami kontraktowania w NFZ. 6) rehospitalizacja: ramy śledzenia i analizy 30-dniowych stawek readmisji związane z zapisami kontraktowymi NFZ (poprzez rozporządzenie wykonawcze).

D4G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej ustanawiającej zasady funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką onkologiczną w Polsce	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	<p>Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej, która zapewni wszystkim pacjentom, niezależnie od miejsca zamieszkania, opiekę onkologiczną w oparciu o te same standardy diagnostyczne i terapeutyczne.</p> <p>Ustawa skupi się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uprawnieniu organizacji systemu opieki onkologicznej poprzez zapewnienie pacjentom dostępu do najwyższej jakości procesów diagnostycznych i terapeutycznych oraz kompleksowej opieki na całej „ścieżce pacjenta” w obszarach podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), leczenia szpitalnego i rehabilitacji; - stworzenie nowej struktury organizacyjnej i nowego modelu zarządzania opieką onkologiczną, w tym ośrodków monitorujących; - poprawa jakości życia pacjentów w trakcie i po leczeniu onkologicznym.
D5G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Kardiologicznej określającej zasady funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką kardiologiczną w Polsce	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q1	2024	<p>Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Kardiologicznej, która zapewni wszystkim pacjentom, niezależnie od miejsca zamieszkania, opiekę kardiologiczną w oparciu o te same standardy diagnostyczne i terapeutyczne, tj. jednolicie określone ścieżki oraz to, że system elastycznie odpowiada na ich potrzeby..</p> <p>Reforma skupi się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uprawnieniu organizacji systemu opieki kardiologicznej poprzez zapewnienie pacjentom dostępu do najwyższej jakości procesów diagnostycznych i terapeutycznych oraz kompleksowej opieki na całej „ścieżce pacjenta” w obszarach podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), leczenia szpitalnego i rehabilitacji; - stworzeniu nowej struktury organizacyjnej i nowego modelu zarządzania opieką kardiologiczną; - poprawie jakości życia pacjentów w trakcie i po leczeniu kardiologicznym.

D6G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego uruchomienia krajowych usług e-zdrowia oraz ich integracji z istniejącymi/dostępnymi i systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym	Przepis w pakiecie legislacyjnym wskazujący na wejście w życie				Q1	2026	Wejście w życie pakietu legislacyjnego, który zapewni odpowiednie otoczenie prawne i administracyjne dla uruchomienia krajowych usług e-zdrowia (Narzędzia Analizy Zdrowia Pacjenta, narzędzie wspierające podejmowanie decyzji dla lekarzy oparte na algorytmach AI, centralne repozytorium danych medycznych) oraz ich integrację z istniejącymi/dostępnymi systemami e-Zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym.
D7G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie wykazu wojewódzkich ośrodków monitorujących dla sieci onkologicznej	Przepis w rozporządzeniu wskazujący na wejście w życie				Q1	2023	Rozporządzenie wejście w życie i zapewni utworzenie wojewódzkich ośrodków monitorujących, którymi będą podmioty lecznicze wyselekcjonowane z sieci onkologicznej w każdym z 16 województw, specjalizujące się w opiece onkologicznej oraz zapewniające kompleksowe leczenie i monitoring onkologiczny.
D8G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	kamień milowy	Ocena sieci opieki onkologicznej	Publikacja raportu				Q2	2025	Raport z oceny sieci opieki onkologicznej, zawierający: (i) mierniki oceny opieki onkologicznej (ii) wskaźniki jakości
D9G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie wykazu dokładnych kryteriów kwalifikujących szpitale do poszczególnych kategorii, aby pomóc w określeniu potrzeb inwestycyjnych wynikających z reformy	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	Wejście w życie aktu prawnego ustalającego listę kryteriów, na podstawie których szpitale będą przydzielane do poszczególnych kategorii, co pozwoli określić potrzeby inwestycyjne wynikające z reformy modernizacji i poprawy efektywności szpitali. Kryteria kategoryzacji opierają się na: - zasięgu (jak objęta populacja, objęte świadczenia, terminowość dostępu do opieki); - słuszności (np. słuszność w finansowaniu, słuszność w dostarczaniu i korzystaniu, słuszność w wynikach leczenia); - skuteczności, w tym działalność operacyjna (skuteczność w osiąganiu wyników; skuteczność w gromadzeniu środków); - jakości opieki;

										- dostępności zasobów (takich jak: zasoby ludzkie; zasoby finansowe).
D10G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	kamień milowy	Pierwszy nabór wniosków dla szpitali ubiegających się o dofinansowanie	Publikacja pierwszego naboru wniosków				Q1	2023	<p>Uruchomiony zostanie pierwszy nabór wniosków dla szpitali na zakup lub modernizację sprzętu lub infrastruktury. To zaproszenie i wszystkie kolejne zaproszenia opierają się na kryteriach kategoryzacji oraz jasnych i przejrzystych procedurach.</p> <p>Rozbudowa sprzętu i infrastruktury medycznej przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej.</p> <p>Wsparcie obejmie wyłącznie zakres działalności związanej ze udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmie działalności komercyjnej.</p>
D11G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	wskaźnik	W1 - Umowy podpisane pomiędzy szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup sprzętu medycznego lub wsparcie inwestycji infrastrukturalnych		liczba	0	81	Q4	2023	<p>Liczba podpisanych umów pomiędzy szpitalami a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) na zakup sprzętu medycznego lub na infrastrukturę.</p> <p>Sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej.</p> <p>Wsparcie obejmie wyłącznie zakres działalności związanej ze udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmie działalności komercyjnej.</p>

D12G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	wskaźnik	W2 - Umowy podpisane pomiędzy szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup sprzętu medycznego lub wsparcie inwestycji infrastrukturalnych		liczba	81	330	Q4	2024	Liczba podpisanych umów pomiędzy szpitalem a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) na zakup sprzętu medycznego lub rozbudowę infrastruktury. Sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej. Rozbudowa infrastruktury przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działalności związanej ze udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D13G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	wskaźnik	Szpitala z nowym sprzętem medycznym zakupionym w związku z ich restrukturyzacją lub ich wprowadzeniem do Krajowej Sieci Onkologicznej		liczba	0	300	Q2	2026	Liczba szpitali, w których zakupiono nowy sprzęt medyczny w związku z ich restrukturyzacją lub ich wprowadzeniem do Krajowej Sieci Onkologicznej. Zakupiony sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działalności związanej ze udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D14G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	wskaźnik	Szpitala z rozbudowaną infrastrukturą w związku z ich restrukturyzacją lub ich wprowadzeniem do Krajowej Sieci Onkologicznej		liczba	0	280	Q2	2026	Liczba szpitali ze zwiększonymi inwestycjami infrastrukturalnymi w związku z ich restrukturyzacją lub ich wprowadzeniem do Krajowej Sieci Onkologicznej. Rozbudowana infrastruktura przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia terminowego i kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działalności związanej ze udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.

D15G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	kamień milowy	Uruchomienie nowych e-usług, w tym: - Narzędzi Analizy Zdrowia Pacjenta - narzędzia wspomagające podejmowanie decyzji dla lekarzy w oparciu o algorytmy AI - centralnego repozytorium danych medycznych zintegrowanego z innymi kluczowymi systemami ochrony zdrowia	Rozpoczęcie działalności				Q1	2026	Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii i dalszy rozwój e-zdrowia zostanie osiągnięty poprzez uruchomione i działające usługi. Należą do nich: - narzędzia wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta - narzędzia służące do agregacji danych z różnych urządzeń dokonujących pomiarów medycznych lub pomiarów związanych ze stylem życia pacjenta, które następnie będą przekazywane na Internetowe Konto Pacjenta (IKP), a także poprzez realizację projektu mającego na celu rozwój algorytmów sztucznej inteligencji - wsparcie w procesie podejmowania decyzji przez lekarza. Kamień milowy zostanie osiągnięty również poprzez realizację projektu mającego na celu budowę centralnego repozytorium danych medycznych oraz stworzenie i udostępnienie elektronicznego banku (repozytorium) danych medycznych (dokumentacji medycznej).
D16G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	kamień milowy	Powołanie Centrum Operacji Bezpieczeństwa (COB) w Centrum e-Zdrowia	Rozpoczęcie działalności				Q4	2025	Działanie będzie miało na celu wzmocnienie zasobów informatycznych Centrum e-Zdrowia i dostosowanie ich do rosnących potrzeb w zakresie cyberbezpieczeństwa poprzez: wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania, rozbudowę systemów bezpieczeństwa, wdrożenie programu bezpieczeństwa dla prac projektowych i rozwojowych w obszarze systemów informatycznych, budowę Centrum Operacji Bezpieczeństwa w Centrum e-Zdrowia.
D17G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	kamień milowy	Centrum Cyfryzacji Dokumentacji Medycznej	Rozpoczęcie działalności				Q3	2024	Powstanie Centrum Cyfryzacji Dokumentacji Medycznej, którego głównym zadaniem będzie uporządkowanie i przeniesienie dokumentacji medycznej do użytkowej Elektronicznej Dokumentacji Medycznej (EDM).

D18G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	wskaźnik	Cyfryzacja historii kontaktów pacjentów z opieką zdrowotną przechowywanej w placówkach medycznych		% (procent)	0	30	Q1	2026	Udział ucyfrowionych historii interakcji pacjenta z systemem ochrony zdrowia. Indywidualny EDM z dodaną historią służy lepszej diagnostyce i leczeniu, zwłaszcza tych pacjentów, którzy mają obszerną historię kontaktów z opieką zdrowotną. Celem jest nie tylko dostarczenie cyfrowej reprezentacji tych dokumentów, ale także ustrukturyzowanej prezentacji danych, które następnie mogą być przetwarzane i wykorzystywane do wskazanych celów. Dotyczy to dokumentacji papierowej przechowywanej przez placówki służby zdrowia dla celów rozszerzonego zakresu indywidualnego EDM.
D19G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	wskaźnik	W1 - Cyfryzacja dokumentów medycznych		% (Procent)	10	30	Q1	2025	Ucyfrowionych zostanie 30% ogólnej liczby rodzajów dokumentów medycznych.
D20G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	wskaźnik	W2 - Cyfryzacja dokumentów medycznych		% (Procent)	30	60	Q1	2026	Ucyfrowionych zostanie 60% ogólnej liczby rodzajów dokumentów medycznych.
D21G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	wskaźnik	Podmioty lecznicze o znaczeniu ogólnokrajowym/regionalnym podłączone do centralnego repozytorium danych medycznych i wyposażone w oparte na sztucznej inteligencji narzędzie		% (Procent)	0	30	Q1	2026	30% podmiotów lecznicze o znaczeniu ogólnokrajowym/regionalnym podłączonych do centralnego elektronicznego repozytorium danych medycznych, w tym m.in. 30% podmiotów lecznicze o znaczeniu ogólnokrajowym/regionalnym) będzie wyposażone w narzędzie wspomagania podejmowania decyzji oparte na sztucznej inteligencji.

			wspomagające podejmowanie decyzji							
D22G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	wskaźnik	Dorośli pacjenci objęci Narzędziem Analizy Stanu Zdrowia Pacjenta		% (Procent)	0	70	Q1	2026	70% dorosłych pacjentów zostanie objętych narzędziem analizy stanu zdrowia pacjenta.
D23G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	kamień milowy	Nowelizacja ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz o zawodach lekarza i lekarza dentystry w celu stworzenia podstawy prawnej do wsparcia finansowego od roku akademickiego 2021/2022 dla studentów kierunków medycznych w Polsce	Przepis w nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz o zawodach lekarza i lekarza dentystry w celu zapewnienia podstawy prawnej do wsparcia finansowego od roku akademickiego 2021/2022 dla studentów kierunków medycznych w Polsce (w tym studentów rozpoczynających studia przed rokiem akademickim 2021/2022) ze wskazaniem jego wejścia w życie				Q4	2021	<p>Ustawa wejdzie w życie i wprowadzi możliwość korzystania ze wsparcia materialnego w postaci pożyczki dla studentów odpłatnych studiów na kierunku lekarskim na poziomie uniwersyteckim. Student ma możliwość ubiegania się o wcześniejszą spłatę pożyczki lub o przedłużenie okresu spłaty.</p> <p>Po spełnieniu określonych w ustawie warunków, student będzie mógł ubiegać się o częściowe lub całkowite umorzenie pożyczki na studia medyczne.</p> <p>Studenci, którzy skorzystają ze wsparcia będą mogli ubiegać się o całkowite umorzenie pożyczki po spełnieniu następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca po ukończeniu studiów przez okres nie krótszy niż 10 lat w ciągu 12 kolejnych lat liczonych od dnia ukończenia studiów, w podmiotach wykonujących działalność leczniczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udzielających świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, oraz - uzyskanie tytułu specjalisty w wyżej wymienionym terminie, w dziedzinie medycyny uznanej za priorytetową w dniu rozpoczęcia przez lekarza szkolenia specjalizacyjnego. <p>Osoba, która spełnia te dwa warunki nie musi zwracać pożyczki na studia medyczne. Szczegółowe warunki i procedura anulowania</p>

										pożyczki w przypadku schorzeń związanych ze studiami są określone w akcie prawnym.
D24G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	wskaźnik	Liczba studentów medycyny, którzy otrzymali wsparcie finansowe zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym i nauce oraz o zawodach lekarza i lekarza dentystry		liczba	0	9947	Q2	2026	9947 studentów otrzyma wsparcie finansowe w formie pożyczki dla studentów studiów płatnych w języku polskim na kierunku lekarskim, na podstawie nowelizacji ustaw Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz o zawodach lekarza i lekarza dentystry.
D25G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych, która wprowadzi możliwość tworzenia studiów II stopnia w zakresie przygotowania do zawodu ratownika medycznego	Przepis w ustawie o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	W celu podniesienia kompetencji ratowników medycznych wejdzie w życie ustawa umożliwiająca tworzenie studiów drugiego stopnia na kierunku ratownik medyczny, określonych jako dwuletnie studia kończące się uzyskaniem tytułu magistra. Uzyskanie tytułu specjalisty pozwoli ratownikom medycznym na zdobycie dodatkowych kwalifikacji, co przełoży się na rangę w kategorii wynagrodzenia.
D26G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	wskaźnik	Liczba ratowników medycznych, którzy ukończyli studia magisterskie		liczba	0	2500	Q4	2025	2500 ratowników medycznych ukończy studia drugiego stopnia w zakresie ratownictwa medycznego.

D27G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych mających na celu poprawę atrakcyjności zawodów medycznych i warunków pracy pracowników medycznych.	Przepisy pakietu legislacyjnego wskazujące na wejście w życie					Q4	2022	<p>Pakiet aktów prawnych wchodzi w życie i składa się z rozporządzenia w sprawie kompetencji zawodowych lekarzy i lekarzy dentyistów, zmiany rozporządzenia w sprawie stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyistów, rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa zawodowego, zmiany ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, w tym przepisów dotyczących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenia elastyczności procesu kształcenia podyplomowego lekarzy poprzez zmniejszenie liczby specjalizacji na rzecz certyfikowanych kompetencji medycznych oraz zmianę programu stażu podyplomowego, 2) wprowadzenia centralnego systemu kwalifikowania i przyznawania miejsc specjalizacyjnych, 3) odciążenia lekarzy poprzez uruchomienie specjalistycznych szkoleń z zakresu pomocy operacyjnej dla pielęgniarek i ratowników medycznych, 4) aktualizacji najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych poprzez podwyższenie stawek roboczych dla wszystkich grup zawodowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 czerwca 2017 r. oraz przyspieszenie o pół roku wymogu spełnienia przez wszystkie zakłady lecznicze ustawowo zagwarantowanych poziomów wynagrodzeń zasadniczych pracowników medycznych: lekarzy, lekarzy dentyistów, stażystów - lekarzy i dentyistów, pielęgniarek, położnych, diagnostów laboratoryjnych, fizjoterapeutów, farmaceutów i innych pracowników medycznych oraz 5) przeniesienie części kompetencji z pielęgniarek na opiekunów medycznych.
------	---	---------------	---	---	--	--	--	--	----	------	--

D28G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	wskaźnik	Liczba lekarzy i lekarzy dentyistów, którzy uzyskali certyfikat potwierdzający zawodowe kompetencje medyczne		liczba	0	54000	Q4	2025	54000 lekarzy i lekarzy dentyistów otrzyma certyfikat potwierdzający dodatkowe medyczne kompetencje zawodowe. Świadcstwo kwalifikacji zawodowych jest wydawane przez właściwe dla danej umiejętności zawodowej krajowe towarzystwo naukowe lub państwowy instytut badawczy i wpisywane do rejestru prowadzonego przez dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.
D29G	D2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego system zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów na wybranych kierunkach medycznych poprzez stypendia, finansowanie studiów i opiekę mentorską	Zapis w dokumencie wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	Akt prawny wprowadzający tymczasowy system zachęt mających na celu zwiększenie atrakcyjności studiów medycznych obejmuje możliwość: - przyznawania stypendiów, dofinansowania studiów płatnych oraz finansowania opieki mentorskiej nad studentami pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego; - przyznawania stypendiów dla studentów kierunków lekarskich, lekarsko-dentystycznych, analityki medycznej, a także farmacji i fizjoterapii. Akt prawny wprowadzający system zawiera obowiązek dokonania przeglądu funkcjonowania systemu na koniec okresu RRF oraz analizy wpływu wdrożonego systemu zachęt na liczbę studentów objętych kształceniem w celu podjęcia decyzji o jego ewentualnym wznowieniu.
D30G	D2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	wskaźnik	Liczba studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego, medycyny, stomatologii, analityki medycznej, fizjoterapii i farmacji, którzy otrzymali stypendium oraz studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego objętych stypendium,		liczba	0	25400	Q2	2026	25 400 studentów otrzyma wsparcie w ramach „Systemu zachęt do podejmowania i kontynuacji studiów na wybranych kierunkach medycznych poprzez stypendia, finansowanie studiów i opiekę mentorską”, w formie co najmniej jednego z poniższych: - stypendium na ukończony trzyletni cykl kształcenia, dofinansowanie ukończonego pierwszego stopnia studiów lub przydział opiekuna dla studentów pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego, lub - stypendium na ukończony okres 3 lat studiów dla studentów kierunków lekarskich, stomatologii, analityka medycznego, fizjoterapii i farmacji. Z dofinansowania studiów zgodnie z ww. skorzysta 4 400 studentów.

			dofinansowaniem studiów lub mentoringiem							Zgodnie z powyższym stypendium przysługuje 6 000 studentów. Zgodnie z powyższym co najmniej 15 000 studentów otrzyma mentora.
D31G	D2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	wskaźnik	Liczba zmodernizowanych obiektów dydaktycznych edukacji przedklinicznej (w tym Centrów Symulacji Medycznych) oraz zaadaptowanych obiektów bazy klinicznej wykorzystywanej w nauczaniu w centralnych szpitalach klinicznych oraz infrastruktury bibliotecznej i domów studenckich na uczelniach medycznych		liczba	0	212	Q4	2025	Zrealizowanych zostanie 212 projektów, w tym: - remont, doposażenie bazy dydaktycznej wykorzystywanej do edukacji przedklinicznej oraz tworzenie nowych obiektów (w tym Centrów Symulacji Medycznych). Wsparcie otrzyma 140 obiektów (w tym budowa nowych); - modernizacja lub stworzenie bazy klinicznej służącej do kształcenia studentów w centralnych szpitalach klinicznych (dostosowanie funkcjonowania tej bazy do stanów zagrożenia epidemiologicznego, łączenie przychodni w innych podmiotach medycznych z centralnymi szpitalami klinicznymi, rozwój potrzebnych poradni w obszarach deficytowych, np. zakaźnych chorób i onkologii). wsparcie otrzymają 42 obiekty; - remont bibliotek na uczelniach medycznych w celu zapewnienia bezkontaktowego korzystania z zasobów bibliotecznych i bezpiecznych miejsc do samodzielnej nauki. wspieranych będzie 27 projektów dotyczących renowacji bibliotek; oraz - remonty domów studenckich na uczelniach medycznych w celu dostosowania do potrzeb wynikających z wymogów sanitarnych. Dofinansowane zostaną 3 projekty dotyczące remontu domów studenckich. Nie obejmuje zakupu ziemi. Projekty będą realizowane na podstawie przetargów lub otwartych konkursów grantowych. Wybór odbiorców dokonywany jest w sposób przejrzysty i obiektywny. Każda umowa o dotację zawiera otrzymaną kwotę finansową oraz szczegóły projektu.

D32G	D3.1 Podniesienie efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia poprzez wsparcie polskiego potencjału badawczo-rozwojowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	kamień milowy	Wejście w życie ustawy o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi	Przepis ustawy wskazujący na wejście w życie				Q4	2022	<p>Wejście w życie ustawy o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi, która obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przejrzyste zasady, - dodatkowe udogodnienia i mechanizmy zachęcające do prowadzenia badań klinicznych w Polsce oraz poprawiające jakość i usprawniające prowadzenie badań klinicznych w Polsce. <p>Niniejsza ustawa aktualizuje również ramy prawne regulujące ogólnie sektor biomedyczny w Polsce, w tym B+R, w zakresie, w jakim taka aktualizacja zostanie uznana za konieczną w rządowym Strategicznym Planie Rozwoju Sektora Biomedycznego w Polsce.</p>
D33G	D3.1 Podniesienie efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia poprzez wsparcie polskiego potencjału badawczo-rozwojowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	kamień milowy	Wejście w życie lub realizacja kluczowych działań określonych w Rządowym Planie Strategicznym Rozwoju Sektora Biomedycznego zgodnie z harmonogramem określonym w Planie Strategicznym	Zapisy w dokumentach podstawowych wskazujące na ich wejście w życie lub realizację w zależności od rodzaju działań kluczowych zidentyfikowanych w Planie Strategicznym				Q4	2022	<p>Działania określone w Planie Strategicznym jako „działania kluczowe” wchodzi w życie lub są realizowane zgodnie z harmonogramem zawartym w Planie Strategicznym i w zakresie określonym w Planie Strategicznym. Przyjęcie samego Planu Strategicznego w formie uchwały Rady Ministrów ma nastąpić w 2022 roku. Kluczowe działania mają obejmować zaprojektowanie systemu zarządzania rozwojem sektora, pierwsze konkursy grantowe w obszarach priorytetowych, stały monitoring polskiego rynku biomedycznego.</p>
D34G	D3.1.1 Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	kamień milowy	Uruchomienie elektronicznej platformy dla Polskiej Sieci Centrów Badań Klinicznych	Uruchomienie platformy dla Polskiej Sieci Centrów Badań Klinicznych				Q4	2022	<p>Platforma elektroniczna zostaje uruchomiona w celu ułatwienia komunikacji między członkami sieci, w tym komercyjnymi i niekomercyjnymi ośrodkami badań klinicznych. Platforma będzie zawierać narzędzia koordynujące działanie sieci, centralny rejestr badań klinicznych prowadzonych w Polsce, wyszukiwarkę umożliwiającą identyfikację badań klinicznych, stronę internetową wykorzystującą ww. wyszukiwarkę dedykowaną dla pacjentów poszukujących możliwości wzięcia udziału w badaniach klinicznych oraz wyszukiwarkę dla</p>

										profesjonalistów zaangażowanych w rozwój lub prowadzenie badań klinicznych.
D35G	D3.1.1 Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	kamień milowy	Utworzenie specjalistycznego Centrum Badawczo-Analitycznego	Sprawozdanie końcowe z zakończenia budowy Centrum Badawczo-Analitycznego, obejmującego co najmniej 41 laboratoriów bezpieczeństwa biologicznego oraz terenu szkoleniowego z kampusem				Q2	2026	Zakończona zostanie budowa infrastruktury Centrum Badawczo-Analitycznego. Zakończenie następuje po stwierdzeniu zgodności ze specyfikacjami technicznymi i zobowiązaniami umownymi projektu prowadzonego zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych. Dostarczona infrastruktura obejmuje: - Centrum Badawczo-Analityczne, mający status Państwowego Instytutu Badawczego klasy A, na nieruchomości będącej własnością Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego przy ul. Powsińskiej 61/63 w Warszawie, - co najmniej 41 laboratoriów o poziomie bezpieczeństwa biologicznego, w tym 20 laboratoriów BSL-1, 19 laboratoriów BSL-2, jedno laboratorium BSL-3 do badań środowiskowych i jedno laboratorium BSL-3+ do badań na materiale ludzkim, w tym laboratoria do celów diagnostycznych. Zostanie zawarta umowa o współpracy z europejskim laboratorium bezpieczeństwa biologicznego w celu budowania zdolności krajowych ekspertów z laboratoriów technicznych, oraz - Kampus o powierzchni około 3000 m2 przeznaczony na szkolenia.
D36G	D3.1.1 Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	wskaźnik	Liczba dofinansowanych projektów dla jednostek naukowych i przedsiębiorców z sektora biomedycznego		liczba	0	80	Q2	2026	Zatwierdzone będą raporty końcowe z realizacji 80 wspieranych projektów. Wsparcie zostanie udzielone jednostkom naukowym i przedsiębiorcom w zakresie innowacji farmaceutycznych, wyrobów medycznych i rozwiązań informatycznych, zgodnie ze Strategicznym Planem Rozwoju Sektora Biomedycznego w Polsce. Tematyka konkursów będzie koncentrować się na innowacjach produktowych, takich jak leki, rozwój urządzeń medycznych, w szczególności

										do zastosowań mobilnych, a także rozwój i wdrażanie narzędzi teleinformatycznych do celów medycznych i zdrowotnych. Projekty wyłaniane będą w drodze otwartych i zlecanych konkursów grantowych. Każda umowa o dotację zawiera otrzymaną kwotę finansową oraz szczegóły projektu.
D37G	D3.1.1 Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	wskaźnik	Liczba utworzonych Ośrodków Wsparcia Badań Klinicznych		liczba	10	50	Q2	2026	Zostanie utworzone 40 dodatkowych Ośrodków Wsparcia Badań Klinicznych (CTSC). Zlokalizowane będą w strukturze mniejszych i lokalnych podmiotów opieki zdrowotnej, pełniąc kluczową rolę w zapewnieniu profesjonalnego wsparcia (od strony szpitalnej) organizacjom prowadzącym badania kliniczne i sponsorom badań klinicznych (firmom farmaceutycznym) sprzyjającym negocjacji, kontraktowaniu i rozpoczynaniu badań klinicznych (CT). CTSC pozyska środki na inwestycje i rozwój instytucjonalny. Zobowiązani są do prowadzenia szkoleń dla personelu medycznego oraz działań mających na celu podniesienie świadomości pacjentów w zakresie tomografii komputerowych. Każda umowa o dotację zawiera otrzymaną kwotę finansową oraz szczegóły projektu.

D.3. Opis reform i inwestycji związanych z kredytem

D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości usług opieki długoterminowej świadczeniodawców opieki zdrowotnej na poziomie powiatowym

Celem reformy jest wsparcie procesu przekształcania szpitali powiatowych w oddziały lub ośrodki opieki długoterminowej i geriatrycznej. Reforma będzie miała podstawę prawną w specjalnym akcie prawnym opartym na wnioskach z przeglądu możliwości tworzenia oddziałów/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce. Reforma będzie także zgodna ze Strategią Deinstytucjonalizacji przygotowaną przez Ministerstwo Zdrowia (załącznik do dokumentu "*Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-27*").

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2022 roku.

D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym

Inwestycje będą wspierać projekty dotyczące niezbędnych prac budowlanych lub remontowych oraz zakupu wyposażenia dla szpitali powiatowych tworzących, w ramach planów przekształceń, oddziały lub ośrodki opieki długoterminowej i geriatrycznej. Umowy inwestycyjne będą zawierane na podstawie przejrzystych i jasnych przepisów oraz zgodnie z celami reformy D.1.2. Będą realizowane w oparciu o mechanizmy gwarantujące odpowiednią jakość zintegrowanych usług opieki, z uwzględnieniem kwestii ich dostępności i przystępności cenowej.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

D3.2 Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sektora leków i wyrobów medycznych

Celem reformy jest wdrożenie ram regulacyjnych ułatwiających przyciągnięcie producentów oraz zwiększenie produkcji leków i aktywnych substancji farmaceutycznych (API) w Polsce. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa zaopatrzenia Polski w leki. Nowe ramy prawne wzmocnią ramy analityczne służące identyfikacji luk i słabych punktów w zakresie podaży API w Polsce. Będą również wspierać przedsiębiorców decydujących się na produkcję leków, których niedobory mogą w Polsce występować.

Reforma powinna być powiązana z realizacją, na poziomie unijnym, Strategii Farmaceutycznej dla Europy.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2023 roku.

D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych - inwestycje związane z produkcją w Polsce API

Celem inwestycji jest wsparcie dla projektów związanych z rozwojem API. Wsparcie ma pomóc w rozwoju API (w tym API własnościowych, biopodobnych i generycznych) oraz powiązanych wyrobów medycznych, w tym w budowie/rozbudowie niezbędnej infrastruktury. Wsparciem zostanie objętych co najmniej 11 projektów z tej dziedziny.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 31 grudnia 2023 roku.

D.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia finansowego w formie pożyczki

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
D1L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości usług opieki długoterminowej świadczeniodawców opieki zdrowotnej na poziomie powiatowym	kamień milowy	Przegląd możliwości tworzenia oddziałów/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce	Publikacja				Q2	2022	Publikacja przeglądu w ramach całościowej analizy strategicznej opieki długoterminowej w Polsce przewidzianej w komponencie A, na temat możliwości tworzenia oddziałów/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych (w tym przekształcanie części szpitali powiatowych). Przegląd powinien w szczególności zbadać możliwe sposoby: - zwiększenia dostępności usług w zakresie długoterminowej opieki zdrowotnej poprzez zajęcie się stwierdzonymi brakami w świadczeniu opieki długoterminowej, w szczególności na poziomie powiatu; - eliminowania nierówności w dostępie do usług w zakresie długoterminowej opieki zdrowotnej - poprawy warunków pracy personelu medycznego - poprawy jakości opieki długoterminowej.
D2L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości usług opieki długoterminowej świadczeniodawców opieki zdrowotnej na poziomie powiatowym	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego wsparcia dla tworzenia w szpitalach powiatowych oddziałów/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej, w oparciu o wyniki przeglądu	Przepis aktu prawnego wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	Wejście w życie aktu prawnego, na podstawie wyników przeglądu możliwości tworzenia oddziałów/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce. Akt prawny określi, w jaki sposób wsparcie tworzenia oddziałów opieki długoterminowej oraz oddziałów i/lub ośrodków geriatrycznych w szpitalach powiatowych poprawi opiekę m.in. nad seniorami na poziomie lokalnym. Akt prawny będzie zgodny z dokumentem Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027.

D3L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	kamień milowy	Lista szpitali powiatowych wybranych do dodatkowego wsparcia tworzenia łóżek długoterminowych i geriatrycznych, na podstawie określonych kryteriów wyboru	Publikacja listy wybranych szpitali				Q2	2023	Ustalenie listy szpitali powiatowych kwalifikujących się do dodatkowego wsparcia na utworzenie łóżek opieki długoterminowej i geriatrycznej. Wybór szpitali powiatowych odbywa się na podstawie zestawu szczegółowych kryteriów. Kryteria te obejmują lokalne warunki: - tendencje demograficzne - gęstość zaludnienia - potrzeby w zakresie opieki długoterminowej - nasycenie usługami opieki długoterminowej/geriatrycznej - jakość opieki - zgodność z programem restrukturyzacji dla danego szpitala
D4L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	wskaźnik	Podpisane umowy pomiędzy szpitalami powiatowymi a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) na wsparcie inwestycyjne w tworzeniu jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej		liczba	0	50	Q4	2023	Liczba podpisanych umów na działalność inwestycyjną. Umowa zostanie podpisana pomiędzy szpitalem a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo). Umowy są oparte na przejrzystych i jasnych postanowieniach i przyczyniają się do realizacji celu, jakim jest rozwój opieki długoterminowej i opieki geriatrycznej. Inwestycja będzie wspierać niezbędne prace budowlane lub remontowe oraz zakup sprzętu.
D5L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	wskaźnik	Zakończone projekty mające na celu rozwój opieki długoterminowej i opieki geriatrycznej w szpitalach powiatowych		liczba	0	50	Q2	2026	Co najmniej 50 projektów na podstawie podpisanych umów zostanie sfinalizowanych. Projekty powinny przyczynić się do realizacji celu, jakim jest rozwój opieki długoterminowej i opieki geriatrycznej w szpitalach powiatowych, poprzez zwiększenie jej dostępności, sprzyjanie wszechstronnemu dostępowi oraz poprawę jakości. Projekty będą wspierać niezbędne prace budowlane lub remontowe oraz zakup sprzętu.
D6L	D3.2. Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa dostaw leków, w tym	Przepis aktu prawnego wskazujący				Q2	2023	Wejście w życie ustawy wprowadzającej ramy regulacyjne mające na celu zwiększenie produkcji leków i aktywnych substancji farmaceutycznych (API) w Polsce. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw leków o krytycznym znaczeniu. Akt zawiera:

	sektora leków i wyrobów medycznych		rozwiązania problemu niedoborów leków i najważniejszych słabych punktów w łańcuchach dostaw.	na wejście w życie						<p>- wzmocnienie ram analitycznych do identyfikacji luk i podatności dostaw krytycznych API w Polsce, w tym pracy zespołu zadaniowego API;</p> <p>- upoważnienie odpowiedniego ministerstwa do przyjęcia w drodze rozporządzenia wykazu kluczowych API (w tym stosowanych w lekach zastrzeżonych, biopodobnych i generycznych), które mają zostać opracowane; oraz</p> <p>- ramy wprowadzające zachęty dla przedsiębiorców wytwarzających produkty lecznicze w Polsce. Te zachęty i wszelkie udzielane wsparcie opierają się na jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach.</p> <p>Ustawa przyczyni się do realizacji Strategii Farmaceutycznej dla Europy, w szczególności w zakresie zwiększenia autonomii strategicznej w zakresie dostępności leków w UE.</p>
D7L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją w Polsce API	kamień milowy	Wybór do wsparcia projektów prac produkcyjnych API	Publikacja				Q3	2023	<p>Lista wybranych projektów tworzenia lub rozszerzania zdolności produkcyjnych w obszarze API (w tym API własnościowych, biopodobnych i generycznych) oraz powiązanych wyrobów medycznych zostanie wybrana w wyniku zaproszenia do składania wniosków.</p> <p>Kryteria wyboru zawarte w zaproszeniu do składania wniosków muszą być niedyskryminacyjne i przejrzyste. Powinny one zawierać wymóg, aby projekty przyczyniały się do tworzenia krytycznych interfejsów API. W tym celu przed ogłoszeniem konkursu zostanie sporządzona lista krytycznych API w oparciu o ramy analityczne identyfikacji luk i podatności w dostawie krytycznych API w Polsce.</p> <p>Wybór projektów musi spełniać następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt powinien obsługiwać API, które jest wskazaną listą krytycznych API, oraz - projekt wykazuje, w jaki sposób przyczynia się do realizacji ogólnych celów lub ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw leków o krytycznym znaczeniu, zgodnie z ramami regulacyjnymi. - projekt ma czytelny harmonogram, wskazujący daty kluczowych kamieni milowych
D8L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów	wskaźnik	Liczba wspartych krytycznych API		liczba	0	11	Q4	2023	Liczba krytycznych Aktywnych Składników Farmaceutycznych (API) i wyrobów medycznych, wspieranych przez projekty finansowane przez RRF.

	<p>medycznych – inwestycje związane z produkcją w Polsce API</p>								<p>Dokumentacja projektowa powinna zawierać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikację potencjalnych beneficjentów z powiązanymi wydatkami; • Listę krytycznych API (w tym API zastrzeżone, biopodobne i generyczne), które każdy projekt ma wspierać; • Analizę, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw leków o krytycznym znaczeniu.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

E. KOMPONENT E: ZIELONA, INTELIGENTNA MOBILNOŚĆ

Ten komponent Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) dotyczy przede wszystkim wyzwań stojących przed polskim sektorem transportowym w zakresie dekarbonizacji i zanieczyszczenia powietrza. Od 1990 r. emisje z transportu wzrosły o 214%, głównie z powodu intensywnego rozwoju transportu drogowego. W latach 2005-2019 ruch drogowy zwiększył się prawie trzykrotnie, podczas gdy w transporcie kolejowym wzrost ten wyniósł zaledwie 9%. W ramach tego komponentu dąży się do osiągnięcia synergii pomiędzy dekarbonizacją a rozwojem transportu. Biorąc pod uwagę utrzymującą się wysoką liczbę ofiar śmiertelnych wypadków drogowych w kraju, kolejnym wyzwaniem poruszonym w ramach komponentu jest bezpieczeństwo na drogach. Komponent zajmuje się również kwestią wykluczenia niektórych obszarów z realnej oferty transportu publicznego.

Głównym zadaniem tego komponentu jest wprowadzenie reform i inwestycji promujących zrównoważony transport, z wykorzystaniem publicznego transportu miejskiego, ekologicznych pojazdów i związanej z nimi infrastruktury, zamiany transportu drogowego na kolejowy oraz rozwój transportu intermodalnego. Aspekty związane z konkurencyjnością są uwzględniane poprzez wsparcie inwestycyjne dla przedsiębiorstw służące rozwojowi bezemisyjnych technologii transportowych. Bezpieczeństwo ruchu drogowego jest przedmiotem kompleksowych reform i inwestycji w poprawę bezpieczeństwa na określonych odcinkach dróg. Inwestycje w publiczny transport wiejski mają na celu uczynienie z tego rodzaju transportu realnej alternatywy dla samochodów oraz zwiększenie spójności i integracji gospodarczej oraz społecznej.

Komponent wspiera realizację zaleceń krajowych (*Country-Specific Recommendations, CSR*) dotyczących ukierunkowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na innowacje, transport, w szczególności na jego zrównoważony rozwój, infrastrukturę cyfrową i energetyczną, opiekę zdrowotną i czystą energię, z uwzględnieniem różnic regionalnych (CSR 3, 2019) oraz jej koncentracji na zielonych inwestycjach i inwestycjach w cyfrową transformację, w szczególności w infrastrukturę cyfrową, czystą i efektywną produkcję i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport, co przyczyni się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, w tym w regionach górniczych (CSR 3, 2020).

Oczekuje się, że żaden środek przewidziany w tym komponencie nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających określonych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyni Poważnych Szkód (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji OOŚ, muszą być zgodne z Dyrektywą 2011/92/UE zmienioną Dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności, wszystkie nowe projekty wymagające OOŚ muszą zostać zatwierdzone zgodnie z *Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienioną ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw*. Postanowienia "Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, w których wystąpiło naruszenie Rozporządzenia Wykonawczego 2016/2046", przekazanych Polsce w dniu 23 lutego 2021 r. (sygn. Ares(2021)1423319), uwzględnia się przy realizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, dla których wystąpiono o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub

pozwolenia na budowę lub zagospodarowania terenu przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r.

E.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska

Celem reformy jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu oraz zwiększenie udziału paliw alternatywnych, dzięki szerokiemu wachlarzowi środków regulacyjnych i pozaregulacyjnych, wdrażanych jako część kompleksowej, długoterminowej strategii dekarbonizacji transportu.

Po pierwsze, ten cel reformy zostanie osiągnięty poprzez nałożenie na regionalne i lokalne władze publiczne obowiązku zakupu od 2025, w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000, wyłącznie autobusów nisko- i zeroemisyjnych. Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2022 roku.

Po drugie, reforma będzie zachęcać do korzystania z transportu przyjaznego dla środowiska za pośrednictwem szeregu środków wspierających władze lokalne w tworzeniu i wdrażaniu Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (*Sustainable Urban Mobility Plan(s)*, *SUMP*). Do 31 marca 2023 r. zostanie utworzona struktura administracyjna dysponująca odpowiednimi zasobami, zapewniająca wsparcie techniczne i finansowe przy opracowywaniu lokalnych SUMP. Postępy będą monitorowane pod kątem realizacji wyraźnie określonego celu.

Trzecim elementem tej reformy będzie wprowadzenie do czerwca 2026 roku opłaty rejestracyjnej i podatku od posiadania pojazdów emitujących zanieczyszczenia, zgodnie z zasadą "zanieczyszczający płaci". Wpływ tej reformy, w połączeniu z innymi środkami, na upowszechnienie stosowania pojazdów ekologicznych będzie mierzony w odniesieniu do konkretnego celu dotyczącego zwiększenia udziału w ruchu pojazdów elektrycznych.

Należy także określić konkretny cel dotyczący liczby linii autobusowych wspieranych przez Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych, aby promować dostępność transportu publicznego.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej

Ogólnym zadaniem inwestycji jest przyczynienie się do rozwoju gospodarki nisko- i zeroemisyjnej poprzez wspieranie przemysłu z branży "czystej" energii i mobilności. Celem szczegółowym inwestycji będzie zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania zero- i niskoemisyjnych produktów.

Powyższe zadanie będzie realizowane poprzez ustanowienie specjalnego instrumentu finansowego (funduszu) dla wyżej wymienionych projektów przemysłowych. Wspierane produkty i technologie mogą obejmować w szczególności procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpracę między przedsiębiorstwami koncentrującymi się na gospodarce niskoemisyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych rozwiązań nisko- i zeroemisyjnych w dziedzinie zrównoważonej mobilności oraz zeroemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii. Beneficjentami będą przede wszystkim MŚP oraz przedsiębiorstwa o średniej kapitalizacji. Fundusz ten, wraz ze strategią inwestycyjną, zostanie

utworzony do 30 czerwca 2022 roku. Wyniki funduszu w odniesieniu do jego zadań będą monitorowane za pomocą konkretnych celów związanych ze zdolnością do produkcji nowych pojazdów o zerowej emisji oraz zdolnością produkcyjną i zdolnością magazynową corocznie produkowanych instalacji magazynowych o zerowej emisji/niskiej emisji, jak również rozwiązań w zakresie zrównoważonej mobilności a także zeroemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego (CNG) i skroplonego gazu ziemnego (LNG)). Dla zapewnienia zgodności działania z Wytycznymi Technicznymi Dotyczącymi Zasady DNSH - Nie Czyń Poważnych Szkód (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*), z kryteriów wyboru właściwych dla danego instrumentu finansowego należy wykluczyć następującą listę działań: (i) działalność związana z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie³⁰, (ii) działalność w ramach unijnego systemu handlu emisjami (ETS) osiągająca prognozowane emisje gazów cieplarnianych równe lub wyższe niż odpowiednie poziomy odniesienia³¹; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami³² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³³; oraz (iv) działalność, w której długotrwałość w unieszkodliwianiu odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres zadań wymaga ponadto, aby wybierane były tylko te rodzaje działalności, które są zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

E1.1.2 Zero- i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)

Zadaniem tej inwestycji jest uczynienie transportu publicznego bardziej ekologicznym oraz zwiększenie jego atrakcyjności w porównaniu z samochodami osobowymi.

Inwestycja polega na zakupie do 31 marca 2026 roku 1738 ekologicznych autobusów do transportu miejskiego (zeroemisyjnego) i międzymiastowego (niskoemisyjnego).

Zakupione pojazdy umożliwią transport zbiorowy na terenach miejskich i pozamiejskich, które do tej pory były z niego wyłączone. Ze względów technologicznych autobusy zeroemisyjne będą wykorzystywane głównie do przewozów w miastach (dostępność infrastruktury ładowania), a autobusy niskoemisyjne na terenach podmiejskich. Przewiduje się różne rodzaje

³⁰ Z wyjątkiem projektów w ramach tego działania dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, a także związanej z tym infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do Wytycznych Technicznych Dotyczących Zasady DNSH - Nie Czyń Poważnych Szkód (*DNSH Technical Guidance, 2021/C 58/01*).

³¹ Jeżeli wspierane działanie prowadzi do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są znacząco niższe od odpowiednich poziomów odniesienia, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których dalsze ograniczenie emisji nie jest możliwe. Poziomy odniesienia ustanowione na potrzeby bezpłatnego przydziału uprawnień dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak jak je określono w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³² Wyłączenie to nie dotyczy zakładów zajmujących się tylko przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych, niepodlegających recyklingowi, oraz istniejących zakładów, w których działania prowadzone w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych dla ich składowania lub wykorzystania, bądź odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalarni, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³³ Wyłączenie to nie dotyczy istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku których działania prowadzone w ramach tego środka mają za zadanie zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do recyklingu bioodpadów wysegregowanych celem ich kompostowania oraz fermentacji beztlenowej, pod warunkiem że takie działania nie powodują zwiększenia zdolności przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużenia okresu ich eksploatacji, na co przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

technologii zasilania autobusów zero- i niskoemisyjnych (baterie elektryczne, klasyczne hybrydy i plug-in, a w przypadku gazu: LNG, LPG, CNG + norma EURO VI).

Doprowadzi to do upowszechnienia technologii paliw alternatywnych i przyspieszy ich stosowanie w innych obszarach transportu. W ramach działania wspierane będą pojazdy spełniające wszystkie wymagane i aktualne normy dotyczące pojazdów wykorzystujących dany rodzaj paliwa i napędu.

E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego

Modernizacja kolei zostanie przeprowadzona dzięki kombinacji reform i inwestycji. Celem reformy będzie wzmocnienie odporności operatorów kolejowych oraz zwiększenie konkurencyjności i efektywności sektora kolejowego jako elementu polskiego sektora transportowego.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez ustalenie priorytetów dla transportu intermodalnego oraz poprawę zdolności do planowania i realizacji projektów transportu kolejowego. Zostanie to również osiągnięte poprzez umożliwienie zarządcom infrastruktury obniżenia opłat za dostęp do infrastruktury oraz zrekompensowanie zarządcom infrastruktury ich obniżenia. Reforma zmniejszy koszty ponoszone przez operatorów transportu oraz zapewni utrzymanie zdolności do przewozów w okresie zmniejszonego popytu na usługi, zagwarantuje utrzymanie konkurencyjności transportu kolejowego i zapobiegnie spadkowi udziału tego sektora w przewozach podczas sytuacji kryzysowych, epidemii lub stanów zagrożenia epidemiologicznego.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 31 grudnia 2022 roku.

Rentowność kolei w porównaniu z innymi rodzajami transportu zwiększy się także dzięki rozszerzeniu systemu opłat drogowych o dodatkowe 1400 km autostrad i dróg ekspresowych.

E2.1.1 Linie kolejowe

Zadaniem tej inwestycji jest zwiększenie przepustowości i prędkości zarówno w transporcie towarowym, jak i pasażerskim.

Inwestycja obejmie modernizację, do 30 czerwca 2026 roku, 478 km linii kolejowych, z czego 300 km będzie spełniało standardy TEN-T. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do 31 grudnia 2024 roku.

E2.1.2 Pasażerski transport kolejowy

Zadaniem inwestycji jest zwiększenie atrakcyjności i rentowności transportu kolejowego.

Zostanie to osiągnięte poprzez zakup nowych jednostek taboru kolejowego do użytku na liniach dalekobieżnych i regionalnych. Tabor powinien być zeroemisyjny/elektryczny oraz wyposażony w europejski system zarządzania ruchem kolejowym (*European Rail Traffic Management System, ERTMS*): 70 jednostek dla linii regionalnych i 38 jednostek dla linii dalekobieżnych. Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do 30 września 2023 roku.

E2.1.3 Projekty intermodalne

Zadaniem inwestycji jest, poprzez odpowiednie inwestycje, wspieranie transportu intermodalnego.

Inwestycje będą polegały na zwiększeniu przepustowości intermodalnych terminali przeładunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem terminali kolejowo-drogowych, oraz taboru kolejowego. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do 31 grudnia 2023 roku. Wpływ inwestycji będzie mierzony w odniesieniu do celu sformułowanego jako względny wzrost zdolności przeładunkowej terminali objętych wsparciem w ramach KPO.

E2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa transportu

Celem reformy jest zwiększenie bezpieczeństwa transportu, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa szczególnie zagrożonych użytkowników transportu.

Reforma składa się z szeregu zmian ustawodawczych wprowadzających pierwszeństwo dla pieszych na przejściach, jednakową prędkość na obszarach zabudowanych oraz minimalną odległość między pojazdami. Wspomniane zmiany legislacyjne weszły w życie przed 31 grudnia 2021 r. Postępy w realizacji reformy będą śledzone w odniesieniu do celu dotyczącego bezpieczeństwa ruchu drogowego, jakim jest względny spadek liczby ofiar śmiertelnych i osób ciężko rannych, zgodnie z założeniami UE i państw członkowskich dotyczącymi bezpieczeństwa ruchu drogowego.

E2.2.1 Inwestycje w bezpieczeństwo transportu

Zadaniem tej inwestycji jest zwiększenie bezpieczeństwa w transporcie drogowym.

Inwestycja obejmie modernizację 305 niebezpiecznych "czarnych punktów drogowych", budowę 90 km obwodnic służących likwidacji takich punktów oraz 128 urządzeń automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym.

Wdrażanie inwestycji zostanie zakończone do 30 czerwca 2026 roku.

E2.2.2 Cyfryzacja transportu

Zadaniem inwestycji jest zwiększenie atrakcyjności i efektywności kolei i transportu publicznego poprzez wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań cyfrowych.

Obejmie wdrożenie, do 30 czerwca 2026 roku, nowego modułu podstawowego dla systemu sprzedaży biletów. Moduł ten zapewni wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań z modułami dostępu udostępnionymi wszystkim przedsiębiorstwom bez opłat, aby umożliwić pasażerom korzystanie z kompleksowego systemu zakupu biletów, otwartego dla wszystkich przewoźników.

Działanie to obejmie inwestycje w:

- zakup i instalację 180 urządzeń pokładowych ERTMS;
- wdrożenie systemu zdalnej kontroli na 35 stacjach ruchu kolejowego;
- modernizację systemów przejazdów kolejowych w 45 lokalizacjach;
- budowę i remont lokalnych centrów kontroli oraz inwestycje w zarządzanie ruchem;

które mają zostać zakończone do 30 czerwca 2026 r., a także budowę Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (*Dynamic Passenger Information System, SDIP*) oraz innych systemów, w 55 lokalizacjach, do 31 marca 2024 r.

E.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
E1G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	kamień milowy	Wejście w życie ustawy nakładającej od 2025 r. obowiązek zakupu wyłącznie autobusów niskoemisyjnych i zeroemisyjnych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				Q4	2022	Ustawa wprowadzi obowiązek spełnienia progu dla autobusów nisko- i zeroemisyjnych w prowadzonych przetargach, w szczególnych przypadkach dopuszczany będzie zakup wyłącznie pojazdów takiego typu. Ustawa nałoży również na miasta powyżej 100 tys. mieszkańców obowiązek prawny udzielania od 2025 r. zamówień na transport tylko podmiotom korzystającym wyłącznie z autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych (elektrycznych i wodorowych).
E2G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	kamień milowy	Zestaw działań wspierających opracowanie Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) oraz przyjęcie zachęt do wdrażania SUMP poprzez udostępnienie wsparcia technicznego i finansowego dla wszystkich funkcjonalnych obszarów miejskich przez Ministerstwo Infrastruktury	Przepis wskazujący na wejście w życie				Q1	2023	Wprowadzenie środków wspierających opracowanie i wdrażanie Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP). Środki te obejmą: - nową strukturę wsparcia dla wdrażania SUMP, obejmującą komitet sterujący SUMP, którego zadaniem będzie stymulowanie rozwoju i wdrażania SUMP. - utworzenie w ramach Ministerstwa Infrastruktury centrum kompetencyjnego SUMP, które zapewni wsparcie doradcze i finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego. - powołanie Pełnomocnika ds. SUMP w Ministerstwie Infrastruktury.

										Nowa struktura zapewni odpowiednie wsparcie techniczne i finansowe podmiotom zainteresowanym przygotowaniem SUMP oraz usprawni działania podejmowane w tym zakresie przez administrację centralną.
E3G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego opłatę rejestracyjną od pojazdów emitujących spaliny zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście jego w życie				Q4	2024	Akt prawny wprowadzi narzędzia finansowe i podatkowe stymulujące popyt na bardziej ekologiczne pojazdy - wyższe opłaty rejestracyjne od posiadania pojazdów spalinowych, oraz zwiększenie środków dotyczących przyspieszonej amortyzacji pojazdów elektrycznych. Opłata będzie uzależniona od emisji CO2 i/lub NOx. Dochody z opłat zostaną przeznaczone na ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych transportu oraz rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.
E4G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego podatek od własności pojazdów emitujących spaliny, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście jego w życie				Q2	2026	Wprowadzony podatek od własności pojazdów spalinowych będzie powiązany z emisją CO2 i NOx pojazdu. Dochód z podatku zostanie przeznaczony na ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych transportu oraz rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.
E5G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	wskaźnik	Miasta, w których przyjęto nowy SUMP		liczba	0	30	Q2	2025	Wskaźnik ilościowy dotyczy liczby miast, które przyjęły nowy SUMP zgodnie z unijną koncepcją Ram Mobilności Miejskiej z 2021 r.

E6G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	wskaźnik	Linie autobusowe wspierane przez Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej		liczba	0	4 500	Q4	2024	Wskaźnik odnosi się do liczby dodatkowych linii autobusowych wspieranych przez Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Fundusz będzie wspierał transport publiczny, co przyczyni się do ograniczenia transportu indywidualnego, a tym samym do zmniejszenia negatywnego wpływu transportu na środowisko. Równocześnie w ramach naboru wniosków w części inwestycyjnej prowadzony będzie nabór wniosków na autobusy zero- i niskoemisyjne zgodnie z zasadą DNSH.
E7G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	wskaźnik	Nowe pojazdy zeroemisyjne		% (procent)	0	100	Q2	2026	Celem jest zwiększenie o co najmniej 100% udziału nowych pojazdów o zerowej emisji na rynku (samochody/autobusy i pojazdy ciężarowe). Na koniec 2020 r. liczba zarejestrowanych w Polsce pojazdów elektrycznych wyniosła 10 041. Przyjmując powyższą liczbę, oznacza to, że na koniec II kwartału 2026 roku liczba pojazdów elektrycznych wyniesie co najmniej 20 082.
E8G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	kamień milowy	Ustanowienie instrumentu finansowego (funduszu) na rzecz zero/niskoemisyjnej mobilności i energii	Zatwierdzenie i rejestracja Funduszu, zatwierdzenie strategii/polityki inwestycyjnej przez organy Funduszu,				Q2	2022	Ustanowienie instrumentu finansowego ("Fundusz") w celu wspierania gospodarki niskoemisyjnej w Polsce, w tym związanej z nim strategii/polityki inwestycyjnej. Te ostatnie są przyjmowane przez organy zarządzające Funduszem i są zgodne z wytycznymi Komisji z dnia 22 stycznia 2021 r. dotyczącymi instrumentów finansowych, zapewniają zgodność z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej, obejmują też kryteria wyboru w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dla zasady „nie czyn poważnej szkody”- DNSH

										<p>(2021/C58/01) w odniesieniu do transakcji wspieranych w ramach tego środka, poprzez wykorzystanie potwierdzenia trwałości, wykazu wykluczeń oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi środowiska. W szczególności zostanie zapewniona zgodność wspieranych inwestycji z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej oraz, w razie potrzeby, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub screening zgodnie z z dyrektywą OOS.</p> <p>Fundusz zapewnia instrumenty finansowe (kapitałowe lub dłużne) wspierające projekty inwestycyjne związane z procesami badawczymi i innowacyjnymi, transferem technologii i współpracą między przedsiębiorstwami koncentrującymi się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności na zmianę klimatu i przystosowaniu się do niej, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych i zeroemisyjnych innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie zrównoważonej mobilności oraz zeroemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego), realizowane w szczególności przez MŚP i przedsiębiorstwa o średniej kapitalizacji. Zarządzanie Funduszem powierza się zarządzającemu Funduszem wybranemu w drodze otwartego przetargu. Ustanawia się Komitet Inwestycyjny Funduszu, który jest odpowiedzialny za zatwierdzanie projektów odbiorców końcowych (inwestorów) proponowanych przez zarządzającego Funduszem w oparciu o potrzeby rynku oraz w sposób otwarty i zgodny z zasadami</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

										rynkowymi. Struktura Funduszu powinna umożliwiać pozyskiwanie środków prywatnych. Podstawowe akty prawne zapewniają, że wszelkie spłaty (tj. odsetki od pożyczki, zwrot z kapitału lub spłata kapitału minus powiązane koszty) związane z tymi instrumentami zostaną wykorzystane do tych samych celów polityki, w tym po 2026 r., lub do spłaty pożyczki z RRF.
E9G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	kamień milowy	Wybór pośredników finansowych	Decyzja organów zarządzających Funduszu				Q3	2022	Wybór przez zarządzającego Funduszem pośredników finansowych, którzy są uprawnieni do udzielania wsparcia finansowego z Funduszu. Proces selekcji odbywa się zgodnie z otwartą i konkurencyjną procedurą i prowadzi do podpisania umów z pośrednikami finansowymi w celu wspierania określonych zdolności innowacyjnych i produkcyjnych w zakresie zero i niskoemisyjnej mobilności, źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego), otwartych dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji. Umowy podpisane z pośrednikami finansowymi określają kryteria kwalifikowalności projektu, zapewniają one zgodność z zasadą „nie czyn poważnej szkody”- DNSH oraz zgodność z obowiązującymi kryteriami dotyczącymi klimatu i oznakowania cyfrowego zawartymi w załączniku VI do rozporządzenia w sprawie RRF.
E10G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	wskaźnik	Zainstalowane moce produkcyjne nowych pojazdów zeroemisyjnych		liczba	0	100 000	Q2	2026	Wskaźnik ten jest związany z roczną zdolnością produkcyjną nowych pojazdów zeroemisyjnych dzięki inwestycjom wspieranym przez Fundusz.

E11G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	wskaźnik	Zdolności produkcyjne i magazynowe niskoemisyjnego/zeroemisyjnego magazynowania i produkcji paliw alternatywnych/energii		liczba	0	1 000	Q2	2026	Wskaźnik dotyczy całkowitej mocy produkcyjnej i magazynowej (akumulatory) (w MW) zeroemisyjnych źródeł energii produkowanych rocznie (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego) dzięki inwestycjom wspieranym przez Fundusz.
E12G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	wskaźnik	MŚP i spółki o średniej kapitalizacji wspierane w ramach konkretnych inwestycji, na które ukierunkowany jest Fundusz		liczba	0	150	Q4	2025	Wskaźnik dotyczy liczby MŚP i przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji wspieranych przez Fundusz i dostarczających produkty i usługi dla niskoemisyjnej i zeroemisyjnej zrównoważonej mobilności na rzecz zrównoważonej mobilności niskoemisyjnej/zeroemisyjnej oraz zeroemisyjnej energii.
E13G	E1.1.2 Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	kamień milowy	Pojazdy zeroemisyjne i niskoemisyjne: wybór beneficjentów	Umowy podpisane pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury a beneficjentami				Q4	2023	Wybór podmiotów-beneficjentów (władz lokalnych lub operatorów usług publicznych) dla 1738 nowych autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych. Beneficjenci będą wybierani w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów dla zeroemisyjnego i niskoemisyjnego transportu na obszarach pozamiejskich, otwartych dla wszystkich władz lokalnych i operatorów usług publicznych. Kryteria wyboru beneficjentów będą w szczególności odzwierciedlać potrzeby czystego transportu publicznego oraz wpływ na zmniejszenie emisji (w szczególności w przypadku zeroemisyjnego transportu miejskiego) i zatorów komunikacyjnych, wsparcie dla wyłączonych obszarów transportowych, projekty wspierające/zapewniające integrację transportu (kolei, miejskiego, podmiejskiego). Biorąc pod uwagę potrzeby różnych podmiotów-beneficjentów, przydział

										autobusów podmiotom-beneficjentom będzie zrównoważony pomiędzy podmiotami w całym kraju, biorąc pod uwagę populację i zasięg geograficzny (większe wsparcie otrzymają gminy o większej gęstości zaludnienia/rozszerzeniu).
E14G	E1.1.2 Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	wskaźnik	Nowe nisko- i zeroemisyjne pojazdy w eksploatacji		liczba	0	1 738	Q1	2026	Nowe autobusy zeroemisyjne i niskoemisyjne dostarczone w ramach umów finansowanych z tej inwestycji będą przeznaczone na potrzeby publicznego transportu miejskiego (zeroemisyjnego) i podmiejskiego/wiejskiego (niskoemisyjnego). Zakupy autobusów odbywać się będą w drodze otwartych i konkurencyjnych naborów. W przypadku autobusów zeroemisyjnych wspierane będą wyłącznie autobusy elektryczne i hybrydowe typu plug-in. W przypadku autobusów niskoemisyjnych wspierane będą autobusy zasilane gazem: w tym LNG, LPG, CNG i spełniające normę EURO VI. Liczba autobusów niskoemisyjnych nie przekroczy 21% ogólnej liczby dostarczonych autobusów.
E15G	E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	kamień milowy	Wejście w życie aktu zmieniającego ustawę o transporcie kolejowym zapewniającego odporność przewoźników kolejowych. Decyzja Ministra w zakresie ustanowienia priorytetów dla transportu intermodalnego i usunięcia wąskich gardeł w celu zwiększenia przepustowości kolei.	Przepis w akcie zmieniającym ustawę o transporcie kolejowym wskazujący na wejście jego w życie i przyjęcie decyzji Ministra dla infrastruktury w zakresie				Q4	2022	Akt prawny zmieniający ustawę o transporcie kolejowym umożliwi zarządcom infrastruktury obniżenie opłat za dostęp do infrastruktury oraz zrekompensuje zarządcom infrastruktury obniżenie opłat w sytuacjach kryzysowych. Rozwój transportu intermodalnego będzie wspierany za pomocą następujących środków: planowanie, koordynacja programów, innowacje, inwestycje prowadzące do zwiększenia zdolności przewozowych transportu intermodalnego, wraz z utworzeniem jednostki ds. transportu intermodalnego w Ministerstwie Infrastruktury. Stan sieci

				wąskich gardel						będzie badany ze szczególnym uwzględnieniem wąskich gardel - minister infrastruktury podejmie decyzję w sprawie priorytetów dotyczących usuwania wąskich gardel, co doprowadzi do zwiększenia przepustowości kolei.
E16G	E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	wskaźnik	Ustanowienie obszaru poboru opłat na nowych drogach		liczba	0	1 400		2023	Długość nowych dróg włączonych do obszaru poboru opłat, obejmująca autostrady i drogi ekspresowe.
E17G	E2.1.1 Linie kolejowe	kamień milowy	Udzielanie zamówień w trybie otwartych i konkurencyjnych przetargów	Podpisane umowy o finansowaniu				Q4	2024	Podpisanie umów na modernizację 478 km linii kolejowych do standardów TEN-T oraz elektryfikację. Wykonawcy modernizacji infrastruktury kolejowej będą wylani w trybie Prawa Zamówień Publicznych w trybie konkurencyjnym. Umowy obejmą główne prace na liniach.
E18G	E2.1.1 Linie kolejowe	wskaźnik	Modernizacja 478 km linii kolejowych, w tym 300 km ze standardami TEN-T		liczba	0	478	Q2	2026	Zakończenie prac modernizacyjnych na 478 km linii kolejowych, w tym dostosowania 300 km do wymogów sieci TEN-T (a w tym 200 km w sieci bazowej TEN-T), 200 km linii zostanie dostosowanych do prędkości 250 km/h dla ruchu pasażerskiego, na 320 km będzie umożliwiona prędkość 100 km/h dla ruchu towarowego, 144 km linii zostanie zelektryfikowanych, 70 km zostanie zmodernizowanych do prędkości 160 km/h.
E19G	E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	kamień milowy	Podpisanie umów na pasażerski tabor kolejowy	Podpisane umów				Q3	2023	Projekty będą wybierane na podstawie konkurencyjnego i otwartego naboru. Po zakończeniu naboru zostaną podpisane umowy z wybranymi beneficjentami na dostawę 70 zespołów taboru kolejowego zeroemisyjnego / elektrycznego i wyposażonego w ERTMS dla regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich.

										Dodatkowe 38 jednostek taboru elektrycznego będzie przedmiotem umowy z PKP IC - operatorem pociągów dalekobieżnych.
E20G	E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	wskaźnik	Tabor elektryczny i wyposażony w ERTMS eksploatowany na regionalnych i dalekobieżnych liniach kolejowych		liczba	0	108	Q2	2026	Liczba nowych jednostek taboru kolejowego dla ruchu dalekobieżnego i regionalnego, wprowadzonych do eksploatacji. Tabor kolejowy będzie zeroemisyjny / elektryczny, spełniający zasady DNSH (np. zeroemisyjność) i będzie wyposażony w ERTMS: 70 jednostek dla linii regionalnych i 38 jednostek dla linii dalekobieżnych. Tabor kolejowy jest przekazywany właściwemu organowi lub kolejnemu operatorowi (po cenie rynkowej bez uwzględnienia pomocy) po zakończeniu umowy o świadczenie usług publicznych.
E21G	E2.1.3 Projekty intermodalne	kamień milowy	Podpisanie umów na projekty w zakresie transportu intermodalnego	Podpisane umów				Q4	2023	Projekty są wybierane na podstawie konkurencyjnego i otwartego naboru. Po zakończeniu naboru zostaną podpisane umowy o dofinansowanie z wybranymi beneficjentami na modernizację 10 centrów przeładunkowych oraz dostawę 250 jednostek taboru zgodnego ze specyfikacją techniczną i zasadą „nie czyni poważnej szkody”- DNSH (np. ciche hamulce, zeroemisyjność) oraz z Globalnym Systemem Komunikacji Mobilnej (dla lokomotyw).
E22G	E2.1.3 Projekty intermodalne	wskaźnik	Zwiększenie zdolności przeładunkowych		% (Procent)	Bazowa moc zainstalowana na 9,1 mln TEU/rok (ref 2020) dla wszystkich	5	Q2	2026	Zwiększenie zdolności przeładunkowej terminali objętych wsparciem w ramach RRF o co najmniej 5% w stosunku do poziomu bazowego (2020 r.).

						terminali w Polsce				
E23G	E2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa transportu	kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych wprowadzających: pierwszeństwo pieszych na przejściach, jednolitą prędkość w terenie zabudowanym, minimalną odległość między pojazdami, cele bezpieczeństwa ruchu drogowego do 2030 r. (-50% ofiar śmiertelnych w wypadkach)	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście jego w życie				Q4	2021	Wprowadzone zostaną następujące zmiany legislacyjne promujące bezpieczeństwo ruchu drogowego: pierwszeństwo pieszych na przejściach, wprowadzenie jednolitego ograniczenia prędkości na obszarach miejskich (50 km/h) oraz minimalnej odległości między pojazdami na autostradach i drogach ekspresowych (połowa prędkości w metrach). Ogólny cel w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego jest określony w Krajowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, tj. zmniejszenie o 50% liczby ofiar śmiertelnych wypadków drogowych do 2030 r. w porównaniu z 2019 r., zgodnie z zobowiązaniem UE.
E24G	E2.2.1 Inwestycje w bezpieczeństwo transportu	wskaźnik	Zakończenie budowy obwodnic i likwidacja czarnych punktów bezpieczeństwa drogowego		liczba	0	10 km, 125 czarnych punktów	Q4	2023	Inwestycje obejmą następujący zakres: modernizacja 125 niebezpiecznych czarnych punktów, budowa 10 km obwodnic w celu usunięcia czarnych punktów.
E25G	E2.2.1 Inwestycje w bezpieczeństwo transportu	wskaźnik	Zakończenie budowy obwodnic, likwidacja czarnych punktów bezpieczeństwa drogowego oraz instalacja automatycznych urządzeń nadzoru drogowego.		liczba	0	90 km, 305 punktów, 128 urządzeń	Q2	2026	Inwestycje obejmą następujący zakres: modernizacja 305 niebezpiecznych czarnych punktów, budowa 90 km obwodnic w celu usunięcia czarnych punktów, montaż 128 nowych urządzeń automatycznego nadzoru drogowego.
E26G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	kamień milowy	Kompleksowy system biletowania pasażerów kolei	System w eksploatacji				Q2	2026	Kamieniem milowym jest dalszy rozwój kompleksowego systemu biletowego dla kolei, udostępnianie systemu zaprojektowanego i opartego na nowych rozwiązaniach technicznych. System biletowy będzie otwarty na integrację z innymi środkami transportu oraz dla wszystkich operatorów transportu. Rozkłady

										<p>jazdy i taryfy będą publicznie dostępne w łatwy i przyjazny dla użytkownika sposób. Nowy moduł podstawowy dla systemu biletowego zapewni wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań z modułami dostępu udostępnianymi wszystkim przewoźnikom bez opłat, aby umożliwić pasażerom korzystanie z kompleksowego systemu zakupu biletów. System działający na nowym module bazowym będzie interoperacyjny z rozwiązaniami TTE 2.0. Moduły B2B i B2C będą rozwijane w celu zapewnienia płynnego połączenia z nowym modulem podstawowym.</p>
E27G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	wskaźnik	Instalacja: Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP) , systemów kontroli i przejazdów kolejowych w 55 obszarach		liczba	0	SDIP: 10 lokalizacji, kontrola: 15 lokalizacji, przejazdy kolejowe: 30 lokalizacji	Q1	2024	Instalacja Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP) w 10 lokalizacjach dostarczających pasażerom informacji o ruchu kolejowym w czasie rzeczywistym, 15 lokalizacji automatycznego sterowania umożliwiających zarządzanie poszczególnymi obszarami kolejowymi z lokalnych centrów zarządzania ruchem, 30 przejazdów kolejowych w zakresie instalacji automatycznych sterowanych urządzeń zabezpieczających (brama przejazdowa, sygnalizacja dźwiękowa i świetlna).
E28G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	wskaźnik	Instalacja automatycznego sterowania, przejazdy kolejowe, 180 jednostek pokładowych ERTMS i związane z tym wprowadzenie do eksploatacji		liczba	0	180 jednostek pokładowych ERTMS 45 lokalizacji przejazdów kolejowych 35 miejsc do automatycznego sterowania	Q2	2026	Zakończenie prac związanych z: instalacją 180 jednostek pokładowych ERTMS (projekty wybrane w trybie konkursowym), modernizacją systemów 45 przejazdów kolejowych (w tym bramek, sygnalizacji dźwiękowej i świetlnej) oraz wprowadzeniem automatycznego sterowania punktami kontroli ruchu kolejowego w 35 lokalizacjach.

E.3. Opis reform i inwestycji związanych z kredytem

E1.2 Zwiększenie udziału zero i niskoemisyjnego transportu oraz przeciwdziałanie i zmniejszanie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko

Celem reformy jest zmniejszenie wpływu transportu na środowisko naturalne i zdrowie.

Reforma polega na wprowadzeniu obowiązku tworzenia stref transportu niskoemisyjnego w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, w których przekroczone są określone progi zanieczyszczenia powietrza. Władze lokalne będą miały 9 miesięcy na wprowadzenie takich stref od momentu stwierdzenia przekroczenia poziomu zanieczyszczeń przez Inspekcję Ochrony Środowiska (IOS).

Reforma wejdzie w życie do 30 czerwca 2024 roku, a poszczególne miasta wprowadzą strefy niskoemisyjne do 31 marca 2025 roku.

E1.2.1 Zeroemisyjny transport zbiorowy w miastach (tramwaje)

Zadaniem tej inwestycji będzie zwiększenie oferty ekologicznego transportu publicznego w miastach.

Wsparcia udzieli się w pierwszej kolejności obszarom, na których wprowadzono lub planuje się wprowadzić strefy czystego transportu.

Inwestycja polega na zakupie 110 sztuk zeroemisyjnego taboru szynowego (tramwajów) dla transportu zbiorowego w miastach, do 30 czerwca 2026 roku.

E2.3 Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań

Celem reformy jest zwiększenie dostępności transportu.

Obejmie ona przyspieszone wdrożenie Rozporządzenia (WE) 1371/2007 dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym oraz dostosowania taboru kolejowego do potrzeb pasażerów o ograniczonej sprawności ruchowej. Reforma wejdzie w życie do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma obejmie także obowiązek modernizacji krajowego, międzynarodowego i regionalnego taboru kolejowego pod kątem wymagań dotyczących pasażerów niepełnosprawnych. Obowiązek ten wejdzie w życie do 30 czerwca 2024 roku.

E2.3.1 Pasażerski tabor kolei regionalnych

Zadaniem inwestycji jest poprawa jakości usług regionalnego transportu kolejowego, zmniejszenie wykluczenia transportowego oraz poprawa komfortu podróżowania u regionalnych przewoźników pasażerskich, przyspieszenie procesu legislacyjnego dotyczącego ochrony praw pasażerów a także poprawa jakości usług kolejowych świadczonych w ramach regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych przewozów pasażerskich.

Aby osiągnąć założony cel, inwestycja obejmie, do 30 czerwca 2026 r., modernizację i zakup 75 sztuk nowego zeroemisyjnego taboru kolejowego zgodnego z wymaganiami TSI (*Technical Specifications for Interoperability*), wyposażonego w ERTMS oraz zapewniającego pełną dostępność dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej.

E.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby wsparcia finansowego w formie pożyczki

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
E1L	E1.2 Zwiększenie udziału zero i niskoemisyjnego transportu oraz przeciwdziałanie i zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego obowiązek stref niskiej emisji dla wybranych, najbardziej zanieczyszczonych miast	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie ustawy				Q2	2024	Akt prawny ustanowi obowiązek tworzenia stref transportu niskoemisyjnego w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, w których występuje przekroczenie substancji szkodliwych w stosunku do progów UE zanieczyszczenia powietrza, oraz da możliwość rozszerzenia ich wprowadzania na wszystkie obszary miejskie, niezależnie od liczby mieszkańców. Do stref będą mogły wjeżdżać wyłącznie „niskoemisyjne” samochody osobowe. W ciągu 9 miesięcy od daty otrzymania informacji o przekroczeniu poziomu stężenia zanieczyszczeń powietrza, miasta stworzą na swoim terenie strefy czystego transportu. Okres 9 miesięcy ma umożliwić władzom lokalnym przygotowanie terenu, na którym ma być zlokalizowana strefa czystego transportu, do planowanych ograniczeń.
E2L	E1.2 Zwiększenie udziału zero i niskoemisyjnego transportu oraz przeciwdziałanie i zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko	kamień milowy	Wprowadzenie stref niskoemisyjnego transportu realizowanych przez właściwe władze miejskie	Wprowadzenie niskoemisyjnych stref transportowych				Q1	2025	Strefy transportu niskoemisyjnego będą obowiązkowe w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, w których przekroczone są progi jakości powietrza. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska powinien przygotowywać corocznie raport o jakości powietrza w terminie do 30 kwietnia. Miasta, które przekroczą limity jakości powietrza - określone w pierwszym sprawozdaniu opublikowanym po wejściu w życie przepisów -

										będą miały 6 miesięcy na ustanowienie stref transportu niskoemisyjnego.
E3L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport zbiorowy w miastach (tramwaje)	kamień milowy	Nowe tramwaje: wybór beneficjentów	Umowy podpisane pomiędzy Ministrem Infrastruktury i beneficjentami				Q1	2025	Umowy zostaną podpisane z beneficjentami (gminami lub operatorami świadczącymi usługi publiczne) na zakup i dopuszczenie do eksploatacji 110 tramwajów w wyniku otwartych i przejrzystych naborów. Beneficjenci zostaną wybrani w drodze przejrzystych i konkurencyjnych naborów, otwartych dla wszystkich władz lokalnych i operatorów usług publicznych. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami powinny w szczególności odzwierciedlać potrzeby czystego transportu publicznego oraz wpływ na zmniejszenie emisji i zatorów komunikacyjnych, dojrzałość projektów. Priorytet będą miały obszary, na których wprowadzono lub planuje się wprowadzenie stref czystego transportu. Środki zostaną przyznane w sposób uczciwy i przejrzysty uzgodniony z samorządami i nie będą w żadnej formie zwracane przez odbiorców ostatecznych ani samorządy polskiemu rządowi.
E4L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport zbiorowy w miastach (tramwaje)	wskaźnik	Nowe tramwaje w eksploatacji dla publicznego transportu miejskiego		liczba	0	110	Q2	2026	Cel dotyczy liczby nowych tramwajów eksploatowanych w miastach. Zamówienia tramwajowe będą realizowane w drodze otwartych i konkurencyjnych przetargów zarządzanych przez Ministerstwo Infrastruktury/beneficjentów. Inwestycja będzie miała na celu zwiększenie czystego transportu publicznego w miastach. Wsparcie będzie udzielane priorytetowo obszarom, w których wprowadzono lub planuje się wprowadzenie stref czystego transportu. Inwestycja będzie polegać na zakupie 110 jednostek zeroemisyjnego taboru kolejowego (tramwajów) do

										komunikacji miejskiej w miastach do 30 czerwca 2026 roku.
E5L	E2.3 Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego zmiany praw pasażerów w zakresie wymogów dotyczących taboru kolejowego	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście jego w życie				Q4	2022	Aktem prawnym zostaną wprowadzone standardy techniczne i funkcjonalne dla inwestycji kolejowych w celu zapewnienia odpowiednich rozwiązań infrastrukturalnych spełniających potrzeby pasażerów o ograniczonej sprawności ruchowej. W tym celu akt prawny uchyli odpowiednie przepisy krajowe dotyczące odstępstwa od rozporządzenia (WE) 1371/2007 w sprawie praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.
E6L	E2.3 Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań	kamień milowy	Obowiązek modernizacji krajowego, międzynarodowego i regionalnego taboru kolejowego z uwzględnieniem wymogów dla pasażerów niepełnosprawnych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście jego w życie				Q2	2024	Wejście w życie obowiązku dostosowania taboru kolejowego do wymogów w zakresie praw pasażerów, dostosowanie do rozporządzenia 1371/2007 art. 8 ust. 3 i art. 21 ust. 1 (w przypadku gdy modernizacja jest uzasadniona i racjonalna z punktu widzenia przewidywanego okresu eksploatacji taboru) w odniesieniu do taboru regionalnego, krajowego i międzynarodowego, który ma być przystosowany dla pasażerach niepełnosprawnych i zwiększać prawa pasażerów. W przypadku taboru regionalnego wymogi te będą obowiązkowe od drugiego kwartału 2024 r., a w przypadku taboru międzynarodowego i dalekobieżnego od drugiego kwartału 2023 r.
E7L	E2.3.1 Pasażerski tabor kolei regionalnej	wskaźnik	Eksploatacja nowych pociągów regionalnych z napędem elektrycznym i wyposażonych w ERTMS		liczba	0	75	Q2	2026	Nowy zeroemisyjny i wyposażony w ERTMS tabor regionalny w eksploatacji. Tabor jest zamawiany w drodze otwartych i konkurencyjnych zamówień oraz zgodnie z umowami na świadczenie usług publicznych. Tabor kolejowy jest przekazywany właściwemu organowi lub kolejnemu przewoźnikowi (po cenie rynkowej bez

										uwzględnienia pomocy) po zakończeniu umowy o świadczenie usług publicznych.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

F. KOMPONENT F: POPRAWA JAKOŚCI INSTYTUCJI I WARUNKÓW REALIZACJI KRAJOWEGO PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

Polska stoi przed wieloma długotrwałymi wyzwaniami związanymi z klimatem inwestycyjnym, zwłaszcza w odniesieniu do polskiego systemu sądownictwa oraz procesów decyzyjnych i prawnych.

Dlatego zadaniem tego komponentu jest przede wszystkim poprawa klimatu inwestycyjnego oraz stworzenie warunków do skutecznej realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). W tym celu reformy mają za zadanie: wzmocnienie niezależności i bezstronności sądów; zaradzenie sytuacji sędziów, których dotyczą orzeczenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego wydawane w sprawach dyscyplinarnych i sprawach dotyczących immunitetu sędziowskiego w celu przywrócenia tych, którzy zostali uznani za niesłusznie dotkniętych w drodze postępowania odwoławczego, które zostanie przeprowadzone niezwłocznie; wzmocnić konsultacje z partnerami społecznymi w procesie stanowienia prawa; zwiększyć wykorzystanie ocen skutków regulacji w procesie stanowienia prawa; ograniczenie stosowania przyspieszonych procedur w procesie stanowienia prawa; zapewnienie odpowiednich konsultacji z partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami w zakresie realizacji KPO, w tym poprzez powołanie Komitetu Monitorującego, oraz stosowanie zintegrowanego narzędzia informatycznej oceny ryzyka Arachne w procesie realizacji KPO.

Komponent przyczynia się do realizacji zalecenia Rady UE w sprawie udoskonalenia otoczenia regulacyjnego, w szczególności poprzez „zwiększenie roli konsultacji społecznych i konsultacji publicznych w procesie legislacyjnym” (zalecenie nr 3 z 2019 r.) oraz „poprawa klimatu inwestycyjnego, w szczególności poprzez ochronę niezależności sądownictwa”, a także „zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i zaangażowania partnerów społecznych w proces kształtowania polityki” (zalecenie nr 4 z 2020 r.).

F1 Wymiar sprawiedliwości

Głównym celem reform jest podniesienie standardu ochrony sądowej oraz poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce, a także wsparcie systemu kontroli wewnętrznej, o którym mowa w art. 22 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241, wzmacniając gwarancje niezawisłości i bezstronności sądów.

Reforma ma prowadzić do wzmocnienia niezależności i bezstronności sądów i sędziów ustanowionych na mocy prawa zgodnie z art. 19 TUE i odpowiednim dorobkiem prawnym UE. Zgodnie z art. 24(3) Rozporządzenia (UE) 2021/241 wszelkie inne reformy są podejmowane bez osłabiania tego wyniku i negatywnego wpływu na poniższe elementy..

F1.1 Reforma wzmacniająca niezależność i bezstronność sądów

Reforma:

a) we wszystkich sprawach dotyczących sędziów, w tym dotyczących dyscyplinarnego i uchylenia immunitetu sędziowskiego, określi zakres jurysdykcji Izby Sądu Najwyższego, innej niż istniejąca Izba Dyscyplinarna, spełniająca wymogi wynikające z art. 19 ust. 1 TUE. Zapewni to rozpoznanie ww. spraw przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony poprzez prawo, natomiast dyskrecjonalne uprawnienie do wyznaczenia sądu dyscyplinarnego właściwego w pierwszej instancji w sprawach sędziów sądów powszechnych zostanie ograniczone,

b) doprecyzuje zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, zapewniając nieograniczenie prawa polskich sądów do zadawania pytań prejudycjalnych do TSUE. Takie pytanie nie będzie stanowić podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego,

c) określi, że o ile sędziowie nadal mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za wykroczenia zawodowe, w tym oczywiste i rażące naruszenia prawa, to treść orzeczeń sądowych nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego,

d) zapewni, aby wszczęcie w postępowaniu sądowym weryfikacji spełniania przez sędziego wymogów niezawisłości, bezstronności i „ustanowienia ustawą” zgodnie z art. 19 TUE było możliwe dla właściwego sądu, jeżeli pojawia się w tym względzie poważna wątpliwość i taka weryfikacja nie jest kwalifikowana jako przewinienie dyscyplinarne,

e) wzmocni gwarancje procesowe i uprawnienia stron w postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów, poprzez:

(i) zapewnienie rozpatrzenia spraw dyscyplinarnych przeciwko sędziom sądów powszechnych w rozsądnym terminie,

(ii) doprecyzowanie przepisów dotyczących właściwości miejscowej sądów rozpoznających sprawy dyscyplinarne w celu zapewnienia możliwości bezpośredniego określenia właściwego sądu zgodnie z ustawą; oraz

(iii) zapewnienie, aby powołanie obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym sędziego nastąpiło w rozsądnym terminie, a także zapewnienie czasu na merytoryczne przygotowanie obrońcy do pełnienia funkcji w danym postępowaniu. Jednocześnie sąd zawiesza postępowanie w razie usprawiedliwionej nieobecności obwinionego sędziego lub jego obrońcy.

Reforma wejdzie w życie do końca drugiego kwartału 2022 roku.

F1.2 Reforma poprawiająca sytuację sędziów, których dotyczą orzeczenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i sprawach dotyczących immunitetu sędziowskiego

Wejście w życie reformy zapewniającej sędziom, których dotyczą orzeczenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, dostęp do postępowań kontrolnych w ich sprawach. Takie sprawy już rozstrzygnięte przez Izbę Dyscyplinarną będą rozpatrywane przez sąd, który spełnia wymogi art. 19 ust. 1 TUE, zgodnie z zasadami, które zostaną przyjęte na podstawie ww. reformy F1.1. Ustawa określa, że pierwsza rozprawa sądu orzekającego w tych sprawach odbędzie się w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku sędziego o ponowne rozpoznanie, a sprawy zostaną rozstrzygnięte w ciągu dwunastu miesięcy od otrzymania takiego wniosku. Sprawy aktualnie toczące się przed Izbą Dyscyplinarną zostaną przekazane do dalszego rozpoznania sądowi na zasadach określonych w ww. postępowaniu.

Reforma wejdzie w życie do końca drugiego kwartału 2022 roku.

Obie wymienione powyżej reformy, których termin zakończenia przypada na II kwartał 2022 r., zostaną zrealizowane przed złożeniem do Komisji pierwszego wniosku o płatność i będą warunkiem wstępnym każdej płatności na podstawie art. 24 rozporządzenia w sprawie RRF.

F2.1 Usprawnienie procesu stanowienia prawa

Celem reformy jest przyjęcie nowelizacji do Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, która wprowadzi obowiązek przeprowadzania oceny skutków regulacji oraz konsultacji społecznych w przypadku projektów ustaw zgłaszanych przez posłów i senatorów. Reforma ograniczy także stosowanie procedur przyspieszonych do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2022 roku.

F3.1 Poprawa warunków wdrażania KPO

W celu zapewnienia odpowiednich konsultacji z partnerami społecznymi i interesariuszami we wdrażaniu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), reforma obejmie wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego Komitet Monitorujący (KM), w skład którego wejdą interesariusze oraz partnerzy społeczni zaangażowani we wdrażanie KPO. Zadaniem komitetu będzie nadzorowanie skutecznego wdrażania KPO. Akt prawny będzie zawierał przepis wprowadzający wymóg prawny konsultowania się z KM podczas wdrażania KPO. Reforma obejmie również przyjęcie wytycznych ustanawiających zasady zaangażowania interesariuszy i partnerów społecznych w programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluację RRP.

Reforma obejmie również wprowadzenie systemu baz zgodnie z art. 22(2)(d) Rozporządzenia (UE) nr 2021/241 aby umożliwić gromadzenie, przechowywanie i monitorowanie danych dotyczących kamieni milowych i wskaźników w tym na poziomie ostatecznych odbiorców. Dane pochodzące z tego systemu baz będą zasilać system Arachne, który będzie wykorzystywany podczas audytów i kontroli w celu zapobiegania, wykrywania i korygowania konfliktów interesów, oszustw, korupcji i podwójnego finansowania.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 czerwca 2022 roku.

F.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Sequential Number	Related Measure (Reform or Investment)	Milestone / Target	Name	Qualitative indicators (for milestones)	Quantitative indicators (for targets)			Indicative timeline for completion		Description of each milestone and target
					Unit of measure	Baseline	Goal	Quarter	Year	
FIG	F1.1 Reforma wzmacniająca niezależność i bezstronność sądów	kamień milowy	Wejście w życie reformy wzmacniającej niezależność i bezstronność sądów	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	<p>Wejście w życie reformy, która:</p> <p>a) we wszystkich sprawach dotyczących sędziów, w tym dotyczących dyscyplinarnego i uchylenia immunitetu sędziowskiego, określi zakres jurysdykcji Izby Sądu Najwyższego, innej niż istniejąca Izba Dyscyplinarna, spełniająca wymogi wynikające z art. 19 ust. 1 TUE. Zapewni to rozpoznanie ww. spraw przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony poprzez prawo, natomiast dyskrecjonalne uprawnienie do wyznaczenia sądu dyscyplinarnego właściwego w pierwszej instancji w sprawach sędziów sądów powszechnych zostanie ograniczone,</p> <p>b) doprecyzuje zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, zapewniając nieograniczenie prawa polskich sądów do zadawania pytań prejudycjalnych do TSUE. Takie pytanie nie będzie stanowić podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego,</p> <p>c) określi, że o ile sędziowie nadal mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za wykroczenia zawodowe, w tym oczywiste i rażące naruszenia prawa, to treść orzeczeń sądowych nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego,</p> <p>d) zapewni, aby wszczęcie w postępowaniu sądowym weryfikacji spełniania przez sędziego wymogów niezawisłości, bezstronności i „ustanowienia ustawą” zgodnie z art. 19 TUE było możliwe dla właściwego sądu, jeżeli pojawia się w tym względzie poważna wątpliwość i taka weryfikacja nie jest kwalifikowana jako przewinienie dyscyplinarne,</p> <p>e) wzmocni gwarancje procesowe i uprawnienia</p>

										<p>stron w postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów, poprzez:</p> <p>(i) zapewnienie rozpatrzenia spraw dyscyplinarnych przeciwko sędziom sądów powszechnych w rozsądnym terminie,</p> <p>(ii) doprecyzowanie przepisów dotyczących właściwości miejscowej sądów rozpoznających sprawy dyscyplinarne w celu zapewnienia możliwości bezpośredniego określenia właściwego sądu zgodnie z ustawą; oraz</p> <p>(iii) zapewnienie, aby powołanie obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym sędziego nastąpiło w rozsądnym terminie, a także zapewnienie czasu na merytoryczne przygotowanie obrońcy do pełnienia funkcji w danym postępowaniu. Jednocześnie sąd zawiesza postępowanie w razie usprawiedliwionej nieobecności obwinionego sędziego lub jego obrońcy.</p>
F2G	F1.2 Reforma mająca na celu naprawienie sytuacji sędziów dotkniętych orzeczeniami Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i immunitetów sędziowskich	kamień milowy	Reforma mająca na celu naprawienie sytuacji sędziów dotkniętych orzeczeniami Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i immunitetów sędziowskich	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q2	2022	<p>Wejście w życie reformy zapewniającej sędziom, których dotyczą orzeczenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, dostęp do postępowań kontrolnych w ich sprawach. Takie sprawy już rozstrzygnięte przez Izbę Dyscyplinarną będą rozpatrywane przez sąd, który spełnia wymogi art. 19 ust. 1 TUE, zgodnie z zasadami, które zostaną przyjęte na podstawie ww. Kamienia milowego F1G. Ustawa określa, że pierwsza rozprawa sądu orzekającego w tych sprawach odbędzie się w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku sędziego o ponowne rozpoznanie, a sprawy zostaną rozstrzygnięte w ciągu dwunastu miesięcy od otrzymania takiego wniosku. Sprawy aktualnie toczące się przed Izbą Dyscyplinarną zostaną przekazane do dalszego rozpoznania sądowi na zasadach określonych w ww. postępowaniu.</p>

F3G	F1.2 Reforma mająca na celu naprawienie sytuacji sędziów dotkniętych orzeczeniami Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i immunitetów sędziowskich	kamień milowy	Reforma mająca na celu naprawienie sytuacji sędziów dotkniętych orzeczeniami Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i immunitetów sędziowskich	Rozstrzygnięte sprawy				Q4	2023	Wszystkie sprawy odwoławcze wszczęte zgodnie powyższym zostaną rozstrzygnięte, jeśli nie zachodzą należycie uzasadnione wyjątkowe okoliczności.
F4G	F2.1 Usprawnienie procesu stanowienia prawa	kamień milowy	Przyjęcie zmiany Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów w celu zwiększenia wykorzystania konsultacji społecznych i ocen skutków regulacji w procesie stanowienia prawa	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q3	2022	Przyjęcie poprawki do Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, która (i) wprowadza obowiązek przeprowadzania oceny skutków regulacji i konsultacji społecznych w przypadku projektów ustaw zgłaszanych przez posłów i senatorów, aby zapewnić bardziej strukturalne zaangażowanie interesariuszy i ekspertów w proces stanowienia prawa; (ii) ogranicza stosowanie przyspieszonych procedur do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków.
F5G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego, który powołuje komitet monitorujący i powierza mu nadzór nad skuteczną realizacją KPO	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				Q1	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, wejście w życie aktu prawnego, który: 1) Powołuje komitet monitorujący który ma za zadanie monitorować skuteczne wdrażanie KPO, składający się z interesariuszy i partnerów społecznych, których dotyczy wdrażanie KPO, w tym przedstawicieli organizacji reprezentujących społeczeństwo obywatelskie i promujących prawa podstawowe i niedyskryminację. 2) Wprowadza wymóg prawny konsultowania się z partnerami społecznymi i interesariuszami podczas wdrażania KPO.
F6G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	kamień milowy	Przyjęcie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wytycznych ustalających zasady zaangażowania interesariuszy i partnerów społecznych w realizację KPO	Publikacja wytycznych na stronie internetowej MFiPR				Q2	2022	Po konsultacjach społecznych przyjęcie wytycznych w celu zapewnienia skutecznego zaangażowania interesariuszy i partnerów społecznych w programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę KPO. Wytyczne mają ujednoclić środki, jakie powinny podjąć instytucje odpowiedzialne za wdrażanie reform i inwestycji w ramach KPO.

										Wytyczne powinny zawierać mechanizmy monitorowania i oceny zaangażowania zainteresowanych stron i partnerów społecznych.
F7G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	kamień milowy	Zapewnienie skutecznego audytu i kontroli w ramach realizacji RRF chroniąc interesy finansowe Unii	Raport z audytu potwierdzający funkcjonalność systemu baz				Q2	2022	<p>Powinien istnieć i działać system baz monitorowania wdrażania KPO. System powinien zawierać co najmniej następujące funkcjonalności:</p> <p>a) gromadzenie danych i monitorowanie realizacji kamieni milowych i celów;</p> <p>b) gromadzenie, przechowywanie i zapewnianie dostępu do danych wymaganych na mocy art. 22 ust. 2 lit. d) pkt (i) do (iii) rozporządzenia w sprawie RRF</p> <p>Dostęp do tych danych mają wszystkie właściwe organy krajowe i europejskie do celów audytu i kontroli. Dane pochodzące z tej bazy będą zasilać system Arachne co kwartał i będą wykorzystywane podczas audytów i kontroli w celu zapobiegania, wykrywania i korygowania konfliktów interesów, oszustw, korupcji i podwójnego finansowania.</p>